

Medlemmer i Bodø kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Tirsdag, 15. januar 2020, kl 09.00

Møtested: Formannskapssalen, Bodø rådhus

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
01/20	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. november 2019
02/20	Redegjørelse fra administrasjonen: videre oppfølging av Miljøtjenesten
03/20	Redegjørelse fra administrasjonen: status / videre oppfølging etter gebyrvedtak av 24.9.2019 i Klagenemnda for offentlige anskaffelser
04/20	Redegjørelse fra Stormen Bodø konserthus KF: Om oppfølging av uro og konflikter internt i foretaket
05/20	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
06/20	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Bodø, 6. januar 2020

Espen Rokkan (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (eventuell innkalling skjer særskilt).

SAK 01/20

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. november 2019

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
15.01.2020

Vedlegg:

- a) Protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. november 2019

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. november 2019 godkjennes.

Inndyr, 6. januar 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – BODØ KONTROLLUTVALG

Møtedato: Fredag, 15. november 2019 kl. 09.00 – 10.50

Møtested: Møterom Mathias Bonsak Krogh, Rådhuset

Saksnr.: 43/19 - 50/19

Til stede:

Espen Rokkan, leder
Åshild Opøyen,
Arild Mentzoni,
Lars Christensen.

Forfall:

Charlotte Ringkjøb

Varamedlemmer:

Øivind Skogstad Hansen møtte for Charlotte Ringkjøb

Øvrige:

- Kommunaldirektør Kornelija Rasic, og
- Leder økonomikontoret Eirik Eide Haugmo sak 44/19
- Forvaltningsrevisor Kai Andre Blix,
- Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst, og
- Avdelingsleder Liv Anne Kildal, Salten kommunerevisjon IKS
- Sekretariatsleder Lars Hansen, Salten kontrollutvalgsservice

**Godkjenning av innkalling
sakliste**

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Ingen

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
43/19	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. oktober 2019
44/19	Redegjørelse til kontrollutvalget om Agenda Kaupangs rapport: Økonomianalyse Bodø
45/19	Ny behandling: Bestilling av forvaltningsrevisjon Byteknikk
46/19	Henvendelse til kontrollutvalget vedr Stormen konserthus Bodø KF
47/19	Oppstart planarbeid forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
48/19	Virksomhetsplan 2020 for kontrollutvalget
49/19	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
50/19	Eventuelt

43/19 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. oktober 2019

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. oktober 2019 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. oktober 2019 godkjennes.

44/19 Redegjørelse til kontrollutvalget om Agenda Kaupangs rapport: Økonomianalyse Bodø

Kommunaldirektør Kornelija Rasic og leder økonomikontoret Eirik Eide Haugmo møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål. Kontrollutvalget fikk utdelt fra administrasjonen arbeidsmiljøutvalg HO sitt vedtak fra dette utvalgets møte 4. oktober 2019.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Redegjørelsen tas til orientering.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Redegjørelsen tas til orientering.

45/19 Ny behandling: Bestilling av forvaltningsrevisjon Byteknikk

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjon vedrørende Byteknikk slik det er beskrevet i prosjektplan datert 21.10.2019.

Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justering av fastsatt problemstilling ved behov.

Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjon vedrørende Byteknikk slik det er beskrevet i prosjektplan datert 21.10.2019.

Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justering av fastsatt problemstilling ved behov.

Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

46/19 Henvendelse til kontrollutvalget vedr Stormen konserthus Bodø KF

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Kontrollutvalget ber revisor gjennomføre forundersøkelser og utarbeide et notat til kontrollutvalget.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget ber revisor gjennomføre forundersøkelser og utarbeide et notat til kontrollutvalget.

47/19 Oppstart planarbeid forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til opplegget og fremdriftsplanen for overordnet analyse.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til opplegget og fremdriftsplanen for overordnet analyse.

48/19 Virksomhetsplan 2020 for kontrollutvalget

Forslag til vedtak:

Virksomhetsplan 2020 oversendes bystyret med de endringer som fremkom i møtet.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Virksomhetsplan 2020 oversendes bystyret med de endringer som fremkom i møtet.

49/19 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisjonen orienterte:

- I full gang med alle oppdrag. Revisor bidrar på folkevalgtopplæringen for kontrollutvalg, 25. til 26. november.
- Bemanning: En regnkapsrevisor går av med pensjon til neste år, og stillingen vil bli lyst ut.

Sekretariatet orienterte:

- Om dokumenter vedlagt saken.
- Angående kontrollutvalgets sak 35/19 *Redegjørelse fra administrasjonen: Rammeavtale om kjøp av IKT-driftstjenester og tilhørende utstyr*, har sekretariatet bedt om en status. Dette er besvart som følger fra assisterende rådmann: «*Vi har hatt et første møte med Steigen, vi er enige om at vi skal undersøke deler av saken nærmere.*»
- Oppfølging av kontrollutvalgets sak 34/19 *Miljøtjenesten – redegjørelse om eksterne undersøkelser*, herunder utsendelse av informasjon til de som har henvendt seg til kontrollutvalget. To av de som har henvendt seg til kontrollutvalget har sendt til kontrollutvalget kopi av sine respektive eposter til kommuneadvokaten, hvor de opplyser at de ikke har tillit til kommuneadvokatens granskning.
- Møterom fremover

50/19 Eventuelt

Ingen ytterligere saker til behandling.

Bodø, 15. november 2019

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Bodø kommune v/ ordfører og rådmann,
Salten kommunerevisjon IKS

SAK 02/20

Redegjørelse fra administrasjonen: videre oppfølging av Miljøtjenesten

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
15.01.2020

Vedlegg:

- Kontrollutvalgets sak 30/19: Henvendelser til kontrollutvalget vedrørende Miljøtjenesten
- Bodø kommune, AMU-HO, 11.10.2019: Melding om vedtak – Sak vedr henvendelser til kontrollutvalget vedr Miljøtjenesten
- Bodø kommune, udatert: Pressemelding – «Nå har kommuneadvokaten gitt sitt svar»

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget fikk i møte 22. august 2019, sak 30/19, en redegjørelse fra administrasjonen vedrørende Miljøtjenesten. Bakgrunnen for saken var henvendelser til kontrollutvalget gjennom sommeren med tema: kritikk av hvordan ledelsen behandler sine ansatte, dårlig psykososialt arbeidsmiljø, høyt sykefravær og at brukerne ikke får forsvarlige tjenester.

Deretter, i utvalgets møte 15. oktober 2019, sak 34/19 *Miljøtjenesten – redegjørelse om eksterne undersøkelser*, ble kontrollutvalget informert av administrasjonen om behandling av saken i AMU-HO:

Når det gjelder henvendelser fra pårørende ble det besluttet følgende:
Kommunaldirektør HO ber Fylkesmannen om å utføre et tilsyn ved Miljøtjenesten. Hvilke deler tilsynet skal omfatte klarlegges i dialog med arbeidsgiver og

ansatterepresentanter i HO. Kommunaldirektør HO skal gjennomføre pårørendeundersøkelser i Miljøtjenesten så snart som praktisk mulig.

I forhold til henvendelser fra ansatte besluttet AMU-HO, ble det besluttet følgende: *Kommunaldirektøren for Helse og omsorgsavdelingen viser til Kontrollutvalgets vedtok av 22.08.19 og ber om at kommuneadvokaten undersøker påstander om mulige lovbrudd i miljøtjenesten i Bodø kommune. Konkret ønsker Kommunaldirektør for HO at denne undersøkelsen retter seg mot å vurdere hvorvidt det foreligger brudd på følgende bestemmelser:*

- Arbeidsmiljølovens § 4-1 (1) og (2) (krav om fullt forsvarlig arbeidsmiljø, ikke utsettes for uheldig psykisk belastning)*
- Arbeidsmiljølovens § 4-3 (1) (ivaretagelse av integritet og verdighet)*
- Arbeidsmiljølovens § 4-3 (3) (ikke utsettes for trakassering eller annen utilbørlig opptreden)*
- Arbeidsmiljølovens § 2 A-1 (varsling av kritikkverdige forhold i virksomheten)*
- Arbeidsmiljølovens § 2 A-2 (Vern mot gjengjeldelse ved varsling)*
- Kommunens etiske reglement.*

Som formål med undersøkelsen oppgis «å få vurdert om det foreligger brudd på ovennevnte bestemmelser i Miljøtjenesten i Bodø kommune fra ledere i tjenesten.»

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er Kommuneadvokaten bedt om å komme til utvalgets møte kl 09.00 for å redegjøre i tilknytning til de undersøkelser han har gjennomført:

- I hvilket omfang ansatte i Miljøtjenesten har henvendt seg til kommuneadvokaten i forbindelse med undersøkelsen
 - Eventuelle tilbakemeldinger fra ansatte som ikke ønsket å delta i undersøkelsen
- Hovedtrekkene i de påstander om trakassering / lovbrudd som ble fremsatt overfor kommuneadvokaten
- Kommuneadvokatens vurderinger og konklusjoner i tilknytning til undersøkelsen
- Om det som følge av Kommuneadvokatens undersøkelser fremkom funn eller indikasjoner på brudd på andre bestemmelser enn de som var listet opp i AMU-HO sitt vedtak 2019/30

Kommuneadvokaten er informert om at det settes av inntil 20 minutter til redegjørelsen, og at kontrollutvalget i tillegg kan ha spørsmål.

Det er i tillegg bedt om at utvalget får tilsendt det som i kommunens pressemelding omtales som Kommuneadvokatens «tilbakemelding etter å ha fått i oppdrag å undersøke påstander om mulig trakassering/lovbrudd fra ledelsen i Miljøtjenesten».

Videre i tilknytning til saken, er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, komme til møtet kl 09.30 for å redegjøre om

- Administrasjonens videre oppfølging av Miljøtjenesten, herunder konkrete tiltak som er iverksatt eller planlegges iverksatt.

I tillegg til redegjørelsen i møtet, er det bedt om at utvalget i møtet får overlevert en skriftlig oppsummering av innholdet i redegjørelsen.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 6. januar 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

SAK 30/19

Henvendelser til kontrollutvalget vedrørende Miljøtjenesten

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
22.08.2019

Vedlegg:

- a) Unntatt fra offentlighet Off.lov § 13, jfr fvl § 13: Epost 23.5.2019 fra NN1 til Arbeidstilsynet, kopi til kontrollutvalget: Etterspør svar.
- b) Unntatt fra offentlighet Off.lov § 13, jfr fvl § 13: Epost 28.5.2019 fra NN2 til kontrollutvalget: Arbeidsmiljø.
- c) Unntatt fra offentlighet Off.lov § 13, jfr fvl § 13: Epost 9.7.2019 fra NN2 til Arbeidstilsynet, kopi til kontrollutvalget: Tilsyn – sak 2018/50183
- d) Unntatt fra offentlighet Off.lov § 13, jfr fvl § 13: Notat til kontrollutvalget 28.06.2019 fra samtale med NN2 ved Miljøtjenesten
- e) Unntatt fra offentlighet Off.lov § 13, jfr fvl § 13: Notat til kontrollutvalget 28.06.2019 fra samtale med NN3 ved Miljøtjenesten

Bakgrunn:

Kontrollutvalget ble i sitt møte 29. mai orientert om at det var kommet noen henvendelser vedrørende kommunens Hjemmetjeneste. Gjennom sommeren er det kommet ytterligere henvendelser, samt at utvalget har fått tilsendt en god del eposter / dokumenter. Dette gjelder bl.a kritikk om hvordan ledelsen behandler sine ansatte, dårlig psykososialt arbeidsmiljø, et høyt sykefravær og at brukerne ikke får forsvarlige tjenester. Henvendelsene kommer fra ansatte så vel som pårørende.

Som vedlegg til kontrollutvalget er et lite utdrag av det som er oversendt, samt notat utarbeidet fra sekretariatet etter samtale med 2 av de ansatte.

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget klokken 10.00 for å redegjøre om sin forståelse av situasjonen i Miljøtjenesten, samt om eventuelle tiltak som er iverksatt.

Vurdering:

Henvendelsene er omfattende og gjelder en rekke ulike problemstillinger. Administrasjonen er i denne omgang bedt om å gi en generell informasjon om tjenesten. Dette vil kunne gi kontrollutvalget nyttig informasjon i vurderingen av om det er behov for ytterligere undersøkelser / innhenting av informasjon.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak

Inndyr, 15. august 2019

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Helse- og omsorgsavdelingen

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 15.10.2019
Jnr. 19/049
Arkiv nr. 112 6.1
Hjemmel u off:

Unntatt off. etter offl §13, jfr. fvl §13

Dato: 11.10.2019
Saksbehandler: Cathrin Johansen
Telefon direkte: 75 55 41 10
Deres ref.:
Løpenr.: 84472/2019
Saksnr./vår ref.: 2018/16086
Arkivkode: 400

Ekstraordinært møte AMU-HO – Sak vedr henvendelser til kontrollutvalget vedr Miljøtjenesten

Arbeidsmiljøutvalget har i møte 04.10.2019 i sak 2019/30 Behandlet sak vedr Henvendelser til kontrollutvalget vedr. Miljøtjenesten og gjort følgende vedtak:

1. Ad. Henvendelser til Kontrollutvalget angående bekymringer fra pårørende

Kommunaldirektør HO ber Fylkesmannen om å utføre et tilsyn ved Miljøtjenesten. Hvilke deler tilsynet skal omfatte klarlegges i dialog med arbeidsgiver og ansattrepresentanter i HO. Kommunaldirektør HO skal gjennomføre pårørendeundersøkelser i Miljøtjenesten så snart som praktisk mulig.

2. Ad. Henvendelser til Kontrollutvalget angående påstander om brudd på arbeidsmiljøloven fra ansatte

Kommuneadvokaten har på vegne av kommunaldirektør HO, akseptert følgende oppdrag:

Oppdrag

Kommunaldirektøren for Helse og omsorgsavdelingen viser til Kontrollutvalgets vedtak av 22.08.19 og ber om at kommuneadvokaten undersøker påstander om mulige lovbrudd i miljøtjenesten i Bodø kommune. Konkret ønsker Kommunaldirektør for HO at denne undersøkelsen retter seg mot å vurdere hvorvidt det foreligger brudd på følgende bestemmelser:

- Arbeidsmiljølovens § 4-1 (1) og (2) (krav om fullt forsvarlig arbeidsmiljø, ikke utsettes for uheldig psykisk belastning)
- Arbeidsmiljølovens § 4-3 (1) (ivaretagelse av integritet og verdighet)
- Arbeidsmiljølovens § 4-3 (3) (ikke utsettes for trakassering eller annen utilbørlig opptreden)
- Arbeidsmiljølovens § 2 A-1 (varsling av kritikkverdige forhold i virksomheten)
- Arbeidsmiljølovens § 2 A-2 (Vern mot gjengjeldelse ved varsling)
- Kommunens etiske reglement.

Formål

Formålet med undersøkelsen vil være å få vurdert om det foreligger brudd på ovennevnte bestemmelser i Miljøtjenesten i Bodø kommune fra ledere i tjenesten.

Gjennomføring

Kommuneadvokaten vil løse oppdraget på følgende måte:

- I perioden 11.11.19 – 15.11.19 vil kommuneadvokaten være tilgjengelig pr. mail, telefon og fysisk møte for mottak av påstander om brudd på ovennevnte bestemmelser, blant ansatte i Miljøtjenesten, relatert til ledere i tjenesten.

- Disse henvendelser vil så danne grunnlag for videre oppfølging og vurdering av kommuneadvokaten.
- Kommunaldirektøren vil sørge for at alle ansatte i Miljøtjenesten blir informert om bakgrunn, formål og gjennomføring - herunder tilgjengeligheten og kontaktinfo til kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten avgjør hvilken metodikk som skal legges til grunn for å undersøke disse påstandene innenfor rammene av gjeldende regelverk og internt fastsatte og vedtatte rutiner. Saksbehandling av innkomne saker gjøres i henhold til ordinære saksbehandlingsregler nedfelt i lov og reglement. Forvaltningslovens alminnelige prinsipper om forsvarlig saksbehandling, herunder taushetsplikt, regler om habilitet, undersøkelses- og dokumentasjonsplikt og kontradiksjonsprinsippet følges. Konkret betyr dette at anonyme påstander om brudd på ovennevnte bestemmelser ikke kan saksbehandles av hensyn til forvaltningslovens krav til kontradiksjon.

I tilfelle henvendelsen art og omfang tilsier dette, eller en ikke innehar/kan fremskaffe tilstrekkelig bevis eller hvor oppfølging og undersøkelser av henvendelsen ikke kan bekrefte påstanden, skal saken avsluttes/slettes.

Med hilsen

Cathrin Johansen
møtesekretær

Nå har kommuneadvokaten gitt sitt svar

Kommuneadvokaten har nå levert sin tilbakemelding etter å ha fått i oppdrag å undersøke påstander om mulig trakassering/lovbrudd fra ledelsen i Miljøtjenesten.

Av mer enn 450 ansatte i Miljøtjenesten i Bodø kommune har kommuneadvokaten mottatt til sammen seks henvendelser.

- To ansatte har fremlagt påstander om trakassering / lovbrudd fra ledelsen.
- Tre ansatte har henvendt seg angående én konkret bruker og spørsmål om tilbudet denne mottar samt arbeidstakernes miljø i så måte.
- Den siste henvendelsen kommer fra en pårørende til en bruker i miljøtjenesten.

- Personalsaker

- Innholdet i henvendelsen fra den ansatte som påstår at Randi Huus, og andre ledere i Miljøtjenesten, utøver lederskap i strid med arbeidsmiljøloven kjenner jeg godt til fra før. Dette er personalsaker hvor det er tatt beslutninger etter grundige vurderinger, og hvor enkeltansatte ikke aksepterer de saklige tilbakemeldinger som ledere har gitt dem, sier kommunaldirektør for Helse- og omsorgsavdelingen (HO) i Bodø kommune, Arne Myrland.

Han forklarer at den ene personalsaken er behandlet grundig internt i linja, samt hos HR-kontorets jurister gjennom både en klagesaksbehandling og en fakta-undersøkelse.

- Denne saken har jeg gjennomgått både før kommuneadvokatens arbeid og på nytt i etterkant. Faktaundersøkelsen konkluderer med at det «Ikke er avdekket kritikkverdige forhold». Jeg støtter den vurderingen, sier Myrland.

- Den andre personalsaken gjelder en ansatt som har mottatt flere advarsler i sitt arbeidsforhold. Jeg har også gjennomgått saksbehandlingen og vurderingene som er gjort her, og har ikke noe å utsette på dette heller, sier Myrland.

- 100 prosent tillitt

Kommunaldirektøren sier videre at han har 100 prosent tillitt til Randi Huus og hennes ledergruppe.

- Jeg må bare beklage det kjøret hun personlig har blitt utsatt for i media. Randi er en av de dyktigste lederne vi har i kommunen, og brenner for å gi Miljøtjenestens brukere et best mulig tilbud. I Bodø kommune ønsker vi ledere som er tydelige og viser vei. Her har våre ledere gitt tydelige tilbakemeldinger på arbeidsutførelse som ikke er i samsvar med de etiske reglene vi har i kommunen generelt og helseetiske standarder konkret, sier Arne Myrland.

- Når det gjelder de tre ansatte som henvender seg på vegne av en bruker og sitt eget arbeidsmiljø, så er også dette en sak jeg kjenner godt til. Jeg har gjennomført et møte med medisinsk-faglig ansvarlig lege for å forsikre meg om at overføringen var forsvarlig og riktig, og at det var gode planer for faglig opplæring av ansatte i Miljøtjenesten, sier Myrland.

Han påpeker at kommuneoverlegen er tydelig på at det er både etisk og medisinsk riktig at personen overføres til Miljøtjenesten.

- Samtidig tar jeg våre ansatte på alvor når de uttrykker bekymring for sine brukere og eget arbeidsmiljø. Jeg setter pris på at våre dyktige ansatte sier ifra om forhold som de vurderer som uheldige. For å sikre at de ansatte har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø vil brukerens situasjon og de ansattes arbeidsmiljø bli gjennomgått på nytt, sier kommunaldirektøren. Myrland har derfor bedt kommuneadvokaten om å bistå i dette arbeidet.

- Alle ansatte i HO skal ha et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Det er viktig for meg at våre ansatte opplever reell medvirkning og at deres faglige innspill blir tatt alvorlig, og jeg vil takke for at vi har engasjerte og dyktige ansatte i så måte, sier Arne Myrland.

Henvendelse fra pårørende

Den siste henvendelsen til kommuneadvokaten kom fra en pårørende.

- Samhandling med pårørende er viktig, og skal ha stor prioritet i hele HO. Vi har nettopp gjennomført en pårørendeundersøkelse i Miljøtjenesten for å sikre en systematisk gjennomgang av de pårørendes tilbakemeldinger. Jeg vil personlig sikre at temaet i denne konkrete henvendelsen blir fulgt opp i lederlinjen og i samarbeidet med tillitsvalgte og verneombud, sier Myrland.

Kommuneadvokaten har valgt å ikke undersøke de to påstandene om trakassering/lovbrudd, men skriver i sin vurdering at *«arbeidsgiver må ... vurdere om det bør innhentes ekstern fagkompetanse eller om videre saksgang skal håndteres på bakgrunn av foreliggende rapporter fra HR og øvrige opplysninger i saken.»*

Avslutter undersøkelser

Arne Myrland opplyser om at begge sakene er kjente og nøye saksbehandlet i linjen og ved HR-kontoret. Jeg støtter de vurderinger som lederne og HR-kontorets jurister har gjort.

- Det er min vurdering at det ikke er lovbrudd i utøvelse av lederskap fra Randi Huus og ledergruppen sin side. Tvert imot vil jeg berømme henne for måten hun tar lederskap på og driver fram gode tjenester innenfor stramme rammer. Jeg har derfor besluttet å avslutte mine undersøkelser i Miljøtjenesten, sier kommunaldirektør Arne Myrland og legger til:

- Nå er viktig at Miljøtjenesten får anledning til å bygge opp sitt omdømme, sin rolle som arbeidsgiver for mange dyktige ansatte og ikke minst som en avdeling som gir gode og trygge tjenester til noen av våre mest sårbare innbyggere. Vi trenger ledere og ansatte som ønsker å utvikle Miljøtjenesten sammen inn i framtida.

Kontakt:

Tord Berthinussen, kommunikasjonsjef, tlf: **900 97 508**

SAK 03/20

Redegjørelse fra administrasjonen: status / videre oppfølging etter gebyrvedtak av 24.9.2019 i Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
15.01.2020

Vedlegg:

- Klagenemnda for offentlige anskaffelser 24. september 2019: Gebyrvedtak vedr Steigen kommune,
- Schjødt (Advokatfirma) 30.8.2019, Notat til Steigen og Bodø kommuner: Vurdering av ansvar – overtredelsesgebyr fra KOFA

Bakgrunn:

Kontrollutvalget har tidligere, senest i møte 15. oktober 2019, sak 35/19, fått en redegjørelse om sak som gjelder Rammeavtale om kjøp av IKT-driftstjenester og tilhørende utstyr. Vedlagt saken er gebyrvedtak av 24.9.2019 fra Klagenemnda for offentlige anskaffelser. Vedtaket gjelder Steigen kommune, men konkurransen ble kunngjort på vegne av kommunene i Samordna innkjøp i Salten, et vertskommunesamarbeid med Bodø som vert.

Steigen kommune var innklaget til KOFA som ila et gebyr på 800 000 for ulovlig direkte anskaffelse av skytjenester. Steigen kommune har i januar 2017 foretatt avrop (bestilling) på rammeavtalen hvor det fremgikk at IKT-tjenestene skulle leveres som en skyløsning. Klagenemnda har imidlertid kommet frem til at løsningen som var beskrevet i rammeavtalen tilsa en «on-premise-leveranse». Avropet ble dermed ikke ansett å være i samsvar med vilkårene i rammeavtalen, og at dette utgjorde en vesentlig endring i forhold til rammeavtalen.

Utvalget har også i tidligere saker (15/18, 17/18) tatt opp forhold knyttet til gjennomfløringen av anskaffelsen i regi av Bodø kommune / Samordnet innkjøp.

I forbindelse med behandlingen av sak 35/19 ble følgende forhold tatt opp med administrasjonen:

- Hvilken betydning nemndas vurderinger og vedtak kan få for Bodø kommunes, og andre kommuners anskaffelse innenfor rammeavtalen.
- Eventuelle tiltak iverksatt fra kommunens / Samordnet innkjøp i Nordland sin side som følge av nemndas vurderinger og vedtak.
- Mulige økonomiske konsekvenser for Bodø kommune som følge av nemndas vedtak.

Administrasjonen redegjorde så langt som det var mulig, og utvalget tok redegjørelsen til orientering.

Vedlagt saken er også kopi av et notat utarbeidet av Schjødt, stilet til Bodø og Steigen kommuner. Notatet drøfter ansvarsforhold de to kommunene imellom sett i forhold til det gebyr Steigen kommune ble ilagt, og konkluderer med jevn fordeling (50/50) av ansvaret.

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å komme til møtet kl 10.00 for å redegjøre om

- Hvilke tiltak som er eller vil bli iverksatt for å sikre at utlysning og etterlevelse av denne type kontrakter vil bli håndtert i samsvar med lov om offentlige anskaffelser.
- Assisterende rådmann har i epost datert 14. november 2019 orientert kontrollutvalget om at Bodø kommune har hatt et første møte med Steigen kommune, og at de to kommunene var enige om å undersøke deler av saken nærmere. Har det blitt gjort undersøkelser og eventuelt trukket noen konklusjoner på dette området? I hvilken grad blir notat av 30. august 2019 fra Schjødt til de to kommunene lagt til grunn ved Bodø kommunes vurdering av ansvar i saken?

I tillegg til redegjørelsen i møtet, er det bedt om at utvalget i møtet får overlevert en skriftlig oppsummering av innholdet i redegjørelsen.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 6. januar 2020

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

A

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Bodø kommune gjennomførte i 2015 en begrenset anbudskonkurranse for inngåelse av en rammeavtale om kjøp av IKT-driftstjenester og tilhørende utstyr. Anskaffelsen ble gjennomført på vegne av en rekke kommuner i Nordland, herunder innklagede. Den 30. januar 2017 gjorde innklagede avrop på rammeavtalen. Av avropsdokumentene gikk det frem at IKT-tjenestene skulle leveres i form av en skyløsning, omtalt som «leie av teknisk plattform hos [valgte leverandør]». Klagenemnda fant at den løsningen som var beskrevet i rammeavtalen, og som tilbyderne dermed hadde konkurrert på å levere, var en «on premise-leveranse». Avropet kunne derfor ikke anses inngått på grunnlag av vilkårene i rammeavtalen. Klagenemnda fant videre at avropet utgjorde en vesentlig endring av rammeavtalen. På denne bakgrunn kom klagenemnda til at innklagede hadde foretatt en ulovlig direkte anskaffelse. Innklagede ble ilagt et gebyr på 10 prosent av anskaffelsens verdi.

Klagenemndas gebyrvedtak 24. september 2019 i sak 2018/7

Klager: iTet AS

Innklaget: Steigen kommune

Klagenemndas medlemmer: Finn Arnesen, Bjørn Berg og Sverre Nyhus

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse.

Innledning:

- (1) Saken gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse i forbindelse med Steigen kommunes (heretter kalt innklagede) kjøp av IKT-driftstjenester og tilhørende utstyr.
- (2) Klagenemnda for offentlige anskaffelser er kommet til at innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse, og at det skal ilegges et gebyr på 800 000 kroner. Vedtaket er fattet med hjemmel i lov 17. juni 2016 om offentlige anskaffelser § 12 første ledd.

Bakgrunn:

- (3) Bodø kommune kunngjorde 22. mai 2015 en begrenset anbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtale om kjøp av IKT-driftstjenester og tilhørende utstyr. Konkurransen ble kunngjort på vegne av kommunene i Samordna Innkjøp i Salten (nå Samordna Innkjøp i Nordland), herunder innklagede. Anskaffelsens verdi ble i kunngjøringen punkt II.2.1) estimert til mellom 144 og 288 millioner kroner. Frist for å søke om å delta i konkurransen, ble i punkt IV.3.4) angitt til 22. juni 2015.
- (4) Rammeavtalen ville ifølge kunngjøringen punkt II.1.4) ha en varighet på til sammen seks år.

Postadresse
Postboks 511
Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no
www.klagenemndssekretariatet.no

- (5) Av prekvalifiseringsgrunnlaget punkt 1.1 fremgikk blant annet følgende om anskaffelsens formål og omfang:

«[...] Kommunens hypotese er at i fremtiden vil det kunne være andre alternativer i forhold til å ha et eget datasenter eller egen infrastruktur. Muligens vil vi se en blanding av eget datasenter og skytjenester. Det som vil være styrende for dette valget er økonomi, men ikke mindre viktig er at teknologi muliggjør at vi kan jobbe smartere, utnytte ressursene bedre og der igjennom øke tjenestekvaliteten. [...]».

- (6) I prekvalifiseringsgrunnlaget ble det videre gitt følgende beskrivelse av oppdraget:

*«[...] **Innovasjon og utvikling sammen med kunden***

Bodø kommune ønsker en leverandør som kan bistå når det gjelder bidrag til prosessforbedringer, gevinstrealisering og innovasjon.

I denne sammenheng blir det viktig at leverandøren:

- 1. Forstår kundens virksomhetsprosesser.*
- 2. Kan bidra til nytenkning og innovasjon, spesielt innenfor digitaliseringsområdet til fordel for kommunens innbyggere.*

[...]

Eierskap til datarom og infrastruktur

Kommunen vil også i fremtiden ha sitt eget datarom og leverandør skal tilby drift av dette. Bodø kommune ønsker å skille mellom «Finansielt eierskap» og «Operativt eierskap». Det er viktig at leverandøren har det reelle og operative ansvaret for utstyret. Eierskap av løpende utskiftning av infrastruktur i avtaleperioden i forbindelse med nye løsninger og tjenester (skytjenester, applikasjoner som en tjeneste / SaaS, plattform som en tjeneste / PaaS og infrastruktur som en tjeneste / IaaS) ønskes regulert i driftsavtalen».

- (7) Innen utløpet av prekvalifiseringsfristen kom det inn fem søknader, herunder fra iTet AS (heretter *klager*) og Atea AS (heretter *valgte leverandør*). Samtlige av søkerne ble ansett kvalifisert og invitert til å delta i konkurransen. Et konkurransegrunnlag – datert 12. juli 2015 – ble sendt ut til disse fem leverandørene. Tilbudsfristen ble i konkurransegrunnlaget punkt 2.1 satt til 14. september 2015. Denne fristen ble seinere utsatt til 28. september 2015.

- (8) Av konkurransegrunnlaget punkt 1 fremgikk det følgende:

«Anbudsdokumentene er utarbeidet spesifikt etter Bodø kommunes tjeneste og utstyrbehov. Disse vil i ramme være dekkende for øvrige deltakende kommuner».

- (9) I kravspesifikasjonen punkt 9.4 ble det gitt følgende **«Tekniske føringer»**:

«Kundens eksisterende tekniske plattform er beskrevet i Bilag 3.

Bodø kommune vil vurdere å gjøre endringer i sin plattform i løpet av avtaleperioden. I anskaffelsen gis leverandørene anledning til å komme med anbefalinger og alternativer ift. hardware, operativsystem og basis software, forslag til design av teknisk plattform og oppsett av systemløsning. En endring i plattform må godkjennes av Kunden, verifiseres av Systemleverandør og testes før en evt. ny plattform tas i bruk. For større endringer skal det gjennomføres en Proof of Concept (POC) [...]».

- (10) Innklagedes eksisterende tekniske plattform ble i vedlegg 03.1 blant annet beskrevet slik:

«[...] 2.0 BESKRIVELSE AV SENTRALE UTSTYRSROM

Servere, backup-utstyr og nettverkskjerne er plassert i to forskjellige rom, primær og sekundær kjerne. Disse rommene er i dag plassert i to forskjellige bygninger med 10 Gb fiberforbindelser mellom disse. 2 kabler G48. Primær kjerne inneholder i hovedsak alle servere og lagringsløsning med nettverkskjerne. Sekundær-rommet inneholder backup-enheter og den andre delen av [den] redundante nettverkskjernen. I tillegg finner reserveløsninger for kritiske systemer innenfor liv/helse-systemer [...]».

- (11) I kravspesifikasjonen punkt 9.2 ble det gitt følgende «**Merkantile føringer**»:

«Kunden skal eie servere og infrastruktur og lisenser.

Det forutsettes at driftsleverandøren forestår oppfølging av lisenser som kunden eier og rapporterer om anskaffede lisenser og behov for fornyelse og utvidelse disse.»

- (12) I konkurransegrunnlaget vedlegg 01.02 («*Statement of work*») punkt 13.7 («*Datarom*») ble det videre sagt noe om det fysiske miljøet hvor infrastrukturen befant seg, og leverandørens ansvar for drift, vedlikehold mv. av dette:

«Leverandørens ansvar vil inkludere:

- 1. Leverandøren skal drifte Kundens applikasjoner og løsninger i kundens datarom med høy grad av sikkerhet som kan tilfredsstille de krav til løsninger som er knyttet til Kundens spesielle krav til informasjonssikkerhet.*
- 2. Overvåke temperatur, kjøling, strømtilførsel, tilstand UPS, etc. og endre/korrigere ved behov.*
- 3. Overvåke sikkerhet, tilgangskontroll.*
- 4. Følge opp brannsikkerhet.*
- 5. Utføre nødvendige patching og kabling i rommet.*
- 6. Rydde og holde rommet i orden.»*

- (13) Kontrakt ville ifølge konkurransegrunnlaget punkt 8 bli tildelt det økonomisk mest fordelaktige tilbudet basert på «*Totalkostnad*» (40 prosent) og «*Kvalitet på leveransen*» (60 prosent).

- (14) Tildelingskriteriet «*Totalkostnad*» var videre delt inn i underkriteriene «*Driftskostnader – drift, bredbånd, timepriser/konsulent*» (60 prosent), «*Implementeringskostnader*» (5 prosent) og «*Kjøp kontorutstyr og infrastruktur*» (35 prosent).
- (15) Vedlagt konkurransegrunnlaget fulgte ulike prisskjemaer, herunder et for infrastruktur (servere, switchere og trådløse aksesspunkter).
- (16) I e-post 2. september 2015 stilte klager følgende spørsmål:
- «Vi har forstått ut fra # 5.4 i konkurransegrunnlaget at det ikke er anledning til å inngi alternative tilbud. Medfører dette riktighet?».*
- (17) Bakgrunnen for spørsmålet var en forespørsel som klager hadde mottatt fra IT- og konsultentselskapet CGI:
- «Bakgrunnen for spørsmålet er at vi er oppringt fra en av våre konkurrenter, CGI, som ønsker at iTet skal forplikte seg til å kunne levere dagens drift i 12 mnd. etter kontraktsinngåelse slik at de kan etablere en ren skyløsning til Bodø kommune som alternativ til dagens anbudsforespørsel. Dette har de etter samtaler med Bodø kommunes konsulent Svein Hilding Aasen fått forståelse av er innenfor rammene av anbudsforespørselen».*
- (18) Spørsmålet ble besvart slik av innklagede:
- «Det er ikke åpnet for alternative tilbud».*
- (19) Innen utløpet av tilbudsfristen kom det inn tre tilbud, herunder fra klager og valgte leverandør.
- (20) Ved brev datert 4. november 2015 informerte innklagede om at kontrakten var tildelt valgte leverandør. Vedlagt brevet fulgte en anskaffelsesprotokoll med begrunnelse for tildelingsbeslutningen. Av protokollen gikk det frem at valgte leverandørs tilbud fikk full score (400 poeng) på kriteriet «*Totalkostnad*». Klagers tilbud fikk 309,78 poeng.
- (21) Det gikk videre frem at poengdifferansen på kvalitet ikke var stor, men at valgte leverandør hadde det beste tilbudet også her. Dette resulterte i en score på til sammen 988 til valgte leverandør, og 858,48 poeng til klager.
- (22) Tildelingsbeslutningen ble senere annullert som følge av feil i evalueringen. Den 2. desember 2015 informerte innklagede om at kontrakten på nytt var tildelt valgte leverandør.
- (23) Gjennomføringen av anskaffelsen, herunder den ovennevnte omgjøringen av tildelingsbeslutningen, ble senere gjort til gjenstand for en klage overfor Bodø kommune. Klagen ble avgjort av Klagenemnda for offentlige anskaffelser 19. april 2016, jf. klagenemndas sak 2016/18.
- (24) Kontrakt mellom Bodø kommune og valgte leverandør ble inngått 3. januar 2017.
- (25) I endringsmelding av 30. januar 2017 gjorde innklagede avrop på rammeavtalen, i meldingen omtalt som «*[i]mplementering av driftstjenester for [innklagede]*».

- (26) Leveransen ble angitt å være basert på løsningen beskrevet i rammeavtalen, «... med individuell tilpasning for [innklagede] sin løsning [...]» – i e-post av 27. april 2017 omtalt som «leie av teknisk plattform hos [valgte leverandør]».
- (27) Klagen med påstand om at innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse, ble brakt inn for klagenemnda 12. januar 2018.
- (28) Nemndsmøte om utsendelse av forhåndsvarsel ble avholdt 13. mai 2019.
- (29) Klagenemnda sendte 16. mai 2019 ut varsel om ileggelse av et gebyr på 10 prosent av anskaffelsens verdi.
- (30) Ved skriv datert 31. mai, 20. juni, 26. juni, 29. juni og 2. juli 2019, kom klager og innklagede med merknader til forhåndsvarselet.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (31) Ved endringsmelding 30. januar 2017 har innklagede endret den tekniske plattformen fra lokal drift til en skyløsning. Denne endringen er ikke hjemlet i rammeavtalen. Endringen innebærer at leveransen får en helt annen karakter. Hvis muligheten for å tilby en skyløsning hadde vært kjent på kunngjøringstidspunktet, er det sterke holdepunkter for at andre leverandører kunne ha deltatt i konkurransen, eller at konkurransen kunne ha fått et annet utfall. Som følge av endringen er også den økonomiske balansen endret i valgte leverandørs favør. Overgangen til en skyløsning utgjør således en vesentlig endring og er derfor en ulovlig direkte anskaffelse.
- (32) Innklagede har også gjort vesentlige endringer i kontraktsvilkårene.
- (33) Når det gjelder skyldgrad skal det bemerkes at klager, allerede den 14. juli 2017, sendte innklagede et prosessvarsel i saken. Dette varselet burde ha foranlediget en gjennomgang og oppsigelse av avropsavtalen. Det er videre ingen holdepunkter for at innklagede, i forkant av avropet, undersøkte lovligheten av å velge en skyløsning.
- (34) Innklagedes betingede oppsigelse av avtalen med valgte leverandør, må klagenemnda se vekk fra. Rettslig sett har dette oppsigelsesvarselet ingen betydning for gebyrgrunnlaget. Innklagedes anførsler om fratrukk for lovlige kostnadsposter, kan heller ikke føre frem. Rammeavtalen utgjør en ulovlig direkte anskaffelse, og alle kjøp i henhold til avtalen er således ulovlige.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (35) I anskaffelsesdokumentene er det åpnet for å gjøre endringer i den tekniske plattformen, herunder å gå over til en skyløsning. Samtlige tilbydere var således kjent med muligheten for å velge en slik løsning. Det kan derfor ikke hevdes at konkurransesituasjonen er forrykket som følge av at man har valgt denne løsningen. Dette representerer ingen vesentlig endring av avtalen. Den økonomiske balansen er heller ikke endret. Det bestrides derfor at det er foretatt en ulovlig direkte anskaffelse.
- (36) Det er ikke gjort noen vesentlige endringer av kontraktsvilkårene.

- (37) Det må i det minste anses tvilsomt om rammeavtalen ga hjemmel for å velge en skyløsning. For det tilfellet at klagenemnda kommer til at avropet utgjør en ulovlig direkte anskaffelse, er det ikke en klar overtredelse. Innklagede har aldri hatt til intensjon å omgå regelverket, men har etter beste evne gjort avrop på en komplisert rammeavtale. Etter varselet om overtredelsesgebyr, har innklagede sagt opp avtalen med valgte leverandør.
- (38) Et gebyr på 10 prosent er under enhver omstendighet for høyt. Det må videre gjøres fratrukk i gebyrgrunnlaget for de tjenestene som innklagede lovlig kunne ha kjøpt i medhold av rammeavtalen, eksempelvis migrering av data og drift av WAN.

Klagenemndas vurdering:

- (39) Saken gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse. I slike saker gjelder det ikke noe krav om saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser (klagenemndsforordningen) § 13a første ledd. Klagen er rettidig, jf. klagenemndsforordningen § 13a andre ledd. Konkurransen gjelder kjøp av IKT-driftstjenester og tilhørende utstyr, og er kunngjort som en prioritert tjenesteanskaffelse i kategori 7 ("*EDB og beslektede tjenester*").

Hvilket regelverk som kommer til anvendelse

- (40) Innklagede anfører at det er loven av 16. juni 1999 nr. 69 og forskriften av 7. april 2006 nr. 402 som kommer til anvendelse. Ifølge klager er det anskaffelsesloven av 7. juni 2016 nr. 73 og forskriften av 12. august 2016 nr. 974 som gjelder.
- (41) Sistnevnte regelverk trådte i kraft 1. januar 2017, og gjelder for alle anskaffelser som er «*iverksatt*» etter dette tidspunktet, jf. forskriften § 32-2 (1).
- (42) Anskaffelsen ble i denne saken kunngjort i 2015. En endring av avtalen, dersom den er vesentlig, er imidlertid å anse som en ny anskaffelse som innklagede skulle ha kunngjort. Tilsvarende gjelder for avrop som ikke lovlig kan hjemles i avtalen.
- (43) Rammeavtalen mellom innklagede og valgte leverandør ble inngått 3. januar 2017. Det avropet eller den endringen som er anført å utgjøre en ulovlig direkte anskaffelse, må da nødvendigvis ha blitt iverksatt etter dette tidspunktet. I tråd med klagenemndas synspunkt i sak 2017/56, legger nemnda derfor til grunn at det er 2016-regelverket som gjelder.

Hvorvidt det foreligger en ulovlig direkte anskaffelse

- (44) Klager anfører at innklagedes avrop på rammeavtalen utgjør en ulovlig direkte anskaffelse.
- (45) En ulovlig direkte anskaffelse er en anskaffelse som er foretatt uten forutgående kunngjøring, selv om det foreligger kunngjøringsplikt, jf. blant annet klagenemndas avgjørelse i sak 2017/33, avsnitt 17.
- (46) Innklagedes avrop på rammeavtalen fremgår av endringsmelding datert 30. januar 2017, og er nærmere beskrevet i e-poster fra valgte leverandør til innklagede av 26. og 27. april 2017. Det fremgår av disse dokumentene at avropet blant annet gjelder levering av:

- Basis driftsmiljø og leveranseplattform for 267 brukere.
 - Lisenser infrastruktur (overvåking, backup m.m.).
 - Lisenser CitrixXenApp.
 - Lisenser Windows SAL og Remote desktop.
 - 2-faktor autentisering for fjernaksess.
 - Internett-aksess med FW fra Citrix desktop.
 - Infrastruktur og drift.
 - o Standardapplikasjoner (drift, forvaltning og support).
 - o Kundespesifikke applikasjoner (basis applikasjonsdrift).
 - Dedikert terminalserverløsning for e-sak.
 - Support 07.00 til 17.00 på virkedager.
- (47) Av dokumentene går det videre frem at disse IKT-tjenestene skal leveres i form av en skyløsning, i nevnte e-post av 27. april 2017 omtalt som «*leie av teknisk plattform hos [valgte leverandør]*» – av innklagede også omtalt som PaaS.¹ Løsningen innebærer at tjenesten driftes fra servere som er plassert i leverandørens lokaler. Dette i motsetning til en såkalt on premise-leveranse, hvor leverandøren drifter den tekniske plattformen fra servere i innklagedes lokaler.
- (48) I de ovennevnte dokumentene er leveransen priset til ca. 2,8 millioner kroner per år. I tillegg er det angitt en etableringskostnad på 245 000 kroner. Det er også opplyst om tilleggskostnader til etablering, som inkluderer migrering av data, «*pakketering*» og klargjøring av klientapplikasjoner, samt bistand fra tredjeparter. Disse skulle etter det opplyste faktureres etter medgått tid.
- (49) Det er ikke helt klart hvilken varighet avropsavtalen var ment å skulle ha. Basert på passusen i endringsmeldingen om at de tilbudte prisene var «*i henhold til avtaleperioden med SIIS*», legger klagenemnda til grunn at avtalens varighet skulle være seks år. Det vederlaget som innklagede skulle betale i medhold av avtalen, utgjorde dermed minimum 16,8 millioner kroner. I tillegg til dette kommer etableringskostnaden på 245 000 kroner, samt øvrige kostnader som ikke er fastsatt.
- (50) Basert på anskaffelsens art og verdi, er det altså ikke tvilsomt at det er tale om en kunngjøringspliktig anskaffelse. Spørsmålet i saken er om innklagede lovlig kunne inngå avtalen i medhold av den rammeavtalen som innklagede er part i.
- (51) En rammeavtale er i forskriften § 4-1 bokstav i definert på følgende måte:

¹ PaaS = Plattform som tjeneste (platform as a service - PaaS), jf. eksempelvis <https://www.datatilsynet.no/personvern-pa-ulike-omrader/internett-og-apper/skytjenester/>.

«Avtale som en eller flere oppdragsgivere inngår med en eller flere leverandører, og som har til formål å fastsette kontraktsvilkårene for de kontrakter som oppdragsgiveren skal inngå i løpet av en bestemt periode, særlig om pris og mengde».

- (52) Det følger videre av forskriften § 26-2 (1) at oppdragsgiver – under rammeavtaler med én leverandør – skal tildele kontrakter (avrop) *«på grunnlag av kontraktsvilkårene i rammeavtalen»*. I henhold til bestemmelsens andre ledd *«kan oppdragsgiveren kontakte leverandøren skriftlig og om nødvendig be ham om å utfylle tilbudet»*.
- (53) For rammeavtaler med en leverandør, legger altså forskriften opp til at avropet i utgangspunktet skal være i henhold til de kontraktsvilkårene som rammeavtalen oppstiller. I tråd med dette har nemnda også tidligere konstatert at et avrop som ikke kan forankres i rammeavtalens kontraktsvilkår, vil kunne være en ulovlig direkte anskaffelse, jf. eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2014/45.
- (54) Med dette som bakgrunn går nemnda over til å vurdere om avropsavtalen er inngått *«på grunnlag av kontraktsvilkårene i rammeavtalen»*, jf. forskriften § 26-2 (1).
- (55) Innklagede fremholder at dette er tilfellet. Innklagede har i denne sammenheng vist til ulike avsnitt fra anskaffelsesdokumentene, om at man i fremtiden *«... muligens vil [...] se en blanding av eget datasenter og skytjenester»*, at leverandøren etter hvert vil *«... ta ansvar for at nye skybaserte løsninger på en helhetlig måte integreres med de tradisjonelle tjenester»* og at Bodø kommune *«vil vurdere å gjøre endringer i sin plattform i løpet av avtaleperioden»*. I konkurransegrunlaget var det også fremhevet at man ønsket en leverandør *«som kan bistå når det gjelder bidrag til prosessforbedringer, gevinstrealisering og innovasjon»*.
- (56) Anskaffelsesdokumentene la imidlertid opp til at det var en on premise-løsning tilbyderne skulle gi pris på. Det er dermed en on premise-løsning tilbyderne har konkurrert om å levere. Dette fremgår for det første av de prisskjemaene som tilbyderne ble bedt om å fylle ut. Skjemaene gjelder ikke etablering av en skyløsning; denne løsningen har tilbyderne altså ikke konkurrert om å levere. I anskaffelsesdokumentene fremgår det videre at kommunen *«[...] også i fremtiden [vil] ha sitt eget datarom og leverandør skal tilby drift av dette»* og at kommunen *«[...] skal eie servere og infrastruktur og lisenser»*. Hele beskrivelsen i kravspesifikasjonen av *«sentrale utstyrsrom»* bygger for øvrig på at alt vedlikehold mv. skal skje i kunden/kommunen sine datarom.
- (57) Når konkurransegrunlaget, som her, ikke på andre måter er lagt opp med sikte på å oppstille kontraktsvilkår for en skyløsning – som senere avrop kan inngås *«på grunnlag av»* – må det etter nemndas syn være klart at slike generelle uforpliktende utsagn som de innklagede har vist til, om hva kommunen ser for seg kan skje i fremtiden, ikke kan gi lovlig grunnlag for den avropsavtalen som innklagede har inngått.
- (58) Heller ikke innklagedes anførsel om at valget om skyløsning kan begrunnes i den teknologiske utviklingen, kan føre frem. Nemnda viser i denne forbindelse til EU-domstolens avgjørelse i sak C-549/14 *Finn Frogne*, avsnitt 36, hvor domstolen peker på *«den omstændighed, at visse offentlige kontrakter som følge af deres genstand på forhånd kan anses for at have en usikker karakter, gør det muligt at forudse risikoen for, at der kan opstå vanskeligheder på gennemførelsesstadiet»*. Domstolen uttaler videre at: *«Det påhviler i forbindelse med en sådan kontrakt følgelig den ordregivende myndighed ikke*

blot at anvende de bedst tilpassede udbudsprocedurer, men også at definere kontraktens genstand med omhu».

- (59) Oppdragsgiver forutsettes altså å ta høyde for anskaffelsens kompleksitet mv., ved valg av prosedyre og ved utformingen av anskaffelsesdokumentene.
- (60) Klagenemnda kan på denne bakgrunn ikke legge til grunn at avropsavtalen er inngått «*på grunnlag av kontraktvilkårene i rammeavtalen*», jf. forskriften § 26-2 (1).
- (61) Det neste spørsmålet er om avropet kan betraktes som lovlig etter bestemmelsene i forskriften § 28-1 («*Endringer som er tillatt*»).
- (62) Klagenemnda bemerker for det første at formuleringene nevnt ovenfor i avsnitt 52, ikke oppfyller de krav til utforming mv. som forskriften § 19-1 (2) stiller til endringsklausuler. Formuleringene gir dermed ikke grunnlag for at man – i henhold til forskriften § 28-1 (1) bokstav a – inngår en avropsavtale som den innklagede har inngått.
- (63) Slik klagenemnda ser det, er heller ingen av alternativene i § 28-1 (1) bokstav b til e aktuelle.
- (64) Utover dette kan oppdragsgiver bare gjøre endringer som ikke er «*vesentlige*», jf. forskriften § 28-1 (1) bokstav f, jf. også forskriften i § 26-1 (5) som angir at oppdragsgiver – ved tildeling av kontrakter under en rammeavtale – «*ikke [kan] foreta vesentlige endringer i kontraktvilkårene i rammeavtalen*».
- (65) En endring skal etter § 28-2 alltid anses vesentlig dersom den:
- «a) *gjelder nye betingelser som, dersom de hadde vært en del av den opprinnelige konkurransen, ville ha ført til at andre leverandører potensielt kunne ha deltatt, eller at oppdragsgiveren kunne tildelt kontrakten til en annen leverandør*».
- (66) En endring skal videre alltid anses vesentlig dersom den:
- «c) *utvider kontraktens omfang betydelig*».
- (67) Den tilsvarende ulovfestede regelen i 2006-regelverket, som nå fremgår av forskriften § 28-2 bokstav c, ble i klagenemndas sak 2016/196 avsnitt 35 – med henvisning til sak C-160/08 *Kommisjonen mot Tyskland* – forstått slik:
- «Avgjørelsen [C-160/08] tilsier i utgangspunktet at enhver endring i en kontrakt som vesentlig overstiger direktivets terskelverdi skal anses som en betydelig utvidelse av kontraktens omfang og dermed som en ulovlig direkte anskaffelse. Slik vår sak ligger an, er det ikke nødvendig for klagenemnda å ta stilling til om dette gjelder uten unntak. Et eventuelt slikt unntak kan nemlig uansett ikke gjelde endringer som innebærer kjøp av noe kvalitativt annet. Se til sammenligning den nye bestemmelsen i forsyningsdirektivets artikkel 89 nr. 2, som avgrenser mot endringer av anskaffelsens overordnede karakter»*
- (68) Av forskriften § 28-1 (1) bokstav b følger det at oppdragsgiver kan gjøre endringer som gir en prisøkning som er lavere enn terskelverdiene i § 5-3 og 10 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien for vare- og tjenestekontrakter. I tillegg er det et vilkår at anskaffelsens overordnede karakter ikke blir endret.

- (69) I vår sak er det tale om et avrop hvor verdien utgjør det mangedobbelte av terskelverdien. Tjenesten leveres som en PaaS-skyløsning, i en rammeavtale om kjøp av en on premise-leveranse. Forskjellen er som nevnt at en slik skyløsning driftes fra servere som er plassert i leverandørens lokaler, mens on premise-løsningen driftes fra servere i innklagedes lokaler. Leveransen skjer dermed på en annen måte enn den tilbyderne har konkurrert om. Klager har i denne forbindelse påpekt at det er stor forskjell mellom det å tilby en PaaS-skyløsning og det å levere utstyret. En slik skyløsning innebærer at ansvar og risiko flyttes fra oppdragsgiver til leverandøren. Leverandøren får til gjengjeld en helt annen kontroll på utstyret. At utstyret er plassert i leverandørens egne lokaler, i nærheten av leverandørens eget personell, gir også stordriftsfordeler. Disse forskjellene innebærer at prisen vil bli fastsatt på en annen måte enn om tjenesten skal leveres hos kunden.
- (70) Klagenemnda finner på denne bakgrunn at innklagedes avrop på rammeavtalen utgjør en vesentlig endring av rammeavtalen, og at avropet derfor må karakteriseres som en ulovlig direkte anskaffelse.

Hvorvidt det skal ilegges gebyr

- (71) Det fremgår av anskaffelsesloven § 12 første ledd første setning at klagenemnda skal ilegge overtredelsesgebyr på inntil 15 prosent av anskaffelsens verdi dersom «oppdragsgiveren eller noen som handler på dennes vegne forsettlig eller grovt uaktsomt har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse». Av annet punktum fremgår det at klagenemnda «kan» ilegge gebyr dersom «oppdragsgiveren eller noen som handler på denne vegne uaktsomt har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse».
- (72) Om det nærmere innholdet av bestemmelsen i loven § 12, se klagenemndas avgjørelse i sak 2017/147, avsnitt 55 og utover. Etter en gjennomgang av lovens forarbeider, uttaler nemnda i avsnitt 58 at:

«Klagenemnda legger etter dette til grunn at plikten til å ilegge overtredelsesgebyr i et tilfelle hvor den ulovlige direkte anskaffelsen skyldes en rettsvillfarelse, forutsetter at rettsvillfarelsen kan karakteriseres som grovt uaktsom. Samtidig er det ikke opplagt at presiseringen i forarbeidene til den tidligere anskaffelsesloven 1999 § 7b av at det «ikke vil være noen høy terskel for å anse en rettsuvidenhet som grovt uaktsom» bør være retningsgivende også for tolkningen av dagens lov. Det kan argumenteres for at den skjønsmessige adgangen til å ilegge gebyr også i tilfelle av simpel uaktsomhet som nå fremgår av lovens § 12 første ledd annet punktum, tilsier at terskelen for grov uaktsomhet kan og bør heves noe sammenlignet med praksis etter 1999-loven, blant annet for å bringe den anskaffelsesrettslige forståelsen av dette skyldkravet bedre i overensstemmelse med hva som kan karakteriseres som grovt uaktsomt på andre rettsområder».

- (73) I sak 2017/147 fant klagenemnda ikke grunn til å ta stilling til spørsmålet om grov uaktsomhet, fordi nemnda uansett var av den oppfatning at det var snakk om en uaktsom rettsvillfarelse, og at så vel bruddets grovhet, innklagedes profesjonalitet, størrelsen på anskaffelsen og preventive hensyn tilsa at det var riktig å reagere med et overtredelsesgebyr, jf. loven § 12 første ledd annet punktum, jf. tredje ledd.
- (74) Tilsvarende gjør seg gjeldende også i denne saken. Som det fremgår av drøftelsen ovenfor, fremstår det ikke som særlig tvilsomt for klagenemnda at avropet ikke lovlig kunne forankres i den rammeavtalen som innklagede var part i. At det i det minste må anses tvilsomt om det kunne innføres en PaaS-skyløsning, slik innklagede fremholder, er

klagenemnda ikke enig i. I den grad dette er tvilsomt, skyldes det for øvrig utformingen av anskaffelsesdokumentene, som innklagede hefter for, se til sammenligning klagenemndas avgjørelse i sak 2014/45, avsnitt 43. Det er heller ikke fremlagt noen dokumentasjon på at innklagede, i forkant av avropet, undersøkte om rammeavtalen reelt sett ga hjemmel for den løsningen som innklagede valgte.

- (75) Klagenemnda finner det på denne bakgrunn ikke tvilsomt at vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt, og at det bør ilegges et gebyr, jf. loven § 12 første ledd annet punktum, jf. tredje ledd.

Gebyrets størrelse

- (76) I tråd med tidligere praksis legger klagenemnda til grunn at gebyret i utgangspunktet skal fastsettes basert på det beløp som faktisk er og eventuelt vil bli betalt for ytelsen.
- (77) I forhåndsvarselet la klagenemnda til grunn at innklagede ville betale valgte leverandør minimum 17 millioner kroner for tjenesten. Dette basert på at avtalen ville løpe i seks år.
- (78) I merknader til forhåndsvarselet har innklagede fremlagt en oppsigelse av avtalen med valgte leverandør. Av oppsigelsen går det frem at avtaleforholdet vil opphøre senest 30. september 2019. Innklagede opplyser samtidig om at det vil ta ca. 9 til 12 måneder å få på plass en ny avtale, og at det vil være behov for midlertidig drift i denne perioden. De månedlige utgiftene frem til ny avtale kommer på plass, er oppgitt å ligge på 209 099 kroner. I en periode på 9 til 12 måneder utgjør dette mellom 1 881 891 og 2 509 188 kroner. Klagenemnda ser ingen grunn til at disse kostnadene ikke skal medregnes i gebyrgrunnlaget.
- (79) Innklagede opplyser videre at det så langt er betalt mellom 5 305 320 og 6 631 650 kroner i henhold til avropet på rammeavtalen. Det totale vederlaget som innklagede vil komme til å betale, ligger dermed på mellom 7 til 9 millioner kroner ekskl. mva.
- (80) Grunnlaget for beregning av gebyret settes på denne bakgrunn etter en skjønnsmessig vurdering til 8 millioner kroner.
- (81) Ved utmålingen av gebyret skal det særlig legges vekt på «*bruddets grovhet, størrelsen på anskaffelsen, om oppdragsgiveren har foretatt gjentatte ulovlige direkte anskaffelser og den preventive virkningen*», jf. anskaffelsesloven § 12 tredje ledd første setning. Overtredelsesgebyret kan ikke settes høyere enn 15 prosent av anskaffelsens verdi, jf. loven § 12 tredje ledd annen setning.
- (82) Når det gjelder gebyrets størrelse, vises det til de vurderinger som er gjort av skyldkravet ovenfor. Det er snakk om en klar overtredelse, og det gjelder innkjøp av store verdier.
- (83) Klagenemnda finner etter en samlet vurdering at gebyret passende kan settes til 10 prosent av anskaffelsens verdi, som utgjør 800 000 kroner.

Klagenemnda treffer etter dette følgende vedtak:

Steigen kommune ilegges et overtredelsesgebyr på 800 000.

- åttehundretusen - kroner.

Gebyret forfaller til betaling innen 2 – to – måneder fra dette vedtakets dato.”

Vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg med de begrensninger som følger av lov om tvangsfullbyrdelse § 1-2.

Vedtak om overtredelsesgebyr kan ikke påklages, men saken kan bringes inn for tingretten til overprøving, jf. lov om offentlige anskaffelser § 12 sjette ledd. Søksmål om organets vedtak må reises innen to måneder etter at partene mottok vedtaket. Retten kan prøve alle sider av saken. Adgangen til å reise søksmål gjelder også for statlige myndigheter og organer.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Finn Arnesen

Dokumentet er godkjent elektronisk

NOTAT

Til: Bodø kommune og Steigen kommune

Kopi: Advokat Robert Myhre

Fra: Advokatfirmaet Schjødt AS
Runar Bråthen

Saksansvarlig advokat: Thomas Nordby

Dato: 30. august 2019

Dok.ref: #7111988_1

VURDERING AV ANSVAR – OVERTREDELSESGBYR FRA KOFA

1. INNLEDNING

Bodø kommune kunngjorde den 22. mai 2015 konkurranse på vegne av Samordna innkjøp i Salten ("SiiS"), samt kommunene Sortland, Øksnes og Værøy, konkurranse om "Rammeavtale for levering av IKT-driftstjenester og tilhørende utstyr". Rammeavtale ble inngått med Atea AS den 3. januar 2017.

Blant deltakerne på oppdragsgiversiden var Steigen kommune, som foretok avrop på rammeavtalen den 30. januar 2017. Selskapet iTet AS, som tidligere har vært leverandør for Steigen kommune og som ikke nådde frem i ovennevnte konkurranse, påklaget avropet til klagenemnda for offentlige anskaffelser ("KOFA").

Av forhåndsvarsel fra KOFA datert 16. mai 2019 følger det at konklusjonen fra KOFA er at Steigen kommune foretok en ulovlig direkte anskaffelse i form av at avropet lå utenfor det rammeavtalen omfattet. Det ble varslet ileggelse av overtredelsesgebyr på 10 % av størrelsen på avropet, hvilket utgjør 1,7 MNOK.

Formålet med dette notatet er å vurdere om det foreligger grunnlag for ansvarsfordeling mellom Bodø kommune og Steigen kommune for gebyret som er ilagt fra KOFA. Vurderingen vil gjøres på bakgrunn av anskaffelsesdokumentene, samt notat fra Steigen kommune av 17. juni 2019, og notat fra Bodø kommune mottatt av 25. august 2019. For øvrig vil avgjørelsen fra KOFA legges til grunn.

2. KORT OM SIIS

På hjemmesiden til SiiS (www.siiS.no) fremgår det at innkjøpsamarbeidet ble etablert i 2008, og omfatter følgende kommuner; Bodø kommune (vertskommune), Hamarøy, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy, Steigen, Øksnes, Sortland, Værøy, Hemnes, Røst, Leirfjord, Alstadhaug, Dønna, Herøy og Nesna. I januar 2018 ble

innkjøpssamarbeidet utvidet ytterligere med Rana kommune, og skiftet navn til Samordna innkjøp i Nordland.

Innkjøpssamarbeidet administreres av Bodø kommune v/innkjøpssjefen, og på hjemmesidene til SiiS beskrives det at kommunen har ansvar for;

- Inngåelse av rammeavtaler
- Bistand i anskaffelsesprosessen
- Opplæring og veiledning innenfor anskaffelser, lov og regelverk om offentlige anskaffelser
- Opplæring i Ajour Innkjøpsportal for godkjente bestillere i kommunen

At Bodø kommune, som vertskommune for innkjøpssamarbeidet, har et særlig ansvar både for gjennomføringen av anskaffelsen og generell rådgivning til de øvrige kommunene, fremgår av innkjøpsreglementet til SiiS. Av pkt. 1.2 fremgår det at

"Innkjøpsavdelingen i Bodø kommune er Samordna innkjøp i Nordland sitt kompetansesenter for anskaffelser og kontaktes ved behov for rådgivning og bistand ved anskaffelser"

Av dette er det ikke tvilsomt at Bodø kommune har både et operativt ansvar i forbindelse med administrasjon og gjennomføring av fellesanskaffelser, men også et overordnet innkjøpsfaglig ansvar for rådgivning og bistand til medlemskommunene.

Ytterligere fremgår det av samme punkt at

"Enhetsledere har ansvaret for at anskaffelsene skjer på bakgrunn av gjeldende lover og regler, kommunalt innkjøpsreglement og etiske regelverk.

Både ledere og medarbeidere skal sikre oppfyllelse av formelle og prosessuelle krav til en anskaffelse. For å oppnå dette målet må ledere sørge for at ansatte har nødvendig kunnskap om regelverket, behovene som skal dekkes i anskaffelsen, pris, kvalitet, leveringsdyktighet, kontraktsinngåelse, kontraktsoppfølging og leverandørutvikling"

Om det sistnevnte relaterer seg til hver enkelte medlemskommune, eller spesifikt til Bodø kommune som vertskommune, er ikke helt klart. Uansett er det i denne sammenheng Bodø kommune som har gjennomført anskaffelsen, og således må sørge for at disse retningslinjene overholdes.

3. **DET RETTSLIGE UTGANGSPUNKTET**

Hvor flere subjekter (oppdragsgivere) er deltakere i samme rammeavtale, vil det kunne oppstå spørsmål om hvem som er ansvarlig for eventuelle brudd på anskaffelsesregelverket. Ved såkalt *samordna innkjøp* følger det av forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) § 29-1 andre ledd at

"Når flere oppdragsgivere gjennomfører anskaffelser i fellesskap i alle oppdragsgivernes navn, er de felles ansvarlig for å overholde forskriften. Dette gjelder også når en av oppdragsgiverne gjennomfører anskaffelsen på vegne av andre"

Typisk vil det i konkurranser hvor det deltar flere oppdragsgivere inngås en rammeavtale der de deltakende oppdragsgiverne kan gjøre avrop på rammeavtalen som inngås. Ansvaret knyttet til avropet den enkelte deltaker foretar er klarlagt i FOA § 29-1 tredje ledd andre setning, hvor det følger at

"Hver av oppdragsgiverne er ansvarlig for å overholde reglene for de delene de gjennomfører på egne vegne"

For situasjonen der én av deltakerne gjør avrop på en rammeavtale med flere oppdragsgivere, vil den oppdragsgiveren som foretar avropet være ansvarlig for at dette er lovlig innenfor rammeavtalen. Tilsvarende gjelder for øvrig også hvor oppdragsgiver benytter seg av en innkjøpsentral, jf. § 7-8 andre ledd andre setning.

Overtredelsesgebyret som er ilagt av KOFA gjelder *avropet*, og knytter seg dermed ikke til ulovligheter i forbindelse med konkurransen om rammeavtalen som ble inngått. Avropet ble foretatt av Steigen kommune, og utgangspunktet er dermed klart i form av at det er Steigen kommune som er ansvarlig.

I forholdet mellom Bodø kommune og Steigen kommune kan imidlertid de konkrete omstendighetene ligge slik an at det er grunnlag for *likevel* å statuere et ansvar for Bodø kommune på bakgrunn av alminnelige erstatningsrettslige betraktninger.

Etter vår vurdering vil mulig hjemmel for et krav være skadeserstatningsloven § 2-1 om arbeidsgiveransvar, hvor det fremgår at

"Arbeidsgiver svarer for skade som voldes forsettlig eller uaktsomt under arbeidstakers utføring av arbeid eller verv for arbeidsgiveren, idet hensyn tas til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt."

Bodø kommune vil svare for skade (tap) som er oppstått som følge av forsett eller uaktsomhet fra deres ansatte. Hvorvidt handlinger eller unnlater fra Bodø kommunes ansatte kan kategoriseres som uaktsomme, vil bero på hvilke krav Steigen kommune "*med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten*", og om dette er tilsidesatt. Alternativt vil ulovfestet culpaansvar (uaktsomhet) være aktuelt, men dette vurderingen blir tilnærmet identisk med vurderingen etter skadeserstatningsloven § 2-1.

Hvorvidt de krav som med rimelighet kan stilles er tilsidesatt, vil bero på en konkret vurdering av de faktiske forholdene i saken, og da knyttet opp mot handlinger eller unnlater fra Bodø kommune som har en *direkte* sammenheng med at Steigen kommune foretok avropet, jf. kravet til årsakssammenheng.

4. VURDERING AV ANSVAR

4.1 Innledning

I notat fra Steigen kommune, mottatt av undertegnede 17. juni 2019, redegjøres det for hvilke forhold Steigen kommune anser som relevant for vurderingen av ansvaret for det ulovlige avropet, jf. vedlegg 1.

I all hovedsak er det særlig følgende handlinger/unnløtelser som er aktuelle å se nærmere på med hensyn til vurderingen av uaktsomhet;

- i. Rammeavtalen dekket ikke behovet Steigen kommune hadde signalisert ovenfor Bodø kommune/SiiS
- ii. Bodø kommune/SiiS anmodet Steigen kommune om å gjøre avrop, signaliserte mulig erstatningsansvar og viste til at de selv skulle foreta avrop på skyløsning

Disse forholdene vil drøftes nærmere i det følgende

4.2 Rammeavtalen ikke dekkende

At rammeavtalen rent faktisk ikke dekket behovet til Steigen kommune har ikke en direkte årsakssammenheng med det gebyret som er ilagt. Som skissert i pkt. 3 ovenfor er utgangspunktet at den enkelte deltaker selv er ansvarlig for at avropet er lovlig innenfor den rammeavtalen det gjøres avrop på.

Utgangspunktet er at Steigen kommune skulle ha foretatt en vurdering av om løsningen kunne anskaffes under den inngåtte rammeavtalen. Selv om det selvsagt var uheldig at IT-ansvarlig hos Steigen på dette tidspunktet var sykemeldt, er i utgangspunktet dette et forhold som ikke skal gå utover Bodø kommune.

Det faktum at rammeavtalen ikke dekket det behovet som var signalisert fra Steigen kommune vil derimot *indirekte* kunne ha betydning for avropet siden Steigen kommune ut fra omstendighetene kan tenkes å ha en berettiget forventning om at rammeavtalen skulle dekke et slikt avrop. I hvilken grad dette kan tillegges betydning vil bero på de nærmere omstendighetene, herunder hvor klart Steigen kommune tilkjennega sitt behov ovenfor Bodø kommune.

Bodø kommune innhentet avkrysningsskjema fra deltakende kommuner etter prekvalifisering, og Steigen kommune signaliserte at de skulle delta både for "*IKT-driftstjeneste*", "*Levering av HW*" og "*Bredbåndstjenester inkl. TV signal*", jf. bilag 4.1 i konkurransedokumentene. Rekkevidden av Steigen kommunes deltakelse i rammeavtalen var således kjent for Bodø kommune i forbindelse med utarbeidelsen av konkurransegrunnlaget.

Den eksisterende løsningen hos Steigen kommunen er skyløsning, hvilket innebærer at driften skjer eksternt i form av at serverne er lokalisert *hos leverandør*, og dermed ikke hos kunden. I forhåndsvarselet fra KOFA konkluderes det med at konkurransegrunnlaget forutsetter "on-premise" drift - altså at serverne er lokalisert hos kunden. I premiss 55 fremgår det at

"Anskaffelsesdokumentene la imidlertid opp til at det var en on premise-løsning tilbyderne skulle gi pris på. Det er dermed en on premise-løsning tilbyderne har konkurrert om å levere. Det fremgår for det første av de prisskjemaene som tilbyderne ble bedt om å fylle ut. Skjemaene gjelder ikke etablering av en skyløsning; denne løsningen har tilbyderne altså ikke konkurrert om å levere".

I notat av 17. juni 2019 skriver Steigen at

"Ettersom vi har ekstern IT-drift, utgjør dette hovedtyngden av vårt IT-området, og dette var derfor det som var vårt hovedformål med den nye, felles innkjøpsavtalen. Vi legger til grunn at dette var kjent av Bodø kommunes IT-kontor og SiiS" (vår understrekning).

Hvorvidt Bodø kommune faktisk kjente til at Steigen kommune hadde skyløsning er ikke helt tydelig belyst i forbindelse med dette notatet. Likevel kan det vises til e-post av 2. juli 2015 fra Roger Fredriksen, hvor det fremgår at

"Utgangspunktet er at Bodø kommunes kompleksitet i behov innen IKT-driftstjenester og utstyr vil dekke alle andre kommuners behov innen disse områdene."

På bakgrunn av denne e-posten kan det argumenteres for at Steigen kommune kunne legge til grunn at deres behov ble dekket, og at Bodø kommune må bære ansvaret for at dette ikke viste seg som riktig. Som det vil redegjøres for i pkt. 4.3 nedenfor, synes det også klart at Bodø kommune selv også la til grunn at avrop av skyløsning ville være innenfor rammeavtalen.

På den andre siden er ansvarsfordelingen i anskaffelsesregelverket klar. Den enkelte deltaker må selv sørge for å vurdere om avropet er lovlig. I den sammenheng finner vi grunn til å vise til forhåndsvarselet fra KOFA, hvor det i premiss 73 uttales at

"Som det fremgår av drøftelsen ovenfor, fremstår det ikke som særlig tvilsomt for klagenemnda at avropet ikke lovlig kunne forankres i den rammeavtalen som innklagede var part i. At det i det minste må anses tvilsomt om det kunne innføres en PaaS-skyløsning, slik innklagede fremholder, er klagenemnda ikke enig i. I den grad dette er tvilsomt, skyldes det for øvrig utformingen av anskaffelsesdokumentene [...]" [vår understrekning].

KOFA vurderer at det ikke fremstår som tvilsomt at avropet ikke kunne gjøres. Dette tilsier at Steigen kommune selv må ta ansvar for at de likevel foretok avropet.

Under noe tvil, er vår vurdering at det faktum at rammeavtalen ikke dekket behovet til Steigen kommune antakelig ikke alene er tilstrekkelig for å konstatere ansvar for Bodø kommune for gebyret som er ilagt.

4.3 Øvrige forhold

Det fra Steigen kommune vist til flere etterfølgende forhold som anføres å ha betydning for at avropet ble foretatt.

For det første er det anført at Bodø kommune flere ganger hadde anmodet Steigen kommune om å gjøre avrop på rammeavtalen. Dette er etter vår vurdering ytterligere med på å gi Steigen kommune en berettiget forventning om lovligheten av avropet for (skyløsning).

For det andre vises det i notat fra Steigen kommune den 17. juni 2019 til telefonmøte i slutten av april 2017 mellom Steigen kommune, SiiS v/Øystein Nilsen og Atea v/Trond Henriksen. Steigen kommune beskriver her at Bodø kommune ga uttrykk for at Steigen kommune var *forpliktet* til å kjøpe IKT-driftstjenester gjennom den inngåtte rammeavtalen, og at Steigen kommune risikerte erstatningsansvar om dette ikke ble gjort.

Til dette har Øystein Nilsen, i notat fra Bodø kommune (vedlegg 2), kommentert at det som ble påpekt ovenfor Steigen kommune var at fortsettelse av eksisterende avtale med FUNN ville utgjøre en ulovlig direkte anskaffelse. Det understrekes i notatet at dette var ment som velmenende innkjøpsfaglig råd, og ingen trussel om erstatningsansvar.

På nåværende tidspunkt er det vanskelig, for ikke å si umulig, å klargjøre nøyaktig hva som ble sagt og hvilken "tone" det ble sagt i. Det som i alle tilfeller synes klart er at SiiS v/Nilsen har gitt et klart inntrykk ovenfor Steigen kommune om at bruk av den inngåtte rammeavtalen var eneste lovlige måte for Steigen kommune å dekke sitt behov på. På dette tidspunktet var dessuten alle parter klar over hvilken løsning Steigen kommune hadde behov for.

Dette forsterker ytterligere at Steigen kommune hadde en klar og berettiget forventning om at avropet ville være lovlig – og dessuten at de ikke hadde særlig mye valg ut fra omstendighetene. Bodø kommune har dermed hatt en mer aktiv rolle i at avropet faktisk ble foretatt.

I e-post fra Atea 26. april 2017, som ble vedlagt notatet fra Steigen kommune, er det vist til at "*Bodø kommune med tiden skal migreres over på*" den plattformen som Steigen skulle benytte etter avropet. Nilsen fra Bodø kommune var kopiert inn i denne e-posten. Det kan således ikke være tvil om at Bodø kommune selv anså at avropet ville være innenfor rammeavtalen – hvilket KOFA mener var *klart feil*.

Innkjøps samarbeidet oppfattes å bygge på at de mindre kommunene som deltar i samarbeidet, og som ikke selv har administrasjon med særlig kompetanse på anskaffelsesregelverket, skal kunne lene seg på kompetansen Bodø kommune besitter. At Steigen kommune i den sammenheng velger å bygge på Bodø kommunes vurdering er ikke annet enn naturlig, og noe også Bodø kommune må forvente gitt sin rolle i innkjøps samarbeidet.

5. KONKLUSJON

Utgangspunktet om at oppdragsgiver selv bærer risikoen for at avropet er lovlig og innenfor avtalens rammer, tilsier tydelig at Steigen kommune selv må bære risikoen for at avropet ikke var lovlig. Vår vurdering er at det faktisk at rammeavtalen faktisk ikke dekket behovet ikke *alene* er tilstrekkelig for å statuere et ansvar, og det kan naturligvis ikke være slik at Bodø kommune skal hefte for ethvert avrop som gjøres av andre kommuner.

Avgjørende for vår vurdering er at Bodø kommune i denne sammenhengen ikke kun har gjort en "passiv" feil ved ikke å sørge for at konkurransen dekket behovet til Steigen kommune. Etter vår vurdering har Bodø kommune hatt en mer aktiv og direkte rolle i forbindelse med at avropet ble foretatt.

Mangler ved utarbeidelsen av konkurransegrunnlag (dekket ikke behov), anmodning om avrop, og direkte råd om at manglende avrop på avtalen kunne få rettslige konsekvenser for Steigen kommune, må dessuten forstås i lys av at Bodø kommune er ment å være et kompetansesenter på regelverket om offentlige anskaffelser. Dette fremgår direkte av innkjøpsreglementet til SiiS, og må anses som et av formålene med samarbeidet.

Ut fra de konkrete omstendighetene hadde Steigen kommune en særlig sterk forventning om at avropet var lovlig innenfor det inngåtte rammeavtalen, og dette skyldes i all hovedsak handlinger og råd fra Bodø kommune. I forlengelsen av dette vises det til uttalelsene fra KOFA om at det fremstod som klart at avropet ikke var innenfor. Svikt i utarbeidelsen av konkurransegrunnlaget og etterfølgende råd/press fra kommunen, kan derfor karakteriseres som uaktsomt.

Vår vurdering er at det sannsynligvis er grunnlag for å statuere uaktsomhet, og at Bodø kommunes handlinger og unnlaterelser aktivt har legitimert avropet på rammeavtalen ovenfor Steigen kommune, jf. skadeserstatningsloven § 2-1.

Likevel fremstår en deling av ansvaret som en rimelig og rettslig korrekt løsning gitt det klare utgangspunktet om at den som foretar avropet selv er ansvarlig for lovligheten av det. Steigen kunne avdekket problemet selv gjennom en tettere oppfølging av anskaffelsesprosessen og gjennom selvstendig vurdering i sammenheng med avropet. Ut fra dette anses det at erstatningsansvaret for Bodø kommune bør lempes etter § 5-2 siste setning som lyder at

"Erstatningsansvaret kan lempes [...] når det i særlige tilfeller er rimelig at den skadelidte helt eller delvis bærer skaden"

Etter vår vurdering fremstår en jevn fordeling av ansvaret (50/50) som en rimelig og fornuftig fordeling av ansvaret for det ilagte gebyret.

Avslutningsvis påpekes for øvrig at Bodø kommune etter all sannsynlighet selv ville begått et brudd ved å gjøre et tilsvarende avrop på rammeavtalen dersom det ikke gjennom denne saken mot Steigen kommune hadde blitt avdekket at et slik avrop ikke lå innenfor avtalen. Uten at dette har direkte betydning for ansvarsvurderingen for det avropet som faktisk ble foretatt, er det en ytterligere indikasjon på at en deling av ansvaret for dette gebyret er rimelig for begge parter.

SAK 04/20

Redegjørelse fra Stormen Bodø konserthus KF: Om oppfølging av uro og konflikter internt i foretaket

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
15.01.2020

Vedlegg:

- Kontrollutvalgets sak 46/19, 15.11.2019: Henvendelse til kontrollutvalget vedr Stormen konserthus Bodø KF
- Salten kommunerevisjon IKS, 6. desember 2019– Unntatt offentlighet Off.lov § 5: Notat fra forundersøkelse vedr Stormen konserthus KF

Bakgrunn:

Kontrollutvalget drøftet i sin sak 46/19 henvendelse som var kommet til utvalget om angående uro og konflikter innad i foretaket. Utvalget besluttet å be revisor gjennomføre forundersøkelser og utarbeide et notat til kontrollutvalget. Utvalgets sak 46/19, og revisors notat er vedlagt saken.

I tilknytning til saken legges det opp til at revisor går gjennom sitt notat med vurderinger og anbefaling.

Videre i tilknytning til saken er direktør ved Stormen kalt inn til møtet kl 11.00 for å redegjøre om foretakets håndtering av uro og konflikter innad i foretaket.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 6. januar 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

SAK 46/19

Henvendelse til kontrollutvalget vedr Stormen konserthus Bodø KF

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
15.11.2019

Vedlegg:

- a) Avisa Nordland 25.10.2019: Artikkel: Arild Olsen åpner opp om Stormen-konflikten: - Det har vært en tung uke
- b) Avisa Nordland 25.10.2019: Artikkel: - Stormen lever i hvert fall opp til navnet sitt.
- c) Stormen konserthus KF 14.6.2018: Vedtekter
- d) Bystyret 9. mai 2018: Eierstrategier og retningslinjer for samhandling mellom kommunale foretak og basisorganisasjonen i Bodø kommune

Bakgrunn for saken:

Saken er satt på dagsorden etter avtale med utvalgets leder, som har fått henvendelse fra Stormen konserthus Bodø KF angående uro og konflikter innad i foretaket. Vedlagte avisartikler, vedlegg a) og b) er eksempler på mediedekning av denne saken.

Foretaket er opprettet av Bodø bystyre. **Vedtektene for foretaket** (vedlegg c)), gir følgende formål for foretaket:

- *Fremme interessen for musikk og scenekunst i regionen, med utgangspunkt å være en drivkraft for å videreutvikle det lokale kulturlivet.*

- *Forestå forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av byggene Stormen Konserthus og Stormen Bibliotek i Bodø.*
- *Forestå utleie av Konserthusets lokaler, herunder også salg av varer og tjenester som har naturlig tilknytning til kulturbyggets fasiliteter.*
- *Understøtte kommunens mål og eierstrategier for virksomhetene.*

Gjennom vedtektene har bystyret også fastsatt Styrets myndighet og ansvar:

Styret ansetter daglig leder og fastsetter daglig leders lønn. Styret plikter å føre tilsyn med daglig leders utøvelser av sitt lederskap.

Styret representerer foretaket utad. Det inngår avtaler på kommunens vegne innenfor foretakets formål. Styret kan delegerere denne fullmakt til daglig leder. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter, samt foretakets vedtekter og eiers styringsprinsipper. Styret skal til enhver tid forholde seg til gjeldende strategier og retningslinjer på overordnet kommunalt nivå, handlingsprogram og årsbudsjett, personalpolitiske retningslinjer hovedavtalen, hovedtariffavtalen og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av bystyret, samt inngåtte avtaler som binder hele kommunen.

Bodø kommune er arbeidsgiver. Styret har ansvar for at Bodø kommunes arbeidsgiverpolitikk gjennomføres i foretaket. De avtaler og ordninger som gjelder i Bodø kommune, gjelder også i foretaket – herunder pensjons- og tariffavtaler. Styret har et særskilt ansvar dersom det oppstår overtallighet i foretaket ved å vurdere omplassering i hele kommunens virksomhetsområde eller øvrige kommunale foretak.

Ved låneopptak skal styret fremme sak for Bystyret.

Styret skal påse at virksomheten bidrar til samarbeid som sikrer enhetlig opptreden for Bodø kommune.

I vedtektene nevnes en plikt for styret til å påse at virksomheten drives i samsvar med «*eiers styringsprinsipper*». Bystyret har i desember 2015 vedtatt 10 **overordnede prinsipper for eierstyring**:

1. Valget om å etablere et selskap og valg av selskapsform skal baseres på en analyse av kommunens styringsbehov og mål for virksomheten
2. Bodø kommune skal angi klare og langsiktige mål for selskapene. Styret er ansvarlig for å realisere målene.
3. Bodø kommune skal fremme sine interesser ovenfor kommunale selskap gjennom eierorganene
4. Selskapenes kapitalstruktur skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapenes situasjon

5. Det skal være åpenhet knyttet til Bodø kommunes eierskap og selskapenes virksomheter basert på prinsipp om meroffentlighet, samt legges til rett for interne dialogprosesser foran møter i representantskap og bedriftsforsamlinger
6. Selskapene skal være bevisst på sitt samfunnsansvar.
7. Styret skal på et uavhengig grunnlag ha en aktiv rolle med hensyn til service, kontroll, strategi og ressursituasjon.
8. Styresammensetning skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart.
9. Godtgjørelse til styret skal framstå som rimelig ut fra ansvar, kompetanse, arbeidsbyrde og virksomhetens kompleksitet. Lønnsnivå for ledere skal være konkurransedyktig, men ikke nødvendigvis lønnsledende innenfor sektoren.
10. Styret skal påse at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til virksomhetens karakter.

Bystyret som eier har i tillegg vedtatt (vedlegg d) Eierstrategier og retningslinjer for samhandling mellom kommunale foretak og basisorganisasjonen i Bodø kommune. Her fremkommer for det første generell informasjon om Kommunalt foretak som organisasjonsmodell, dernest generelle eierstrategier for kommunale foretak, og til slutt eierstrategier for det enkelte foretak.

Den generelle eierstrategien som gjelder for samtlige Kommunale foretak, sier følgende:

Bodø kommune skal:

- *Være en aktiv, forutsigbar og langsiktig eier av kommunale foretak
 - o Foretakene skal ha klare mål og operasjonelle strategier
 - o Kommunen og foretakene skal legge til rette for åpenhet, forventningsavklaring og dialog spesielt med hensyn til beslutningsprosesser
 - o Eierstyring utøves gjennom Bystyret og foretakenes oppnevnte egne styrer
 - o Opplærings tiltak skal gjennomføres for bystyrerepresentanter med hensyn til foretaksform og organisering*
- *Stille tydelige og klare krav til foretakenes tjenesteproduksjon (gjennom oppnevnte styrer)
 - o Det ønskes foretak med fokus på nyskaping og som utvikler tjenesteproduksjonen
 - o Foretakene skal aktivt søke og identifisere og implementere tiltak som kan effektivisere og gjøre tjenesteproduksjonen billigere
 - o Mål, strategier og tjenesteproduksjonen skal støtte opp om kommunens strategiske samfunnsplan samt store samfunnsutviklingsprosjekter*
- *Stille krav til foretakenes økonomistyring og personalpolitikk
 - o Foretakenes økonomistyring skal være knyttet til mål - og resultatoppnåelse med dertil rapportering og harmonisering
 - o Foretakenes virksomhet skal medføre lav risiko for bykassen*

o Foretakenes lønnsutviklings skal være harmonisert og i tråd med den generelle lønnsutviklingen i kommunen
o Foretakene skal regelmessig utføre arbeidsmiljøundersøkelser herunder kartlegge medarbeidertilfredshet
o Foretakene skal ha betryggende internkontroll og ha klare prosedyrebeskrivelser. Kommunens retningslinjer skal følges for internkontroll og HMS arbeid

- *Stille krav til foretakene om å integrere samfunnsansvaret i forretningsdriften*
 - o Kommunes etiske retningslinjer gjelder også for foretakene*
 - o Foretakene skal sette seg mål med hensyn til klima og miljøtiltak*
 - o Brukerne av tjenestene skal være i fokus*

- *Være en profesjonell eier*
 - o Foretakene skal sikres tilfredsstillende rammevilkår*
 - o Oppnevning av styremedlemmer skal gjøres ut fra krav til kompetanseprofil*
 - o Styresammensettingen skal tilpasses foretakenes situasjon, virksomhet og behov*
 - o Det skal gis grunnleggende opplæring i styrearbeid til alle medlemmer/varaer av styrene*
 - o Det skal finnes klare retningslinjer for foretakenes anvendelse av administrative støttefunksjoner og fellestjenester*

Eierstrategi spesifikk for Stormen konserthus Bodø KF

1. Stormen Konserthus Bodø KF (Stormen KF) skal legge Bodø kommunes overordnede kulturstrategi og politikk til grunn for alt sitt arbeid
 - o Overordnede rammer er til enhver tid gjeldende «Kulturstrategi» vedtatt av bystyret
 - o Stormen KF skal delta i nettverk og prosjekter som bygger opp om foretakets formål og sentrale mål i kommunens samfunnsplan og kulturpolitikk, samt som bidrar til erfaringsutveksling og økt kunnskap.
 - o Stormen KF har ansvaret for forvaltning og drift og kulturbyggene tilknyttet Stormen kulturkvartal. Ansvaret skal forvaltes i tett dialog med UE-avdelingen i Bodø kommune med det formål å nyttiggjøre kompetanse og felles ressurser der dette er mulig.

2. Stormen KF skal være en møteplass, smeltedigel og formidlingsarena som løfter frem lokal kunst og kulturproduksjon, samtidig som det er en arena for presentasjon av stjerner i verdensklasse
 - o Foretaket skal fremme interesse for musikk og scenekunst i regionen og landsdelen, med utgangspunkt å være en drivkraft for å videreutvikle det lokale kulturlivet.
 - o Foretaket skal drive egenproduksjon og formidle kunst og kultur på en aktuell, variert og inspirerende måte. Stormen KF skal befeste posisjonen som regionens ledende kulturinstitusjon gjennom et attraktivt tjenestetilbud som utvikles i tråd med endringer i brukermønstre og teknologisk utvikling.
 - o Foretaket skal sikre utvikling av lokale band og musikkutøvere, og skape et miljø for både profesjonelle og ikkeprofesjonelle aktører.

3. Stormen KF skal videreutvikles som en attraktiv møteplass for kommunens innbyggere

- o Stormen KF skal være en møteplass for alle grupper gjennom et attraktivt tjenestetilbud, sentral plassering, tilgjengelighet og lav terskel for bruk av tjenestetilbudet. Konserthuset skal således være en møteplass på tvers av samfunnsgrupper og samfunnslag
- o Stormen KF og Bodø kommune inngår særskilt avtale om bruk og årlig økonomisk tilskudd. Dette inkluderer også avtale om kommunens egen bruk for kommunale arrangement for eksempel ideelle kultur - eller skolearrangement

4. Stormen KF skal ved større utviklingsprosjekter (over 3 mill kr) innhente særskilt godkjenning (egen sak) i form av vedtak hos bystyret

- o Ved oppstart av større utviklingsprosjekter skal det avholdes møte med kommunens administrasjon (fagmiljø) for å avklare grensesnitt, ansvar, roller og eventuell samarbeidsform

5. Stormen KF skal integrere samfunnsansvar i tjenesteproduksjonen. Foretaket skal blant annet ha en klar miljøprofil

- o Foretaket skal utøve samfunnsansvar bl.a. gjennom å iverksette tiltak som bidrar til at kommunen oppfyller målsettinger og forpliktelser innen klima- og miljøpolitikken

Ut over de generelle og spesifikke eierstrategiene for de kommunale foretakene, så nevner de vedtatte «Eierstrategier og retningslinjer for samhandling» en del Årshjulaktiviteter, herunder

4.4. Styringsbrev:

Eier skal utarbeide og oversende et styringsbrev til hvert av foretakene for kommende år. Styringsbrevet skal omfatte årsspesifikke forhold som:

- årshjul for kommunale foretak
- budsjettammer og- forutsetninger
- rapportering
- arbeidsgiverpolitikk
- omdømme og profilering
- dialog med eier

Sekretariatet får opplyst at det ikke er utarbeidet styringsbrev for 2019.

Vurdering:

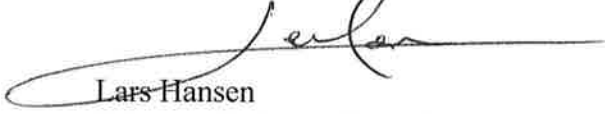
Saken legges frem for drøfting og vurdering av behov for ytterligere undersøkelser på området. Det understrekes at eventuelle undersøkelser kan skje på forskjellig vis, og ikke nødvendigvis bare knyttet til forvaltningsrevisjon. Sist nevnte form for undersøkelse er en type undersøkelse med særskilte krav til form, innhold og gjennomføring, og er normalt forholdsvis ressurs- og tidkrevende.

Kontrollutvalget vil også kunne bestille mer avgrensede undersøkelser. Bystyret har gjennom sine vedtak lagt generelle og spesifikke føringer for sine foretak. Disse kan danne grunnlag for spesifikke undersøkelser om foretaket opptrer i samsvar med de føringer bystyret har gitt, eventuelt også om det opptrer i samsvar med generelle normer for styring.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 7. november 2019

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lars Hansen', written over a horizontal line.

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

KULTUR BODØ STORMEN

Arild Olsen åpner opp om Stormen-konflikten: - Det har vært en tung uke

Direktør i Stormen Arild Olsen vil nå komme til bunns i alle problemene Stormen har slitt med. Nå blir det gjennomført en forvaltningsrevisjon. Foto: Helge Grønmo

Av Helge Grønmo

25. oktober 2019, kl. 15:36 ✓

DEL

ANNONSE

- Det har vært en tung uke for Stormen. Men jeg har ikke hatt det verst og jeg er betalt for å stå i dette. Nå skal vi til bunns i konfliktene.

Det sier direktør for Stormen konserthus, Arild Olsen. Bodø NU avslørte tidligere i uka at det har kommet en rekke varsler fra ansatte som beskriver at det er en fryktkultur i organisasjonen. De hevder også at ledelsen bruker hersketeknikker.

Få nyhetene servert i innboksen.

Meld deg på vårt nyhetsbrev

Nå tas det grep. Fredag ettermiddag fikk de ansatte beskjed om at det vil bli gjennomført en forvaltningsrevisjon av Stormen. I eposten som ble sendt ut står blant annet:

«Det vil bli drøftet med kontrollutvalgets leder og revisjonsfirmaet hvordan dette skal gjøres. De fleste sider av driften vil bli gjennomgått. Dette gjelder både mot lov og forskrift og de kommunale regelverkene. Dette gjøres for å sikre at Stormen Konserthus drift er i henhold til Bodø kommunes eierstrategi. De ansatte vil ikke bli direkte involvert i revisjonsarbeidet. Må det gjøres justeringer etter revisjonen, vil dette bli gjort i samarbeid med berørte ansatte og fagforeningene.»

LES OGSÅ

Reagerte med sjokk etter avisoppslag: - Dette er urettferdig, og jeg kjenner jeg blir forbannet

Har ikke levert

- Vi skal ha et møte med kontrollutvalg og ordfører på mandag der vi skal lage en plan for den videre prosessen. Alt vi driver med skal og må være i henhold til retningslinjene. I dette møtet vil alle sider ved en slik revisjon tas opp. Også arbeidsmiljøet. Vi har nå satt i gang en arbeidsmiljøundersøkelse som vil være sentral. Jeg har ikke vært med på en slik revisjon tidligere så jeg vet ikke når den blir iverksatt. Det jeg vil understreke er at vi tar dette på største alvor. Vi får 18 millioner i offentlig støtte og vi har helt klart ikke levert slik vi har ønsket. Nå skal vi se på hele grunnstrukturen i driften vår, sier Olsen.

Han mener det ikke er noen motsetning mellom det å drive etter kravene kommunen setter, og det å ha godt arbeidsmiljø.

- Det er særlig tre ting vi ikke har vært gode nok på:

1. Barn og unge
2. Lokalt kulturliv
3. Tilgjengelighet og bruk generelt

LES OGSÅ

Varslet om fryktkultur og utfrysninger: - Stiller seg ved siden av og lytter til samtaler

Ikke munnkurv

- Vi må bli bedre på alt. Når det gjelder disse varslene er det ikke riktig for meg å uttale meg. Det vil kunne identifisere de det gjelder og være en ekstra belastning. Jeg har ikke fått munnkurv, men vi vil selvsagt få ro i organisasjonen igjen. Vi jobber nå tett med tillitsvalgte og de ansatte for å klare dette.

- Har det vært en tung uke for deg personlig?

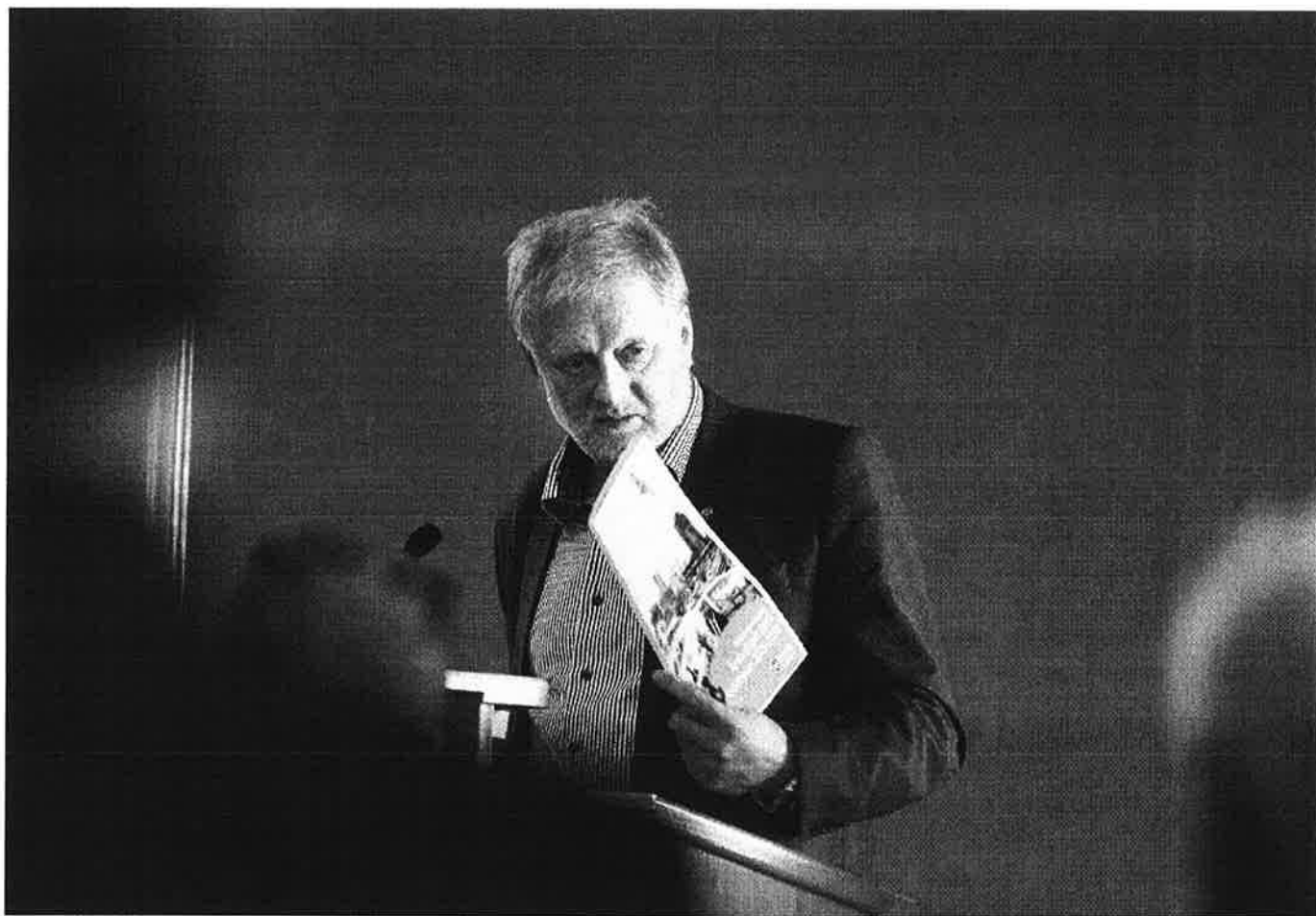
- Jeg har ikke likt dette i det hele tatt. Men for meg er det en del av jobben. Det er mest synd for Stormen at det stormer igjen. Nå går vi grundig til verks for å få bukt med problemene, både de som

ANNONSE

NYHETER STORMEN BODØ

- Stormen lever i hvert fall opp til navnet sitt

Av Jørgen Mathisen

25. oktober 2019, kl. 12:32 v

Verken Bodøs ordfører Ida Pinnerød eller rådmann Rolf Kåre Jensen ønsker å gå inn i saken om uroen i konserthuset Stormen, selv om de er i ledelsen for det kommunale selskapet Stormen.

DEL

...

ANNONSE

Bakgrunnen er at det den siste uken har blitt kjent at det er dype konflikter mellom ledelse og ansatte i konserthuset Stormen. Det handler om dårlig psykososialt arbeidsmiljø som følge av påståtte bakvaskelser, mistillit, hersketeknikker og andre kritikkverdige forhold.

– Jeg har full tillit til at styret og ledelsen i Stormen håndterer dette, sier ordfører Ida Pinnerød.

Få nyhetene servert i innboksen.

Meld deg på vårt nyhetsbrev

– Men kan de egentlig behandle det som i realiteten er mistillit mot seg selv på en skikkelig måte? Må ikke da ledelsen for eierskapet av Stormen på banen?

– Styret er styre for Stormen og jeg har som sagt full tillit til at de håndterer dette, svarer ordfører Ida Pinnerød.

Kjenner til alt

– Ja, Stormen lever i hvert fall opp til navnet sitt, er det første rådmann Rolf Kåre Jensen sier når AN ber han kommentere arbeidsmiljøssaken i konserthuset Stormen.

– Ledelsen i Bodø kommune har en god dialog med både administrasjon og styreleder i denne saken, vi er kjent med hva de foretar seg, den prosessen som foregår, og har stor tillit til at de rydder opp. Vi er godt kjent med at det nå settes i gang arbeidsmiljøundersøkelse og gjøres andre tiltak, og som eiere av Stormen er vi både engasjert i saken og trygge på den jobben som gjøres, sier rådmann Rolf Kåre Jensen.

Bekrefter prosessen

Styreleder for Stormen konserthus, Ida Haugnes Gaustad, er den som kommenterer saken på vegne av Stormen-ledelsen, men hun vil ikke si så mye.

– Jeg kan bekrefte at det har vært møter mellom ledelse og ansatte og at det deretter er igangsatt en ekstern arbeidsmiljøundersøkelse i konserthuset. Resultatet av undersøkelsen vil selvfølgelig bli fulgt opp, sier Ida Haugnes Gaustad, og vil ikke si noe mer før denne er gjennomført.

Følger nøye med

Det er gitt varslinger både til arbeidstakerorganisasjoner og kommunen og det er arbeidstakerorganisasjonen Delta som har forlangt den eksterne arbeidsmiljøundersøkelsen. Der skal absolutt alle ansatte i Stormen, fra toppledelse til folk i små deltidsstillinger, være med.

Ordfører og rådmann representerer eieren av Stormen, altså Bodø kommune. Eieren er normalt ikke inne i daglig ledelse, for eierstyring skjer gjennom generalforsamling.

- Dog har vi god kontakt, også i denne saken, sier rådmannen.

Lik Avisa Nordland på Facebook

Liker Ida Maria Pinnerød og 34 k andre liker dette.

Les mer om: [nyheter](#) [Stormen](#) [Bodø](#)

[Se kommentarer](#)

Flere saker

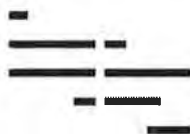

Stenger Stormen

ANNONSE

STORMEN

Stormen Konserthus Bodø KF

VEDTEKTER

§ 1 Om foretaket

Foretakets navn er Stormen Konserthus Bodø KF. Foretaket er et kommunalt foretak opprettet i henhold til vedtak i bystyret og i tråd med lov 25.09.92 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), kapittel 11. Stormen Konserthus Bodø eies av Bodø kommune. Bodø bystyre er Stormen Konserthus Bodø sitt øverste organ. Foretakets forretningskontor er i Bodø kommune.

§ 2 Formål

- Fremme interessen for musikk og scenekunst i regionen, med utgangspunkt å være en drivkraft for å videreutvikle det lokale kulturlivet.
- Forestå forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av byggene Stormen Konserthus og Stormen Bibliotek i Bodø.
- Forestå utleie av Konserthusets lokaler, herunder også salg av varer og tjenester som har naturlig tilknytning til kulturbyggets fasiliteter.
- Understøtte kommunens mål og eierstrategier for virksomhetene.

Etter avtale kan foretaket kan også tillegges andre oppgaver av Bodø kommune v/bystyret.

§ 3 Styrets sammensetning

Bystyret i Bodø kommune oppnevner styret, styrets leder og nestleder. Styremedlemmene velges for en periode på fire år. Styrets funksjonstid følger kommunevalgperioden.

Foretakets styre skal bestå av inntil fem styremedlemmer, hvorav én valgt blant de ansatte. Det velges i tillegg to varamedlemmer i rekkefølge, samt én personlig vara for de ansattes representant.

Styrehonorar fastsettes av bystyret.

§ 4 Styrets myndighet og ansvar

Styret ansetter daglig leder og fastsetter daglig leders lønn. Styret plikter å føre tilsyn med daglig leders utøvelser av sitt lederskap.

Styret representerer foretaket utad. Det inngår avtaler på kommunens vegne innenfor foretakets formål. Styret kan delegerere denne fullmakt til daglig leder. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter, samt foretakets vedtekter og eiers styringsprinsipper. Styret skal til enhver tid forholde seg til gjeldende strategier og retningslinjer på overordnet kommunalt nivå, handlingsprogram og årsbudsjett, personalpolitiske retningslinjer hovedavtalen, hovedtariffavtalen og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av bystyret, samt inngåtte avtaler som binder hele kommunen.

Bodø kommune er arbeidsgiver. Styret har ansvar for at Bodø kommunes arbeidsgiverpolitikk gjennomføres i foretaket. De avtaler og ordninger som gjelder i Bodø kommune, gjelder også i foretaket – herunder pensjons- og tariffavtaler. Styret har et særskilt ansvar dersom det oppstår overtallighet i foretaket ved å vurdere omplassering i hele kommunens virksomhetsområde eller øvrige kommunale foretak.

Ved låneopptak skal styret fremme sak for Bystyret.

Styret skal påse at virksomheten bidrar til samarbeid som sikrer enhetlig opptreden for Bodø kommune.

§ 5 Styremøter

Innkalling skal skje med rimelig varsel og skal inneholde saksliste. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telles likt. Ved stemmelikhet har møteleder dobbeltstemme.

Saker som ikke er ført opp på sakslisten ved innkalling, krever fulltallighet og enstemmighet i styret for å kunne tas opp til behandling. Fra styrets møter føres protokoll som skal legges frem til godkjenning på neste styremøte. Innkalling, saksliste til og protokoll fra styremøtene skal sendes ordfører og rådmann. Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Daglig leder møter i styremøter med tale- og forslagsrett, gitt at styret ikke i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte. Ordfører og rådmann har møte- og talerett.

Styrets møter skal annonseres på linje med kommunens politiske møter. Møtene er i utgangspunktet åpne, men kan lukkes med henvisning til konkrete bestemmelser i lovverket. Kommunelovens bestemmelser om habilitet skal følges ved behandling av saker i styret. Tilsvarende gjelder offentlighetsloven og forvaltningslovens bestemmelser. Styrehonorar for kommende år beslutes av bystyret i tilknytning til bystyrets behandling av foretakets handlingsprogram.

§ 6 Om ansattes representant i styret

Et flertall av de ansatte ved foretaket kan kreve at inntil en femtedel av styrets medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte. De ansattes representanter har ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse til forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikter, rettstvister med arbeidstakerorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler. Se også forvaltningsloven § 2.

§ 7 Daglig leder

Foretaket skal ha en daglig leder. Daglig leder forestår den daglige ledelse av foretaket og har ansvar for at enhver arbeidsoppgave utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av styret.

Daglig leder foretar ansettelse og oppsigelse av personalet, likevel slik at tillitsvalgte kan kreve styrebehandling av ansettelses- og oppsigelsessaker.

Daglig leder skal til enhver tid forholde seg til gjeldende strategier og retningslinjer, handlingsprogram og årsbudsjett, personalpolitiske retningslinjer og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av bystyret og styret, samt inngåtte avtaler som binder hele kommunen.

Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om alle forhold av betydning for foretaket, spesielt hva angår økonomi og personalforhold. Daglig leder rapporterer i henhold til gjeldende instruks fra styret.

§ 8 Forholdet til rådmann

Rådmann har ikke instruksjonsrett overfor daglig leder innenfor foretakets myndighetsområde, men kan dog instruere styret og daglig leder til å utsette iverksettelsen av en sak til bystyret har behandlet den. Saker som skal behandles av bystyret, skal forelegges rådmannen før styret behandler den slik at rådmannen får anledning til å uttale seg om saken. Rådmannens uttalelse skal legges frem for styret.

§ 9 Personalforvaltning og forholdet til fagforeningene

Styrets myndighet etter denne vedtekts § 4 omfatter også myndighet til å opprette og nedlegge stillingshjemer. Styret fastsetter de nødvendige personalrammer for en forsvarlig drift av foretaket.

Partene har et særskilt og et felles ansvar for at Hovedavtalen følges og blir et virkemiddel for å sikre og legge til rette for gode prosesser mellom partene. Samarbeidet må baseres på tillit og gjensidig forståelse for partenes ulike roller for å sikre en positiv utvikling av kvalitativt gode tjenester i foretaket. Hvordan Hovedavtalens bestemmelser skal ivaretas på en praktisk måte i de ulike tilfeller, forutsettes drøftet og løst mellom de lokale parter i foretaket.

§ 10 Eiermøter

Det skal gjennomføres eiermøter to ganger i året mellom styrets leder, daglige leder, ordfører og rådmann. Rådmann kaller inn og fører protokoll.

§ 11 Styringsdokumenter

Foretaket skal utarbeide nødvendige styringsdokumenter med utgangspunkt i kommunens bystyrevedtatte overordnede strategier og foretaksspesifikke eierstrategier.

§ 12 Budsjett og regnskap

Foretaket skal ha en økonomiforvaltning i henhold til de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og kommunale retningslinjer.

Styret for foretaket fastsetter foretakets særbudsjett for året i henhold til bystyrets vedtak om årsbudsjett. Særbudsjettets utforming følger av forskrift om årsbudsjett § 5. Styret skal årlig fremlegge forslag til bystyret om hvordan eventuelle overskudd skal disponeres eller underskudd skal dekkes.

Regnskapet skal vedtas av bystyret. Det skal benyttes samme revisor som resten av Bodø kommune benytter.

§ 13 Rapportering

Styret rapporterer til bystyret i Bodø kommune. I tillegg skal styret hvert år fremlegge en årsrapport og en beretning for bystyret om foretakets resultater foregående år.

Årsregnskap med årsberetning samt periodevise resultatrapporter utarbeides iht Økonomi og Finansavdelingen i Bodø kommunes retningslinjer. Dette skal sikre harmonisering mellom foretak og forenkle revisjon og resultatkontroll for styrende og kontrollerende organer. Foretaket er pliktig også å ha etiske retningslinjer.

§ 14 Vedtektsendringer

Vedtektene kan endres etter vedtak av bystyret. Styret og rådmannen skal få anledning til å uttale seg om forslag til endring av vedtektene før disse fremmes for behandling i bystyret. Foretakets styre har innstillingsrett til bystyret.

§ 14 Øvrige bestemmelser

For øvrig gjelder den til enhver tid gjeldende kommuneloven samt øvrige aktuelle lover og forskrifter.

§ 15 Ikrafttredelse

Vedtektene er vedtatt av Bodø bystyre i møte den 14.06.2018 sak 18/111

D

Eierstrategier og retningslinjer for samhandling

mellom

kommunale foretak og basisorganisasjonen i

Bodø kommune

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn	3
2	Kommunalt foretak (KF) – organisasjonsmodell, roller, ansvar og myndighet	5
2.1	Foretaksmodellen	5
2.2	Rolleavklaring	6
2.2.1	Styret	6
2.2.2	Bystyret	7
2.2.3	Daglig leder	8
2.2.4	Rådmannen	9
3	Overordnede rammebetingelser	11
3.1	Regnskapsprinsipper	11
3.2	Vedtekter og eierstrategi	12
3.2.1	Bodø kommunes generelle eierstrategier ovenfor kommunale foretak	12
3.2.2	Eierstrategier for Stormen Konserthus Bodø KF	13
3.2.3	Eierstrategier for Bodø Spektrum KF	14
3.2.4	Eierstrategier for Bodø Havn KF	16
4	Årshjulsaktiviteter	17
4.1	Budsjett og økonomiplan	17
4.2	Budsjettrapportering	18
4.3	Årsregnskap og årsberetning	18
4.4	Styringsbrev	18
4.5	Eiermøter	18
4.6	Rapportering til offentlige myndigheter	19
4.7	Godtgjørelse	19
4.8	Ny felles arbeidsgiverpolitikk	19
4.9	Lønnspolitikk	20
4.10	Hovedavtalen (HA) og Hovedtariffavtalen (HTA)	20
4.11	Lovbestemte utvalg og funksjoner	20
5	Omdømme og profilering	21
6	Administrative støttefunksjoner/fellestjenester	22
6.1	Regnskap og lønn	22
6.2	IKT	22
6.3	Innkjøp	22
6.4	Dokumenthåndtering	22

6.5	Telefoni.....	23
6.6	Personaltjenester	23
7	Forholdet til kommunens øvrige administrasjon	23
7.1	Kontaktperson for foretakene.....	23
7.2	Ledermøter.....	23
7.3	Tjenestekjøp fra basisorganisasjon.....	23

1 Bakgrunn

Utarbeidelsen av eierstrategier og retningslinjer for samhandling er et ledd i en profesjonalisering av Bodø kommunenes eierstyring av de kommunale foretakene. Dokumentet skal bidra til å klargjøre hvordan kommunen (basisorganisasjonen) og foretakene skal ha samhandle. Likeså avklare roller, ansvar og myndighet for foretakenes styrende organ samt den administrative og politiske ledelsen i kommunen. Dokumentet vil også spesifisere generelle retningslinjer for samhandlingen mellom foretakene og den kommunale organisasjonen.

Bodø kommune har tre kommunale foretak (KF):

Bodø Havn KF

Bodø Spektrum KF

Stormen konserthus Bodø KF

Lovverk og vedtekter gir kommunale foretak stor grad av selvstendighet og fristilling ifht. øvrig kommuneorganisasjon; daglig leder av foretaket står ansvarlig overfor foretakets styre. Foretakets styre rapporterer til bystyret. Et kommunalt foretak samhandler i mange sammenhenger nært med kommunens basisorganisasjon/administrasjon. Årsaken til den løpende og nære samhandlingen skyldes i første rekke bl.a. følgende:

- Kommunale foretak er en del av kommunen som juridisk enhet og er således en del av ”kommunefamilien”
- Kommunale foretak skal drives i samsvar med kommunens økonomiplan samt vedtak og retningslinjer fastsatt av bystyret, jfr. kommunelovens § 67.
- Foretakene har ofte en utførerrolle hvor kommunens basisorganisasjon har en bestillerfunksjon - kommunale foretak leverer kommunale tjenester.

Flere kommunale foretak gjør det nødvendig å strukturere samhandlingen mellom foretakene og basisorganisasjonen gjennom et sett av felles retningslinjer. Dette for å sikre forutsigbarhet og klarhet i ansvarsforhold, kommunikasjon og oppgaveløsning. Ikke minst er det viktig at basisorganisasjonen har en enhetlig oppfatning i saker som berører kommunale foretak og at foretakene blir gjenstand for likebehandling der det er naturlig. Retningslinjene vil i særlig grad knytte seg til årshjulsaktiviteter og administrative fellesfunksjoner, men også øvrige områder vil bli inkludert.

Retningslinjene for samhandling må balansere den selvstendige rollen et kommunalt foretak har i henhold til eksisterende lovverk sett i forhold til behovet for forutsigbar og standardisert samhandling i løpende oppgaveløsning. Samtidig må retningslinjene være så klare at de i minst mulig grad blir gjenstand for tolkning og ulik forståelse. Det er et mål at retningslinjene skal være et redskap som både de kommunale foretakene og kommunens basisorganisasjon ser nytten av å ha.

De kommunale foretakene er innbyrdes forskjellige. Etableringstidspunkt, intern organisering, virksomhetsområde, markedsposisjon m.m. varierer. Dette innebærer at retningslinjene ikke alltid vil være passende for et foretak. Fravik fra retningslinjene skal imidlertid alltid skje etter forutgående vurdering og dialog mellom aktuelt foretak og basisorganisasjonen. "Eierstrategier og retningslinjer for samhandling mellom kommunale foretak og basisorganisasjonen i Bodø kommune" gjelder i tillegg til lovverk, forskrifter, vedtekter og eierstrategi for det enkelte foretak.

2 Kommunalt foretak (KF) – organisasjonsmodell, roller, ansvar og myndighet

2.1 Foretaksmodellen

Kommunesektoren forestår oppgaveløsning og tjenesteyting innenfor et bredt spekter av fagområder. Det vil av den grunn være hensiktsmessig å kunne tilpasse organiseringen av kommunal virksomhet i henhold til dens karakter og formål. Lov av 29. januar 1999 nr. 5 om endringer i kommuneloven m.m. (kommunalt og fylkeskommunalt foretak) åpnet opp for at kommunesektoren kan organisere deler av virksomheten innenfor rammen av et kommunalt foretak (KF). Kommunelovens kapittel 11 inneholder bestemmelser om kommunalt og fylkeskommunalt foretak.

Kommunale foretak (KF) er en del av kommunen som rettssubjekt. Dette innebærer at bystyret er direkte overordnet foretaket og dets virksomhet. Foretaket er underlagt bystyrets budsjettmyndighet. Styret er således bundet av bystyrets budsjettvedtak. De kommunale budsjettene setter rammene for foretakets virksomhet. Bystyret behandler videre foretakets budsjett, økonomiplan, årsberetning og årsregnskap.

Bodø kommune er videre fullt ut ansvarlig for foretakets forpliktelser. Kommunale foretak kan følgelig ikke slås konkurs. Dersom foretakets virksomhet avvikles eller overføres til en annen organisasjonsenhet vil kommunen fortsette å hefte for forpliktelser som foretaket har pådratt kommunen. Foretak kan inngå avtaler på vegne av kommunen men er ikke part i avtalene selv. De kommunale foretakene kan heller ikke være part i rettsaker eller i forhold knyttet til offentlige myndigheter.

I forarbeidene til kommunelovens kapittel 11 legges det opp til at kommunale foretak (KF) skal ha en forholdsvis selvstendig rolle innenfor kommunen. Organisasjonsmodellen er i utgangspunktet tiltenkt kommunens mer forretningspregede virksomhet. Gjennom bestemmelsene i kommunelovens kapittel 11 søker lovgiver å legge til rette for en organisasjonsstruktur som ivaretar ønsket om kommunal styring og kontroll samtidig som foretakenes ledelse gis et nødvendig forretningsmessig handlingsrom. Ledelsen i kommunale foretak har et større handlingsrom enn ledelsen i tradisjonelle kommunale organisasjonsenheter som etater og virksomheter.

2.2 Rolleavklaring

Styret i et kommunalt foretak er direkte underordnet bystyret. Daglig leder er igjen direkte underordnet styret. I forarbeidene til lov om endringer i kommuneloven anses en klar rolle- og ansvarsfordelingen mellom bystyret, rådmannen, styret og daglig leder for å være en helt sentral forutsetning for å kunne etablere kommunalt foretak (KF) som en velfungerende organisasjonsmodell. Formålsparagrafen bør følgelig angi klare rammer for foretakets virksomhet. Dette for å unngå tvil om kompetanseforholdet mellom styret og andre kommunale organer. En presist angitt ytre ramme for foretakets virksomhet vil kunne forhindre tvil knyttet til hvilket organ i den kommunale organisasjonen som har ansvar og myndighet i enkeltsaker. I det følgende blir det redegjort for partenes myndighet og ansvar med den hensikt å tydeliggjøre partenes roller.

2.2.1 Styret

Kommunale foretak (KF) skal ledes av et styre og en daglig leder, jf. kommunelovens § 64. Både styret og daglig leder er obligatoriske organer. Styrets ledelsesansvar gjelder ikke bare den rent forretningsmessige siden av virksomheten, men generelt forvaltningen av de verdier kommunen har overført til foretaket. Styrets ledelsesansvar er både en rett og en plikt. Styret kan ikke overføre beslutningsmyndighet i visse saker til bystyret med mindre saken er av en slik karakter at den etter lov, vedtekter eller instruks hører under bystyrets myndighetsområde.

Kommunelovens § 67 angir styrets myndighet. Styret har myndighet til å treffe avgjørelser i alle saker som gjelder foretaket og dets virksomhet. Styret skal også påse at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål, vedtekter, kommunens økonomiplan og årsbudsjett samt andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av bystyret.

Styret har videre myndighet til å opprette og nedlegge stillinger og treffe avgjørelser i personalsaker. Bystyret delegerer slik myndighet med hjemmel i kommunelovens § 24 nr 1. Denne myndighet kan følgelig ikke legges til rådmannen med mindre det fastsettes i vedtektene at styret ikke skal ha denne myndigheten.

Styret representerer foretaket utad og inngår avtaler på kommunens vegne innenfor foretakets formål, jf § 73. Representasjonsretten følger direkte av loven og kan ikke fratras styret gjennom vedtekter eller instruks. Bystyret kan imidlertid instruere styret om utøvelsen av representasjonsretten. Bestemmelsen begrenser ikke ordførerens representasjonsrett etter kommunelovens § 9 nr 3 annet punktum, som også omfatter foretakene. Representasjonsretten må i utgangspunktet utøves av styremedlemmene i fellesskap. Dette vil i praksis innebære at samtlige styremedlemmer må skrive under på avtaler som styret inngår på vegne av foretaket. Styret har imidlertid adgang til å legge representasjonsretten til et enkeltstående styremedlem, flere styremedlemmer i fellesskap eller til daglig leder. Bystyret kan innskrenke styrets myndighet til å delegere representasjonsretten gjennom vedtektene.

Kommunelovens § 65 fastsetter at styret skal bestå av minst tre medlemmer. Loven fastsetter ingen øvre grense for antallet styremedlemmer. Bystyret velger selv styret samt styrets leder og nestleder. Bystyrets valgmyndighet kan ikke delegeres. Et flertall av de ansatte ved foretaket kan kreve at inntil en femtedel av styrets medlemmer og varamedlemmer velges blant de ansatte. Valgperioden for styremedlemmene er to år med mindre annet er fastsatt i vedtektene. Valgperioden kan ikke settes lengre enn fire år, dvs. kommunevalgperioden. Loven begrenser ikke gjenvalg av styremedlemmer. Bystyret kan når som helst foreta nyvalg av de medlemmer som er valgt av bystyret.

Daglig leder kan ikke være medlem av styret, jf § 65. Styret skal i henhold til lovens § 67 nr. 3 føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten. Styret plikter å iverksette tiltak hvis det er forhold som tyder på at det er svikt i daglig leders ledelse av virksomheten. Styrets tilsynsoppgave overfor daglig leder vil kunne undergraves hvis daglig leder selv er medlem av styret.

Den 1. januar 2010 trådte det i kraft nye valgbarhetsbegrensninger i kommunelovens § 65 nr. 2. Den inntatte bestemmelsen medfører at rådmannen og rådmannens stedfortreder utelukkes fra valg til styret i kommunale foretak. I forarbeidene til lovendringen grunngis bestemmelsen ut ifra behovet for å styrke rådmannens kontroll med foretak etablert med hjemmel i kommunelovens kapittel 11. Med rådmannens stedfortreder siktes det til de personer som har fullmakt til å beslutte utsatt iverksettelse etter lovens § 72 nr. 1 annet punktum.

Det vil si personer som trer inn i rådmannens fullmakter i rådmannens fravær, samt personer som har disse fullmaktene i forhold til bestemte kommunale foretak som faller innenfor vedkommendes ansvarsområde. Rådmannen kan imidlertid være styremedlem i foretak som inngår i et rettssubjekt som vedkommende ikke innehar rollen som rådmann.

Kommunelovens § 68 fastsetter forretningsorden for styremøtene i kommunale foretak (KF). Lovens kapittel 6 om saksbehandlingsregler i folkevalgte organer gjelder ikke for foretakene, jf § 29 nr. 4.

Bestemmelsene i §§ 36 og 38a kommer imidlertid til anvendelse. Valg av styre skjer etter reglene om forholdsvalg og avtalevalg i lovens §§ 36 og 38, jf § 35 nr. 4.

I følge kommunelovens § 68 skal styrets møter holdes for lukkede dører dersom ikke kommunestyret har bestemt noe annet i vedtektene. Dersom styrets møter holdes for åpne dører, skal dørene likevel lukkes dersom styret skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. § 31 nr. 3 gjelder tilsvarende.

Bystyret vedtok i desember 2015 ti overordnede prinsipper for eierstyring. I prinsipp åtte heter det at «Styresammensetning skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart. Dvs styrets sammensetning må avstemmes i forhold til virksomhetens strategiske og forretningsmessige karakter. Det er viktig at styret er bredt sammensatt og innehar kunnskap som vil være viktig innenfor foretakets ansvarsområde. God kjennskap til offentlig forvaltning og politikktutøvelse er også viktig i alle selskaper.

2.2.2 Bystyret

Bodø bystyre er direkte overordnet styret i et kommunalt foretak og utgjør således foretakets generalforsamling. Bystyret kan på ulike måter innskrenke styrets myndighet. Bestemmelsene i lovens kapittel 11 tilsier at innskrenkninger i styrets normalkompetanse som følger av loven og foretakets formål må angis positivt. Bystyret kan i henhold til lovens § 69 innskrenke styrets myndighet ved å ta inn bestemmelser i vedtektene om at visse vedtak må godkjennes av bystyret. Uten en slik godkjenning av styrets vedtak vil ikke vedtaket være bindende for kommunen. Bestemmelsen gir bystyret anledning til å føre en noe nærmere kontroll med visse typer av saker. Bystyret kan også innskrenke styrets myndighet gjennom generelle og individuelle instruksjoner. Styret har ansvaret for å påse at slike instruksjoner følges opp i forhold til daglig leder.

Bodø bystyre forutsetter at foretakenes økonomiske disposisjoner holdes innenfor de budsjetttrammer som foretaket er direkte eller indirekte underlagt. Bystyret vil dermed påvirke styrets beslutningskompetanse ved å vedta foretakenes budsjetttrammer og budsjettfullmakter i kommunens budsjett. Styrets myndighet begrenses videre av kommunens økonomiplan ved at styret ikke kan foreta økonomiske disposisjoner som endrer vesentlige elementer i økonomiplanen. Styret kan heller ikke inngå kontrakter som vil påføre kommunen utgifter i et tidsrom utover økonomiplanens gjeldende planperiode, jf § 44 nr 2. Det er Bodø bystyre som har beslutningsmyndighet i slike saker.

2.2.3 Daglig leder

Kommunale foretak (KF) skal ha en daglig leder som ansettes av styret, jf § 70. Det kan vedtektsfestes at ansettelsesmyndigheten legges til bystyret eller formannskapet. Ansettelsesmyndigheten kan ikke overlates til andre enn de ovennevnte organ.

Daglig leder er direkte underordnet styret og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir. Styret har et leder-og tilsynsansvar overfor daglig leder, jf § 67 nr. 3. Bestemmelsen bør ses i sammenheng med lovens § 72 nr. 1 som tilsier at rådmannen ikke har instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor daglig leder innenfor styrets myndighetsområde.

I et kommunalt foretak er det daglig leder som innenfor rammen av § 71 har den administrative myndigheten. Daglig leders overordnede er foretakets styre.

Daglig leders myndighet følger av kommunelovens § 71. Daglig leder forestår den daglige ledelse av foretaket. Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter foretakets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Hvilke saker som er av uvanlig art eller stor betydning vil bl.a. avhenge av foretakets formål og størrelse samt virksomhetens art. I følge forarbeidene til loven vil en disposisjon som isolert sett ikke er av stor betydning, likevel kunne falle utenfor daglig leders myndighetsområde dersom den er så langt på siden av foretakets kjernevirksomhet at den må karakteriseres som uvanlig. Når det skal vurderes hvorvidt en sak er av stor betydning er det ikke bare økonomiske kriterier som vil være aktuelle. Spørsmål som potensielt kan være politisk kontroversielle vil normalt høre inn under styrets myndighetsområde.

Beslutningsmyndighet i saker av uvanlig art eller stor betydning kan imidlertid delegeres til daglig leder i enkelttilfeller. En slik delegasjon skal kun foreligge i særskilte saker. I følge forarbeidene til loven er det ikke anledning til å delegere til daglig leder en generell myndighet til å avgjøre saker av uvanlig art eller stor betydning. Det forutsettes således at saken er kjent for styret på forhånd og at daglig leder får særskilt fullmakt til å avgjøre den.

Daglig leder har også beslutningsmyndighet i saker av uvanlig art eller stor betydning dersom styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for foretaket eller kommunen som helhet. Hvorvidt dette vilkåret er oppfylt vil i følge forarbeidene til loven avhenge av en konkret vurdering av bl.a. hvilke konsekvenser det vil kunne få for foretaket/kommunen dersom beslutningen utsettes til styret kan treffe en avgjørelse selv. I uttrykket "vesentlig" ligger det at ulempen eller faren for at en ulempe skal oppstå må være av ekstraordinær karakter for at vilkåret skal være oppfylt. Styret skal varsles så snart som mulig når daglig leder har fattet en beslutning etter delegasjon eller på selvstendig grunnlag i tråd med § 71 nr. 3 annet punktum.

Daglig leder skal sikre at det utøves en tilfredsstillende internkontroll i foretaket. Daglig leders ansvar for foretakets virksomhet er langt på vei analogt med rådmannens ansvar for administrasjonens virksomhet. Daglig leder skal påse at foretaket drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner samt at foretaket er gjenstand for betryggende kontroll.

Kommunelovens § 71 nr. 2 pålegger daglig leder et særskilt ansvar i forhold til å sørge for at foretakets bokføring er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte. Daglig leder har ansvaret for den interne administrative kontroll med foretakets virksomhet, herunder ansvar for å etablere rutiner som sikrer at regnskapene gir tilstrekkelig informasjon om forvaltningen av midlene, at rutiner for inn- og utbetalinger er betryggende mv. Styret har et overordnet ansvar for å påse at slike rutiner er etablert.

Daglig leder representerer foretaket utad i saker som faller innenfor daglig leders myndighet etter § 71, jf § 73 nr 3. Daglig leder har dermed myndighet til å representere foretaket utad innenfor den daglige ledelse. Daglig leder har ikke uten særskilt fullmakt myndighet til å representere foretaket i saker som er av uvanlig art eller stor betydning. Styret kan imidlertid med hjemmel i § 73 nr 2 første punktum gi slik fullmakt i enkeltsaker.

Bystyret kan bestemme at ledere av kommunale foretak skal ansettes på åremål. Åremålsperioden skal være på minst seks år, jf koml. § 24 andre ledd.

2.2.4 Rådmannen

Kommunelovens § 72 angir foretakets forhold til kommunens øvrige administrasjon. I det følgende vil det redegjøres for bestemmelsene som inngår i § 72 samt eventuelle merknader til paragrafen som framkommer i forarbeidene til lovens kapittel 11.

§ 72. Forholdet til kommunens eller fylkeskommunens øvrige administrasjon

1. Administrasjonssjefen har innenfor styrets myndighetsområde ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder. Administrasjonssjefen kan likevel instruere foretakets ledelse om at iverksettelsen av en sak skal utsettes til kommunestyret eller fylkestinget har behandlet saken.

2. Før styret treffer vedtak i sak som skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget, skal administrasjonssjefen være gitt anledning til å uttale seg om saken. Administrasjonssjefens uttalelse skal legges frem for styret ved dets behandling av saken.

Nr. 1 første punktum fastslår at rådmannen ikke har instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder innenfor styrets myndighetsområde. I følge forarbeidene til lovens kapittel 11 innebærer denne bestemmelsen et unntak fra rådmannens myndighet etter kommunelovens § 23 nr. 1. Rådmannen er i henhold til § 23 nr. 1 den øverste leder for den samlede kommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer bystyret fastsetter. Rådmannen kan heller ikke delegerer myndighet til daglig leder på en måte som vil gi grunnlag for instruksjons- eller omgjøringsmyndighet.

Nr. 1 annet punktum vil igjen utgjøre et unntak fra nr. 1 første punktum. Bestemmelsen gir rådmannen myndighet til å instruere foretakets ledelse om at iverksettelsen av en sak skal utsettes til bystyret har behandlet saken.

Bestemmelsen må ses i sammenheng med nr. 1 første punktum som fastslår at det er kun bystyret som har instruksjons- og omgjøringsmyndighet i forhold til styrets vedtak. Er rådmannen av den oppfatning at en sak er av en slik karakter at den bør forelegges bystyret, vil et vedtak om utsatt iverksettelse kunne være et første skritt for å muliggjøre en politisk behandling. Bystyrets omgjøringsmyndighet vil i praksis kunne være avkortet dersom et vedtak allerede er iverksatt.

Rådmannen har i henhold til nr. 1 annet punktum en generell adgang til å forelegge for bystyret vedtak fattet av foretakets ledelse. Kommune-loven setter således ingen begrensninger for hvilke vedtak/saker som rådmannen kan fremme for bystyret. Det vil følgelig være opp til rådmannens skjønn i forhold til når rådmannen ønsker å benytte seg av myndigheten til å utsette iverksettelsen av et vedtak i tråd med nr. 1 annet punktum. Når rådmannen har truffet et vedtak om utsatt iverksettelse kan ikke vedtaket effektueres før bystyret har behandlet saken og eventuelt gitt sin tilslutning til saken.

Rådmannen har som i den øvrige kommunale forvaltningen møte- og talerett i foretakets styre, jf § 23 nr 3. Ordføreren har likeledes møte- og talerett i styret etter § 9 nr 4. I henhold til lovens § 68 nr 8 har styret adgang til å fatte vedtak i saker som ikke er oppført på sakslisten dersom det er fulltallig. Vedtak om å ta opp slik sak til behandling må fattes enstemmig. Rådmannen skal imidlertid varsles før saken behandles av styret. Til grunn for denne bestemmelsen ligger behovet for å ivareta rådmannens adgang til å kreve utsatt iverksettelse av et vedtak, jf § 72.

Bestemmelsene i nr. 2 regulerer rådmannens myndighet ved bystyrets behandling av saker som angår foretaket. Dette kan være saker som skal godkjennes av bystyret etter lovens § 69 eller saker som skal forelegges bystyret i tråd med instruks eller særskilt lovbestemmelse. Før foretakets styre behandler en slik sak skal den forelegges rådmannen slik at vedkommende får anledning til å uttale seg om saken. Foretakets daglige ledelse har et ansvar for å påse at sakene som forelegges styret og folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Dersom rådmannen velger å gi en uttalelse skal denne legges frem for styret ved dets behandling av saken. Rådmannen vil således kunne gi styret informasjon om sitt syn på saken slik at styret også kan ta dette med i sin vurdering.

Rådmannen vil ved en krisesituasjon få utvidet sitt myndighetsområde overfor foretakets daglige ledelse, jf vedtatte planer og retningslinjer for krisehåndtering i Bodø kommune. Rådmannen kan bl.a. disponere foretakets personell og utstyr og vil således ha en instruksjonsmyndighet overfor foretakets daglige ledelse.

Rådmannen har som øverste leder av den samlede kommunale administrasjonen et overordnet ansvar for de ulike bestillerenhetene i Bodø kommune. Rådmannen har således et overordnet ansvar for å påse at bestillerenhetene har kompetanse til å utarbeide funksjonelle bestillinger og kapasitet til å følge dem opp. Rådmannen har videre et ansvar for å påse at det utarbeides retningslinjer og avtaler som skaper forutsigbarhet i samhandlingen mellom bestiller- og utførerene. En kontinuerlig profesjonalisering av bestillerenhetene vil bidra til å sikre at kommunen mottar tjenesteleveranser av høy kvalitet til konkurransedyktige priser.

Rådmannen har videre et ansvar for å legge til rette for politisk styring av de kommunale foretakene, herunder utrede og fremme saker som angir prinsipper for kommunens eierstyring samt strategier for kommunens eierskap. Rådmannen skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet og at vedtakene blir iverksatt, jf kommunelovens § 23 andre ledd.

Rådmannen må bygge opp administrativ kapasitet for å styrke rollen som fasilitator for den politiske styringen av foretakene. Rådmannen har imidlertid ikke en formell rolle knyttet til eierstyringen av foretakene. Bodø bystyre har et overordnet ansvar for å forvalte verdier som er lagt til foretakene på vegne av kommunens innbyggere. Eierstyring av foretakene utøves følgelig utelukkende av Bodø bystyre med mindre bystyret har delegert slik myndighet i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Det vil således være misvisende å omtale rådmannen som eier av foretakene. Rådmannen skal ivareta sin rolle overfor foretakene i tråd med bestemmelsene i kommunelovens § 72. Styret og den daglige ledelsen i foretakene har et selvstendig ansvar for å legge til rette for at rådmannen kan ivareta dette ansvaret på en effektiv måte.

De kommunale foretakene har en rekke kontaktpunkter opp mot ulike avdelinger i kommunen og derigjennom også rådmannen som øverste leder av den samlede kommunale administrasjonen. For å sikre en adekvat informasjonsutveksling mellom den øverste administrative ledelsen i kommunen og ledelsen i foretakene, skal rådmannen ha minimum to årlig kontaktmøte med hvert av foretakene.

Foretakene skal oversende sakslister, saksdokumenter og protokoller fra styremøtene til rådmannen. Sakslister og saksdokumenter skal oversendes rådmannen uten ugrunnet opphold og senest 6 dager i forkant av styremøtene.

3 Overordnede rammebetingelser

Behovet for retningslinjer for samhandling mellom kommunale foretak og basisorganisasjonen springer i første instans ut av overordnede rammebetingelser som eksisterende lovverk, forskrift og vedtekter for det enkelte foretak.

Kommunelovens kapittel 11 regulerer særskilt kommunalt foretak som organisasjonsform. Det finnes også forskrifter som regulerer kommunale foretak spesielt (økonomirådet). Dessuten vil kommunale foretak på lik linje med andre selskaper og organisasjoner måtte forholde seg til en rekke andre lover og forskrifter på ulike saksområder, eks. arbeidsmiljøloven, forvaltningsloven m.fl.

3.1 Regnskapsprinsipper

Med hjemmel i Kommunelovens §46 nr. 8, §48 nr. 6 og §75 er det gitt egen "Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak". Forskriften er fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 24.08.06 med hjemmel i kommuneloven. Forskriftens §3 legger som hovedregel til grunn at foretakets særbudsjett skal utformes i tråd med reglene i forskrift 15. desember 2000 nr. 1423 om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner).

I særbudsjettforskriftens § 6 og § 19 er imidlertid tatt inn bestemmelser om at foretak som driver næringsvirksomhet skal utforme særbudsjett og særregnskap for driften målt etter regnskapsloven, med oppstilling av resultatregnskapet etter regnskapslovens prinsipper. I tillegg skal det utarbeides oversikt over foretakets investeringer og hvordan disse er finansiert. Disse reglene skal legges til grunn når virksomheten utøves i et marked, og formålet er å tilføre eieren en økonomisk gevinst ved drift av virksomheten.

Dette regnes da som næringsvirksomhet. I forarbeidene til kapittel 11 i Kommune-loven ble det lagt til grunn at dette skal være aktiviteter som er egnet til å gi overskudd. Ved vurdering av begrepet næringsvirksomhet må det vurderes i hvilken grad virksomheten opererer i et marked som medfører reell økonomisk risiko eller ikke. I tvilstilfeller bør spørsmål om hvorvidt et foretak driver næringsvirksomhet eller ikke forelegges departementet. *Alle kommunale foretak i Bodø kommune drives etter Kommune-loven.*

3.2 Vedtekter og eierstrategi

Bystyret oppretter (og nedlegger) foretakene. For hvert enkelt foretak må bystyret selv fastsette vedtekter. Vedtektene skal inneholde foretakets formål. Formålet angir den ytre rammen for den kompetansen bystyret har lagt til foretaket og er dermed bestemmende for den virksomhet foretaket skal drive. Kommune-lovens bestemmelser om vedtekter (§63) angir minimumskravene til vedtektenes innhold. Bestemmelsen er ikke til hinder for at vedtektene også kan regulere andre forhold.

Kommunen skal ha en eierstrategi for det enkelte foretak. Eierstrategien utformes av eier, men i dialog med foretakets styrende organer. Eierstrategien skal uttrykke eiers hensikt med foretaket, uttrykt gjennom tydelige strategier og overordnede målsettinger som eier har for selskapet. Selskapets styre og administrasjon skal legge opp virksomhets- og forretningsstrategien innenfor eierstrategien som ytre ramme. Sammenhengen mellom de ulike begrepene og styringsdokumentene kan således illustreres slik:

Vedtekter (eies av Bystyret): Kommune-lovens kapittel 11 omhandler bestemmelser for kommunale foretak. § 63 angir minimumskravene til vedtektene. De fleste selskaper velger å ha en kort og konsis formålsparagraf som heller utdypes i form av egne spesifikke eierstrategier.

Eierstrategi (eies av Bystyret): Kommunens/eiers rammer og retningslinjer for eierskapet til selskapet. Hva vil eier med sitt eierskap, hva skal selskapet drive med, hva slags formål har selskapet. Eierstrategien bør gi klare langsiktige mål for foretakene. En god eierstrategi stiller klare krav til selskapet men gir også tydelighet ift hvilke rettigheter og forutsetninger selskapet skal operere under.

Strategiplan (eies av Foretaksstyrene): Strategiplaner utarbeides av foretakenes øverste ledelse og oppnevnte styrer med bakgrunn i rammer og retningslinjer fra eier og de mål som fastsettes av kommune-styret for selskapet. Strategiplanen danner en tydelig retning og mål innenfor en gitt tidsperiode som også danner grunnlag for selskapskontroll og evaluering.

3.2.1 Bodø kommunes generelle eierstrategier ovenfor kommunale foretak

Bodø kommune skal:

- Være en aktiv, forutsigbar og langsiktig eier av kommunale foretak
 - Foretakene skal ha klare mål og operasjonelle strategier
 - Kommunen og foretakene skal legge til rette for åpenhet, forventningsavklaring og dialog spesielt med hensyn til beslutningsprosesser

- Eierstyring utøves gjennom Bystyret og foretakenes oppnevnte styre
- Opplæringstiltak skal gjennomføres for bystyreprerentanter med hensyn til foretaksform og organisering
- Stille tydelige og klare krav til foretakenes tjenesteproduksjon (gjennom oppnevnte styre)
 - Det ønskes foretak med fokus på nyskaping og som utvikler tjenesteproduksjonen
 - Foretakene skal aktivt søke og identifisere og implementere tiltak som kan effektivisere og gjøre tjenesteproduksjonen billigere
 - Mål, strategier og tjenesteproduksjonen skal støtte opp om kommunens strategiske samfunnsplan samt store samfunnsutviklingsprosjekter
- Stille krav til foretakenes økonomistyring og personalpolitikk
 - Foretakenes økonomistyring skal være knyttet til mål - og resultatoppnåelse med dertil rapportering og harmonisering
 - Foretakenes virksomhet skal medføre lav risiko for bykassen
 - Foretakenes lønnsutviklings skal være harmonisert og i tråd med den generelle lønnsutviklingen i kommunen
 - Foretakene skal regelmessig utføre arbeidsmiljøundersøkelser herunder kartlegge medarbeidertilfredshet
 - Foretakene skal ha betryggende internkontroll og ha klare prosedyrebeskrivelser. Kommunens retningslinjer skal følges for internkontroll og HMS arbeid
- Stille krav til foretakene om å integrere samfunnsansvaret i forretningsdriften
 - Kommunes etiske retningslinjer gjelder også for foretakene
 - Foretakene skal sette seg mål med hensyn til klima og miljøtiltak
 - Brukerne av tjenestene skal være i fokus
- Være en profesjonell eier
 - Foretakene skal sikres tilfredsstillende rammevilkår
 - Oppnevning av styremedlemmer skal gjøres ut fra krav til kompetanseprofil
 - Styresammensettingen skal tilpasses foretakenes situasjon, virksomhet og behov
 - Det skal gis grunnleggende opplæring i styrearbeid til alle medlemmer/varaer av styrene
 - Det skal finnes klare retningslinjer for foretakenes anvendelse av administrative støttefunksjoner og fellestjenester

3.2.2 Eierstrategier for Stormen Konserthus Bodø KF

1. Stormen Konserthus Bodø KF (Stormen KF) skal legge Bodø kommunes overordnede kulturstrategi og politikk til grunn for alt sitt arbeid

- Overordnede rammer er til enhver tid gjeldende «Kulturstrategi» vedtatt av bystyret
- Stormen KF skal delta i nettverk og prosjekter som bygger opp om foretakets formål og sentrale mål i kommunens samfunnsplan og kulturpolitikk, samt som bidrar til erfaringsutveksling og økt kunnskap.
- Stormen KF har ansvaret for forvaltning og drift og kulturbyggene tilknyttet Stormen kulturkvartal. Ansvaret skal forvaltes i tett dialog med UE-avdelingen i

Bodø kommune med det formål å nyttiggjøre kompetanse og felles ressurser der dette er mulig.

2. **Stormen KF skal være en møteplass, smeltedigel og formidlingsarena som løfter frem lokal kunst og kulturproduksjon, samtidig som det er en arena for presentasjon av stjerner i verdensklasse**
 - Foretaket skal fremme interesse for musikk og scenekunst i regionen og landsdelen, med utgangspunkt å være en drivkraft for å videreutvikle det lokale kulturlivet.
 - Foretaket skal drive egenproduksjon og formidle kunst og kultur på en aktuell, variert og inspirerende måte. Stormen KF skal befeste posisjonen som regionens ledende kulturinstitusjon gjennom et attraktivt tjenestetilbud som utvikles i tråd med endringer i brukermønstre og teknologisk utvikling.
 - Foretaket skal sikre utvikling av lokale band og musikkutøvere, og skape et miljø for både profesjonelle og ikkeprofesjonelle aktører.
3. **Stormen KF skal videreutvikles som en attraktiv møteplass for kommunens innbyggere**
 - Stormen KF skal være en møteplass for alle grupper gjennom et attraktivt tjenestetilbud, sentral plassering, tilgjengelighet og lav terskel for bruk av tjenestetilbudet. Konserthuset skal således være en møteplass på tvers av samfunnsgrupper og samfunnslag
 - Stormen KF og Bodø kommune inngår særskilt avtale om bruk og årlig økonomisk tilskudd. Dette inkluderer også avtale om kommunens egen bruk for kommunale arrangement for eksempel ideelle kultur - eller skolearrangement
4. **Stormen KF skal ved større utviklingsprosjekter (over 3 mill kr) innhente særskilt godkjenning (egen sak) i form av vedtak hos bystyret**
 - Ved oppstart av større utviklingsprosjekter skal det avholdes møte med kommunens administrasjon (fagmiljø) for å avklare grensesnitt, ansvar, roller og eventuell samarbeidsform
5. **Stormen KF skal integrere samfunnsansvar i tjenesteproduksjonen. Foretaket skal blant annet ha en klar miljøprofil**
 - Foretaket skal utøve samfunnsansvar bl.a. gjennom å iverksette tiltak som bidrar til at kommunen oppfyller målsettinger og forpliktelser innen klima- og miljøpolitikken

3.2.3 Eierstrategier for Bodø Spektrum KF

1. **Bodø kommunes politikk og strategier innen idrett og fysisk aktivitet skal legges til grunn for Bodø Spektrum KF sitt arbeid**
 - Overordnede rammer er til enhver tid gjeldende «Plan for idrett og friluftsliv» samt «Kommunedelplan for kultur» med mere
 - Bodø Spektrum KF skal bidra til at flest mulig i Bodø gis anledning til å utøve, delta i og oppleve idrett og fysisk aktivitet. Personer med nedsatt funksjonsevne, lite aktive grupper og barn og ungdom er spesielt viktige målgrupper.
2. **Bodø Spektrum KF skal være en profesjonell driver, tilrettelegger og utleier i et av landets ledende arenaer innenfor idrett og kultur**

- Med profesjonell menes at foretaket skal ha faglig kunnskap og praktiske ferdigheter, samt verdier og holdninger. Nøkkelord er problemløser, god kommunikator, ta beslutninger, takle uro og stress, fleksibel og god tilpasningsevne, kritisk tekning og kjenne sine begrensinger.
 - Profesjonaliteten gjenspeiles hvordan foretaket driver, forvalter, vedlikeholder og utvikler kommunens bade- og svømmeanlegg og andre idrettsanlegg, tilrettelegger for aktiviteten innenfor foretakets formål samt utleie av lokalene.
 - Ledende, kan måles i kvalitet, antall besøk, antall arrangementer, tilgjengelighet, størrelse, først, pris, utvikling og kundetilfredshet.
 - Det utvidede kulturbegrepet skal gjenspeiles i foretakets virksomhet og aktiviteter
- 3. Bodø Spektrum KF skal være Bodø kommunes foretrukne samarbeidspartner når det gjelder drift av større idrettsanlegg**
- Bodø Spektrum KF skal drive anleggene slik at det er en trygg arena med fornøyde brukere
 - Bodø Spektrum skal driftes med gode kvalitetsstandarder, tydelige servicemål og en miljøprofil tilpasset Bodø kommunes til enhver tid gjeldende plan for klima og miljø
 - Bodø Spektrum KF skal samarbeide tett med kommunen innenfor området forvaltning, drift, vedlikehold og energieffektivisering samt utnytte synergier og stordriftsfordeler
 - Foretaket skal drive idrettsanlegget slik at det er en møteplass for alle grupper gjennom en attraktivt arena, tilgjengelighet og lav terskel for bruk av tilbudet. Bodø Spektrum skal således være en møteplass på tvers av samfunnsgrupper og samfunnslag
 - Forutsigbare rammebetingelser skal legge grunnlag for muligheten til god lønnsomhet som viktig faktor for fortsatt vekst og utvikling
- 4. Bodø Spektrum KF følger bystyrets vedtatte leiepris for barn/unges faste aktiviteter**
- Dette gjelder for sammenlignbare anleggsenheter innenfor definert kjernetid
 - Tildeling av timer til trening og konkurranser gjøres i henhold til bystyrets vedtatte retningslinjer.
 - Tildelingen gjøres gjennom etablert samarbeidsform mellom Bodø kommune, Bodø Spektrum KF og Bodø idrettsråd
- 5. Bodø Spektrum KFs idrettsanlegg skal i hovedsak brukes til idrett og fysisk aktivitet**
- Anleggene i Bodø Spektrum og Aspmyra Stadion er også kommunens hovedanlegg for toppidrett. Spesielt nevnes håndball, fotball og større arrangement innen flere idretter. Bodø Spektrum skal spesielt ta hensyn til toppidretten slik at færrest mulige treninger og konkurranser må utgå som følge av kommersielle arrangement/messer, etc. Reservearena for toppidretten vurderes fra gang til gang i samarbeid med Bodø kommune.
 - Bodø Spektrum KF og Bodø kommune inngår særskilt avtale om bruk og årlig økonomisk tilskudd. Dette inkluderer også avtale om kommunens egen bruk for kommunale arrangement
- 6. Bodø Spektrum KF skal ved større utviklingsprosjekter (over 3 mill kr) innhente særskilt godkjenning (egen sak) i form av vedtak hos bystyret**

- Ved oppstart av større utviklingsprosjekter skal det avholdes møte med kommunens administrasjon (fagmiljø) for å avklare grensesnitt, ansvar, roller og eventuell samarbeidsform.
- 7. Bodø Spektrum KF skal kontinuerlig videreutvikle fagkompetansen innenfor de ulike virksomhetsområdene**
- Bodø Spektrum KF forventes å levere tjenester av høy kvalitet. Foretaket skal sikre et høyt faglig nivå gjennom rekruttering og videreutvikling av arbeidstakerne
- 8. Bodø Spektrum KF skal ovenfor Bodø kommune synliggjøre merverdien som skapes**
- Merverdien i Bodø-samfunnet som skapes i Bodø Spektrum skal gjennom dokumentasjon synligjøres ovenfor eier og andre.
 - Økonomisk merverdi er en verdi som foretaket tilfører verdikjeden vi er en del av, eks leverandører innenfor besøksnæring, servicenæring og reiseliv.
 - Merverdi av sosial art som møtested, integrering, folkehelse m.m. synliggjøres i årsmeldinger og andre rapporter

3.2.4 Eierstrategier for Bodø Havn KF

- 1. Bodø Havn skal sørge for sikkerhet og fremkommelighet i Bodø kommunes sjøområde, og drifte og utvikle havn på en effektiv og sikker måte.**
- Bodø havn har ansvaret for å drifte og utvikle alle kai- og havneanlegg i hele kommunen
 - Bodø havn skal ta i bruk digitalisering og automatisering for å levere effektive framtidrettede tjenester.
- 2. Bodø Havn skal foreta nødvendige forvaltningsmessige investeringer i havneinfrastruktur, samt forretningsmessige investeringer innenfor havnerelatert næringsvirksomhet som skaper vekst for Bodøsamfunnet**
- Bodø Havns investeringsbudsjett vedtas av bystyret og det skal skilles mellom forvaltningsmessige investeringer i infrastruktur og forretningsmessige investeringer i bygg og areal.
 - Bodø Havn skal ha tett samhandling med kommunens administrasjon for å synliggjøre prioriteringer og innarbeide investeringer i kommunens økonomiplanarbeid.
 - Enkeltinvesteringer over 10 millioner skal i tillegg godkjennes i form av vedtak hos bystyret.
 - Ved oppstart av større utviklingsprosjekter skal det avholdes møte med kommunens administrasjon (fagmiljø) for å avklare grensesnitt, ansvar, roller og eventuell samarbeidsform.
- 3. Bodø Havn skal arbeide for å videreutvikle Bodø som multimodalt (bruk av to eller flere forskjellige transportmidler) knutepunkt**
- Bodø Havn skal involveres og aktivt bidra i utviklingen av Bodø som et effektivt nasjonalt kommunikasjonsknutepunkt for flytrafikk, sjøtrafikk, jernbane og vegtrafikk med bærekraftig logistikk
 - Bodø Havn skal aktivt jobbe med å gjøre Bodø til omlastningssenter for gods fra jernbane til båt

- 4. Bodø Havn skal ta en aktiv rolle i kommunens utviklingsprogram rundt nye smarte Bodø med ny flyplass**
 - Bodø havn skal bidra med havnefaglig kompetanse i utviklingen av nye smarte Bodø og arbeidet med ny flyplass samt øvrige større samfunnsutviklingsprogram i regi av Bodø kommune
- 5. Bodø Havn skal integrere samfunnsansvar i drift og utvikling av havnen, og kontinuerlig jobbe med miljøfremmende tiltak og aktiviteter**
 - Foretaket skal utøve samfunnsansvar bl.a. gjennom å iverksette tiltak som bidrar til at kommunen oppfyller målsettinger og forpliktelser innen klima- og miljøpolitikken
- 6. Bodø Havn skal kontinuerlig videreutvikle foretakets fagkompetanse innenfor de ulike virksomhetsområdene**
 - Bodø Havn forventes å levere tjenester av høy kvalitet. Foretaket skal sikre et høyt faglig nivå gjennom rekruttering og videreutvikling av arbeidstakerne
- 7. Bodø Havn skal kontinuerlig videreutvikle foretakets fagkompetanse innenfor de ulike virksomhetsområdene**
 - Foretaket forventes å levere tjenester av høy kvalitet. Foretaket skal av den grunn søke å opprettholde det faglige nivået gjennom å rekruttere faglært arbeidskraft og iverksette tiltak for å videreutvikle arbeidstakernes fagkompetanse

4 Årshjulsaktiviteter

Det utarbeides en møteplan for politisk aktivitet. På bakgrunn av dette utarbeides det et Årshjul for Bodø kommune og kommunale foretak” som viser de sentrale aktiviteter med frister som gjelder for samhandlingen mellom de kommunale foretakene og basisorganisasjonen. Årshjulet regulerer i særlig grad plan- og rapporteringsarbeidet og oversendes de kommunale foretakene så tidlig som mulig hvert år.

4.1 Budsjett og økonomiplan

Kommunestyrets årsbudsjettvedtak gir bindende økonomiske rammer for foretakets drift og investeringer. At rammene er bindende innebærer at de ikke kan overskrides uten at kommunestyret på forhånd har foretatt de nødvendige endringer i årsbudsjettet. Kommunestyret vedtar også finansieringen av investeringene og eventuelle lånopptak. *Alle låneopptak skjer i regi av Bodø kommune.* Etter bystyrets behandling av budsjett og økonomiplan skal styrene for foretakene utarbeide spesifisert budsjett for foretaket innenfor de rammer bystyret har vedtatt (særbudsjett jf §2 i Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak). Styrets endelig spesifiserte budsjett skal sendes Fylkesmannen til orientering innen 1. mars i det året budsjettet gjelder for (jf §5 i forskriften), og skal oversendes eier innen samme frist.

Særbudsjettene skal settes opp i henhold til forskriftens krav til innhold og utforming. Forskriftens §3 angir krav til særbudsjettets innhold og deler for foretak som benytter kommunelovens regnskapsprinsipper, mens §6 angir krav til særbudsjettets utforming for foretak som følger regnskapsloven. De kommunale foretakenes budsjettarbeid innpasses i Bodø kommunes

framdriftsplan for årlig rullering av økonomiplanen. Tidsfrister for foretakenes budsjettarbeid framgår av Årshjul for kommunale foretak.

4.2 Budsjettreportering

Den faste rapporteringen fra styret til eier skjer gjennom tertialrapportene og årsregnskap/årsberetning. Frister for rapporteringen framgår av Årshjulet for kommunale foretak, og styret må fremme konkret forslag om endringer i de vedtatte drifts- og investeringsrammene dersom dette anses nødvendig.

Tertialrapporter

§4 i Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak setter krav til budsjettreportering og økonomistyring for daglig leder og styret. Foretakenes rapportering behandles av styret og oversendes kommunen til videre saksbehandling. Kommunen utarbeider saksframlegg til rapporten med rådmannens påtegning og oversender det til bystyretsbehandling. Frister for foretaket framgår av Årshjul for kommunale foretak. Styret må videre rapportere umiddelbart dersom det framkommer større avvik i forhold til eiers forutsetninger og målsettinger. Tiltak for å oppfylle eiers krav skal synliggjøres.

4.3 Årsregnskap og årsberetning

Foretaket har plikt til å utarbeide særregnskap og årsberetning i tråd med nærmere bestemmelser gitt i kapittel 3 i Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak. Bestemmelsene angir blant annet konkrete krav til særregnskapets innhold og noteopplysninger. Frister for årsregnskap og årsberetning er regulert i forskriftens §16, og innpasses i Årshjul for kommunale foretak.

4.4 Styringsbrev

Eier skal utarbeide og oversende et styringsbrev til hvert av foretakene for kommende år. Styringsbrevet skal omfatte årsspesifikke forhold som:

- årshjul for kommunale foretak
- budsjettammer og– forutsetninger
- rapportering
- arbeidsgiverpolitikk
- omdømme og profilering
- dialog med eier

4.5 Eiermøter

Kommuneloven fastsetter at det kun er bystyret som kan fatte vedtak som reduserer foretakenes myndighet eller instruerer dem. For å lette styringsdialogen avholdes to årlige eiermøter mellom ordfører, rådmann og styreleder og daglig leder av foretaket. Eiermøtene er ikke hjemlet i kommuneloven, *og i den grad møtene medfører instruksjon av foretakene må dette vedtas i bystyret i etterkant av eiermøtet.*

Eiermøtene vil være en arena for dialog og benyttes til:

- implementering av den foretaksspesifikke eierstrategien
- arena for avklaring av målforståelse og forutsetninger for å nå målene
- informasjon

Styreleder og daglig leder for det enkelte selskap inviteres til møtet og skal presentere resultat og regnskap for foregående år, angi utfordringer og rammebetingelser for virksomheten videre og svare på spørsmål.

4.6 Rapportering til offentlige myndigheter

For å få sammenlignbare nøkkeltall kommuner imellom uavhengig av organisering/selskapsdannelse, er det viktig at det rapporteres på konsernnivå. Både basisorganisasjonen og kommunale foretak skal derfor rapportere økonomi- og tjenestedata gjennom KOSTRA-rapportering.

Foretak som ikke driver næringsvirksomhet rapporterer til staten etter forskrift 15. desember 2000 nr. 1425 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner. Frister for rapportering framgår av Årshjul for kommunale foretak.

4.7 Godtgjørelse

Godtgjørelse til styret for de kommunale foretakene fastsettes av bystyret (godtgjøringsnemd). I henhold til pkt 9 i «Prinsipper for eierstyring» skal godtgjørelse skal framstå som rimelig ut fra ansvar, kompetanse, arbeidsbyrde og virksomhetens kompleksitet.

4.8 Ny felles arbeidsgiverpolitikk

KS har definert arbeidsgiverpolitikk som de handlinger, holdninger og verdier som arbeidsgiver står for og praktiserer overfor medarbeiderne hver dag. Arbeidsgiverpolitikken synliggjør arbeidsgivers konkrete evne til å frigjøre den menneskelige energien i organisasjonen.

Bystyret har vedtatt et personal og arbeidsreglement som gjelder for alle ansatte i Bodø kommune. Reglementet kan forstås som en del av kommunens arbeidsgiverpolitikk.

Revisjon av kommunens arbeidsgiverpolitikk pågår. Basisorganisasjonen og de kommunale foretakene skal i fellesskap utvikle verktøy og legge til rette for implementering av kommunens vedtatte arbeidsgiverpolitiske strategi. *Ny arbeidsgiverpolitikk skal sikre en konsernstrategi og en bred forståelse av at Bodø kommune er én arbeidsgiver som også inkluderer foretakene.* Arbeidsgiverpolitikken skal utvikle og sikre at ledere og ansatte settes i stand til å realisere kommunens og foretakenes mål.

4.9 Lønnspolitikk

Bodø kommune skal ha en felles lønnspolitisk plan. Denne skal også følges av foretakene slik at vi unngår utilsiktede lønnsforskjeller mellom basisorganisasjonen og foretakene. I forkant av lønnsoppgjør skal foretakene informeres og tas med på forberedende møter.

4.10 Hovedavtalen (HA) og Hovedtariffavtalen (HTA)

Alle kommunale foretak er bundet av den til enhver gjeldende Hovedavtale og Hovedtariffavtale. Styret i foretaket er delegert myndighet til å fastsette lønn og gjennomføre forhandlinger iht HA del A § 4-7.

Arbeidstakerorganisasjonenes hovedtillitsvalgte representerer alle sine medlemmer i kommunale foretak og i basisorganisasjonen.

4.11 Lovbestemte utvalg og funksjoner

Partssammensatt utvalg

Reguleres etter Hovedavtalens § 5.

Arbeidsmiljøutvalg (AMU)

Arbeidsmiljøloven (AML) § 7-1 pålegger arbeidsgiver å opprette et AMU. De kommunale foretakene skal være representert i sentralt AMU. Det velges én representant blant de kommunale foretakene. Det skal etableres et eget underutvalg av AMU i det enkelte kommunale foretaket iht AML § 7-1 pkt 2. Lokalt AMU skal ivareta pålagte oppgaver iht AML § 7-2.

Hovedverneombud

I alle virksomheter skal det velges verneombud jf AML § 6-1. I det enkelte foretaket skal det således velges et eget verneombud/hovedverneombud. I virksomheter med mer enn ett verneombud skal det være minst ett hovedverneombud jf § 6-1 pkt3. I Bodø kommune er det valgt to hovedverneombud. Hovedverneombudet har ansvar for å samordne verneombudenes virksomhet.

Det bør etableres samarbeidsfora for hovedverneombudene i kommune og foretakene. Fokus på blant annet opplæring, kompetanse og felles forståelse av rammeverket som verneombudene jobber under.

Lovpålagte bedriftshelsetjenester (BHT-tjeneste)

Kjøp av lovpålagte BHT-tjenester i henhold til AML § 3-3 skal som hovedregel samordnes. Det inngås en felles innkjøpsavtale som ivaretar de til enhver tid lovpålagte grupper. Avtalen åpner for at foretakene kan tiltre kommunens avtale på like vilkår. Over tid skal basisorganisasjonen og foretakene ha samme leverandør av BHT-tjeneste.

Pensjon

Alle ansatte i foretakene er medlemmer av Bodø kommunale pensjonskasse.

Forsikring

De til enhver gjeldende avtaler knyttet til personforsikringer i Bodø kommune gjelder også for alle ansatte i de kommunale foretakene.

5 Omdømme og profilering

Kommunale foretak utøver kommunal tjenesteproduksjon og forvaltning. Foretakene blir assosiert med Bodø kommune og er like viktige som resten av organisasjonen når det gjelder å bygge kommunens omdømme. Foretakene skal derfor i sin markedsføring og profilering synliggjøre at de er en del av Bodø kommune.

Bodø kommune har et eget grafisk profilprogram. Dette omfatter byvåpen, logoer, skrifttyper, fonter, ulike profilelementer, fargefamilie, brosjyrer, trykksaker, brevark, mal for pressemeldinger, konvolutter, visittkort, ID-kort, lysark og annonseprofil. (Profilprogrammet skal utvikles til også å omfatte skiltpolicy og nettløsninger.)

Dette profilprogrammet skal ligge som en ramme også for foretakenes arbeid med profilering og markedsføring. Foretakene kan likevel i samråd med rådmannen gjøre tilpasninger som gir det enkelte foretak særegenhet og gjenkjennelighet. Det er også mulig, med veiledning fra basisorganisasjonen, å utvikle en egen logo for KF'et. Det må gjøres nærmere avtale om bruk og plassering av slike logoer.

Foretakene skal som hovedregel ha egne hjemmesider. Foretakenes hjemmesider skal ha lett synlig og tilgjengelig link til kommunens hjemmeside. Tilsvarende kobling skal være fra kommunens hjemmeside og til ulike foretaks hjemmesider. Det enkelte KF sin hjemmeside skal synliggjøre at dette er en del av Bodø kommune. For foretak som i lengre tid har hatt en egen grafisk profil og en egen profil på nett, vil det vises lempelighet i forhold til kravet om tilpasning. Dette kan være av økonomiske hensyn eller hvis en profil/merkevare er særskilt godt etablert i markedet. Hovedregelen er imidlertid at Bodø kommune er ett konsern, med en profil som er gjenkjennelig.

6 Administrative støttefunksjoner/fellestjenester

Kommunale foretak er en del av Bodø kommune som organisasjon og juridisk enhet. Bystyret forutsetter at foretakene som en hovedregel benytter kommunens styringssystemer og fellesfunksjoner innenfor økonomi/regnskap, innkjøp, ikt, personal m.v.

6.1 Regnskap og lønn

De kommunale foretakene er selv ansvarlig for sine regnskaper, jfr. punkt 3.3. Bodø kommune skal levere lønn- og regnskapstjenester til foretakene. Tjenestene vil i hovedsak bestå av systemtilgang, lønnskjøring, bilagsbehandling, fakturabehandling, avstemming, rådgivning og årsoppgjør. Foretakene skal følge kravene til lover og forskrifter samt god regnskapsskikk. De kommunale foretakene er pliktige til å følge rutiner og retningslinjer som Bodø kommune til enhver tid fastsetter innen regnskapsområdet.

6.2 IKT

Bodø kommune kjøper IKT-driftstjenester av eksterne leverandører. I dag inngår Stormen og eiendomsforetaket i den kommunale plattform. Målsettingen er at alle foretak skal benytte kommunens driftsplattform. Et slikt valg vil forenkle samhandling mellom foretak og basisorganisasjon, og også være en økonomisk gunstig løsning. Foretaket skal konsultere kommunens IKT-kontor og kommunens innkjøpskontor før anskaffelse finner sted.

6.3 Innkjøp

Foretakene er underlagt lov om offentlige anskaffelser med forskrift. Kommunale foretak er selv ansvarlig for sine anskaffelser og at disse er utført iht. gjeldende lover og forskrifter.

Kommunale foretak skal følge maler rutiner, og retningslinjer for anskaffelser som gjelder for basisorganisasjonen (Ajour innkjøp). Foretakene stiller sine innkjøpsvolumer til disposisjon dersom basisorganisasjonen finner det hensiktsmessig å benytte foretakets innkjøpsvolum. Dette for at kommunen som helhet/konsern skal være i stand til å etablere markedsmakt og utnytte konsernsynergier i anskaffelsene. Dersom foretaket binder opp sine innkjøpsvolumer i egne avtaler, gjøres dette i dialog med basisorganisasjonen.

6.4 Dokumenthåndtering

Kommunale foretak i Bodø kommune er underlagt arkivlovens bestemmelser om offentlige arkiv, og rådmannen har etter forskrift til arkivloven et overordnet ansvar for arkivarbeidet i Bodø kommune. Kommunale foretak skal følge de veiledninger og bestemmelser som også gjelder for kommunens virksomheter når det gjelder arkiv- og dokumentbehandling, samt posthåndtering.

Foretakene skal benytte seg av kommunens felles sak- og arkivsystem til ordinær postregistrering og saksbehandling. Harmonisering over tid. Kommunens sak- og arkivsystem er godkjent av Riksarkivaren etter Noark-standardene ihht bestemmelsene i arkivforskriften. Foretakene registreres med egne postadresser og besøksadresser. Foretakene må selv sørge for posthåndtering og arkivering. Kommunen kan etter avtale ivareta posthåndtering og arkivering på vegne av foretaket.

6.5 Telefoni

Kommunens IKT-kontor skal levere og drifte telefonitjenester for de kommunale foretakene. De kommunale foretakene skal som hovedregel registreres med eget telefonnummer. Det skal legges til rette for at kommunens sentralbord kan viderestille samtaler direkte til KFene.

6.6 Personaltjenester

De kommunale foretakene er selv ansvarlig for utøvelse av personaltjenestene i henhold til gjeldende lovgivning, Hovedavtale, Hovedtariffavtale og overordnet arbeidsgiverpolitikk. Rådmannen skal gi råd og veiledning samt utarbeide og ajourholde overordnede retningslinjer og rutiner. De kommunale foretakene skal som hovedregel kjøpe tjenester fra basisorganisasjonen.

7 Forholdet til kommunens øvrige administrasjon

7.1 Kontaktperson for foretakene

Rådmannen utpeker kontaktpersoner for de kommunale foretakene i Bodø kommune. Kontaktpersonen skal ivareta behov for løpende kontakt mellom foretakets ledelse og eier. Foretakene skal oversende saksliste, saker og protokoll fra styremøtene til rådmannen. Dette følger av kommunelovens § 72 hvor rådmannen gis mulighet til å komme med uttalelse til styresaker samt å utsette iverksettelsen av saker i påvente av bystyrebehandling.

7.2 Ledermøter

Daglige ledere av kommunale foretak skal inviteres til rådmannens samlinger med kommunens virksomhetsledere.

7.3 Tjenestekjøp fra basisorganisasjon

For de tjenester som de kommunale foretakene kjøper av kommunens basisorganisasjon, skal det i basisorganisasjonen oppnevnes kontaktpersoner på fagområdet som har til oppgave å bistå foretakene ved spørsmål o.a. om tjenestene.

SAK 05/20

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
15.01.2020

Vedlegg:

- a) Angelladvokatfirma 05.12.2019, epost: Klage over pålegg om dokumentfremleggelse sak 2018/568
- b) Angelladvokatfirma 05.12.2019, epost: VS: Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018.pdf
- c) Angelladvokatfirma 05.12.2019, epost: VS: Kopi av klage over pålegg om dokumentfremleggelse
- d) Angelladvokatfirma 05.12.2019, epost: VS: Kopi av klage over pålegg om dokumentfremleggelse
- e) Angelladvokatfirma 09.12.2019, epost: VS: Klage over pålegg
- f) Salten Brann IKS 2.12.2019: Innkalling til representantskapsmøte i Salten Brann IKS tirsdag den 10. desember 2019
- g) Eirin Bjune 06.01.2020, epost: klagesak 2015
- h) Svar til Eirin Bjune 06.01.2020

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn, herunder fremdrift for bestilt forvaltningsrevisjon.

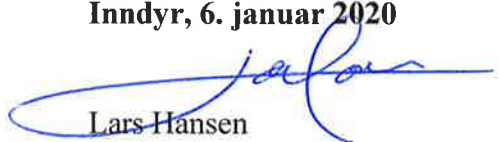
Vedlegg a) til og med e) er dokumenter oversendt fra angelladvokatfirma til kontrollutvalget. Dokumentene er tilknyttet kommunens anskaffelse av IKT-driftstjenester og tilhørende utstyr.

Deltagerne i korrespondansen, foruten Bodø kommune, er Klagenemndsekretariatet, angelladvokatfirma (iTet) og Atea AS sin advokat. Tema for korrespondansen er i stor grad knyttet til innsyn / dokumentfremleggelse, men også til dels dokumenters eksistens.

Vedlegg f) er kopi av innkalling til representantskapsmøte i Salten Brann IKS (ny behandling av årsbudsjett 2020 og økonomiplan)

Vedlegg g) er en henvendelse med spørsmål om et brev som ble lagt frem for kontrollutvalget 1. juni 2015 vedrørende Kvalnes hyttefelt. Vedlegg h) er svar fra sekretariatet.

Inndyr, 6. januar 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

a

VS: Klage over pålegg om dokumentfremleggelse sak 2018/568

Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>
Til: Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

5. desember 2019 kl. 14:28

Nedenfor er KOFAs nye pålegg om dokumentfremleggelse inntatt.

Dette til orientering.

Med vennlig hilsen

Børge Breimo Helstrøm
advokat

angelladvokatfirma

Telefon: + 47 41 50 28 47

Telefaks: +47 75 54 45 01

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

Fra: Tora Holm <Tora.Holm@knse.no>**Sendt:** 3. desember 2019 10:00**Til:** Torstein Nordrum <Torstein.nordrum@mcadvokat.no>**Kopi:** Robert Myhre <Robert.myhre@mcadvokat.no>; Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>; Thomas Angell <tha@angelladvokatfirma.no>; Jonn Sannes Ramsvik <Jonn.Ramsvik@knse.no>; Line Rakner <Line.Rakner@knse.no>; Peter Aadland <Peter.Aadland@knse.no>**Emne:** Klage over pålegg om dokumentfremleggelse sak 2018/568

Hei,

Jeg viser til klage 28. november 2019 over pålegg om dokumentfremleggelse 25. november 2019. Klagen er videresendt til nemndas leder for videre behandling.

Pålegget om å fremlegge Ateas påslagsprosent som bevis var grunnet i en forventning om at den gjeldende påslagsprosenten for kjøp av IKT-hardware under rammeavtalen på en aller annen måte er skriftliggjort. Vi tar imidlertid til etterretning at dette ikke er tilfellet.

Vi velger derfor i stedet å pålegge innklagede å nedfelle skriftlig den avtalte påslagsprosenten. Vi viser i denne forbindelse til klagenemndsforordningen § 2, om at «Oppdragsgiver som er omfattet av anskaffelsesloven og forskrifter gitt med hjemmel i denne, plikter å delta i klagebehandlingen etter denne forskrift. Oppdragsgiver skal inngi tilsvarende og for øvrig følge de instruksjoner som klagenemnda gir om saksbehandlingen.». Videre viser vi til § 11, som angir at «For partenes plikt til å fremlegge skriftlige bevis, gjelder [tvisteloven] § 21-5 [...] tilsvarende så langt de[n] passer». Tvisteloven § 21-5 angir at «Enhver plikter å gi forklaring om faktiske forhold og gi tilgang til gjenstander mv. som kan utgjøre bevis i en retts sak, med de begrensninger som følger av bevisforbud og bevisfritak i kapittel 22 og andre bevisregler i loven». Lest i sammenheng mener vi at disse bestemmelsene gir hjemmel for å pålegge at påslagsprosenten blir nedtegnet og oversendt sekretariatet, slik at sekretariatet og eventuelt nemndsleder kan ta stilling til om påslagsprosenten er taushetsbelagt, og eventuelt ta stilling til om hensynet til sakens opplysning veier tyngre enn hensynet til taushetsplikten. Vi viser i denne forbindelse til departementets uttalelser i Ot.prp. nr. 3 (2000-2001) om opprettelsen av KOFA, hvor det i punkt 4.3.6 uttrykkes at bevisføringsreglene bør gi partene «tilsvarende innsyn i sakens dokumenter som de ville hatt ved en ordinær domstolsbehandling». Grunnen var at «klager etter forslaget fritt kan velge å gå direkte til domstolen isteden for å klage til tvisteløsningsorganet». Tilsvarende er uttrykt i Høringsnotatet om opprettelsen av KOFA, se merknad til § 11. Forutsetningen er altså at bevisføringsreglene skal tilsvare ordinær domstolsbehandling, hvilket i et tilfelle som det foreliggende må gjennomføres ved at opplysningen nedtegnes og oversendes sekretariatet for vurdering.

Forklaringen gis skriftlig per e-post til john.ramsvik@knse.no. Sekretariatet vil, eventuelt i samråd med nemndas leder, vurdere om informasjonen er taushetsbelagt. Dersom forklaringen inneholder taushetsbelagt informasjon vil sekretariatet vurdere om klagenemndas leder skal bes om å ta stilling til om det skal gis samtykke til at dokumentene føres som bevis, jf. klagenemndsforordningen § 11.

Pålegg om å gi skriftlig forklaring er gitt i medhold av klagenemndsforordningen § 11, jf. tvisteloven § 21-5. Pålegget kan påklages, jf. forvaltningsloven § 14. Klagefrist er tre dager, og en eventuell klage sendes Klagenemndssekretariatet ved john.ramsvik@knse.no.

Med vennlig hilsen

Tora Holm | Rådgiver

Klagenemndssekretariatet

Zander Kaaesgt.7

5015 BERGEN

Sentralbord: 55 19 30 00 | Direkte: 45 42 57 11

E-post: tora.holm@knse.no

www.klagenemndssekretariatet.no

Fra: Torstein Nordrum <Torstein.nordrum@mcadvokat.no>
Sendt: torsdag 28. november 2019 14:43
Til: Jonn Sannes Ramsvik <Jonn.Ramsvik@knse.no>
Kopi: Robert Myhre <Robert.myhre@mcadvokat.no>
Emne: Klage over pålegg om dokumentfremleggelse sak 2018/568

Hei,

Det vises til pålegg om dokumentfremleggelse i e-post fra Tora Holm 25. november 2019 i sak 2018/568.

Vedlagt ligger klage over pålegg og vedlegg til klage.

Med vennlig hilsen

Torstein Nordrum

Advokatfullmektig

Mobil +47 92634611

Postadresse: Haakon VII's gate 6

0161 Oslo, Norway

E-postadresse torstein.nordrum@mcadvokat.no

Internett www.mcadvokat.no

PROTECTED; PERSONAL AND CONFIDENTIAL: This email message and all attachments are for the sole use of the intended recipient(s) and may contain confidential and privileged information. Any unauthorized review, use, disclosure or distribution is prohibited. If you are not the intended recipient, please contact the sender by reply email and delete all copies of the original message.

Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

VS: Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018.pdf

Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>
Til: Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

5. desember 2019 kl. 14:28

Hei,

Gjør også oppmerksom på at Bodø kommune nå er i gang med å slette bevis som gjelder den manglende nettoprislisten.

Også dette til deres orientering og evt. oppfølging.

Med vennlig hilsen

Børge Breimo Helstrøm
advokat

angelladvokatfirma

Telefon: + 47 41 50 28 47

Telefaks: +47 75 54 45 01

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

Fra: Børge Helstrøm
Sendt: 4. desember 2019 12:28
Til: Frode Nilsen <Frode.Nilsen@bodo.kommune.no>
Kopi: Kjersti Rongved <Kjersti.Rongved@bodo.kommune.no>
Emne: SV: Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018.pdf

Arkiveringsplikten går lenger enn journalføringsplikten. Her har Bodø kommunes ansatte slettet dokumenter som de åpenbart må ha visst ville kunne utgjøre bevis i pågående saker for både KOFA og tingrett.

Som begrunnelse skyldes det på at man kun følger en rutine.

Med vennlig hilsen

Børge Breimo Helstrøm

advokat

angelladvokatfirma

Telefon: + 47 41 50 28 47

Telefaks: +47 75 54 45 01

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

Fra: Frode Nilsen <Frode.Nilsen@bodo.kommune.no>

Sendt: 4. desember 2019 12:24

Til: Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>

Kopi: Kjersti Rongved <Kjersti.Rongved@bodo.kommune.no>

Emne: SV: Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018.pdf

Hei,

Sett fra undertegnedes ståsted fant jeg det interessant og tillitsvekkende at riksarkivaren hadde såpass god innsikt i de utfordringene som «byråkratene» (som vi dessverre omtales som) har i hverdagen knyttet til etterlevelse av offentlighetsloven og arkivloven og de tankene riksarkivaren har i forhold til å møte disse utfordringene framover.

Som sagt innledningsvis – det var en uformell ePost.

Med vennlig hilsen

Frode Nilsen

Digitaliserings- og IKT-sjef, Digitalisering og IKT

+47 970 33 266

frode.nilsen@bodo.kommune.no

www.bodo.kommune.no

Fra: Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>
Sendt: 4. desember 2019 12:16
Til: Frode Nilsen <Frode.Nilsen@bodo.kommune.no>
Kopi: Kjersti Rongved <Kjersti.Rongved@bodo.kommune.no>
Emne: SV: Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018.pdf

Hei,

Du må nesten avklare hva du mener jeg skal få ut av artikkelen?

Med vennlig hilsen

Børge Breimo Helstrøm

advokat

angelladvokatfirma

Telefon: + 47 41 50 28 47

Telefaks: +47 75 54 45 01

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

Fra: Frode Nilsen <Frode.Nilsen@bodo.kommune.no>
Sendt: 4. desember 2019 11:51
Til: Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>
Kopi: Kjersti Rongved <Kjersti.Rongved@bodo.kommune.no>
Emne: SV: Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018.pdf

Hei adv. Helstrøm, (cc: Kjersti)

En litt uformell ePost – Dere vil selvsagt få en formell tilbakemelding på ePosten nedenfor innenfor fristen som er oppgitt.

Tenkte at artikkelen i vedlagte ePost kanskje kunne være interessant sett fra et faglig ståsted – innholdet kan sikkert «tas til inntekt» for ulik argumentasjon – det er i alle fall riksarkivaren som uttaler seg (publisert 29.11.2019).

Med vennlig hilsen

Frode Nilsen

Digitaliserings- og IKT-sjef, Digitalisering og IKT

+47 970 33 266

frode.nilsen@bodo.kommune.no

www.bodo.kommune.no

Fra: Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>

Sendt: 4. desember 2019 11:34

Til: Postmottak Bodø Kommune <postmottak@bodo.kommune.no>

Kopi: Kjersti Rongved <Kjersti.Rongved@bodo.kommune.no>; Frode Nilsen <Frode.Nilsen@bodo.kommune.no>

Emne: VS: Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018.pdf

Hei,

Viser til svar på innsynskrav av 25. november 2019. Her opplyses det at e-posten av 19. februar 2018 mellom Roger Fredriksen og advokat Schøyen og Myhre er slettet og at den derfor ikke kan gis innsyn i.

Jeg ber i henhold til offl. § 31 andre ledd om en nærmere begrunnelse for avslag om innsyn, herunder hvorfor e-posten er slettet og hvordan Bodø kommune mener arkivloven i dette tilfellet er overholdt. Dette er andre gang det opplyses om at det e-poster som angår denne anskaffelsen er slettet av Bodø kommune. Tidligere gjaldt det interne e-poster. Dette er imidlertid ingen intern e-post.

Svar imøteses innen 10 dager, jf. offl. § 31 andre ledd andre punktum

Forholdet vurderes tatt opp med Riksarkivaren og Sivilombudsmannen.

Med vennlig hilsen

Børge Breimo Helstrøm

advokat

angelladvokatfirma

Telefon: + 47 41 50 28 47

Telefaks: +47 75 54 45 01

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

Fra: Anne-May Garnvik <amg@angelladvokatfirma.no>

Sendt: 4. desember 2019 10:15

Til: Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>

Emne: Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018.pdf

Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018.pdf

341K

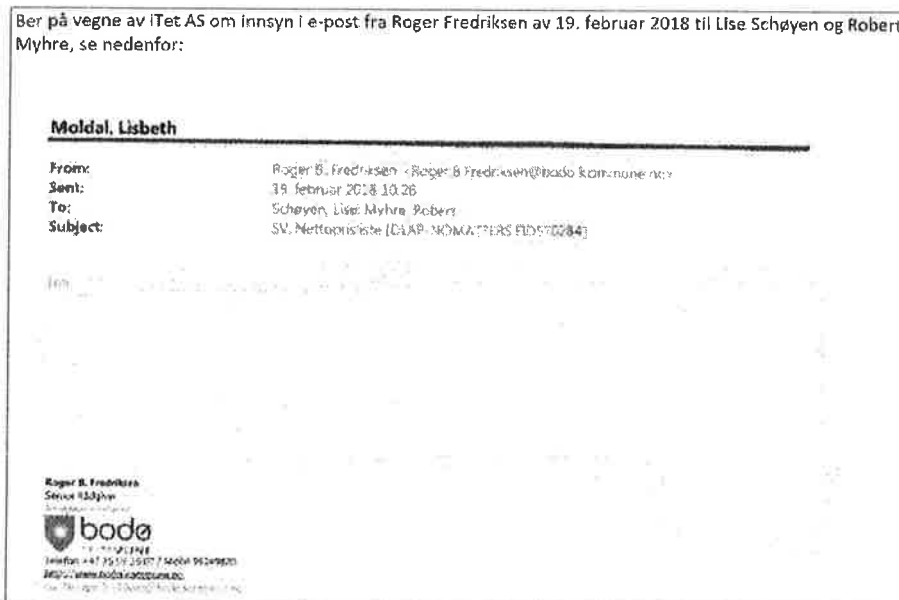
ANGELL ADVOKATFIRMA AS

Sjøgata 5
8006 BODØDato:03.12.2019
Saksbehandler:Frode Nilsen
Telefon direkte:
Deres ref.:
Løpenr.:100157/2019
Saksnr./vår ref.:2017/5091
Arkivkode:630

Attn: Advokat Børge Breimo Helstrøm

Svar på innsynskrav av 25.11.2019 - ePost fra RF av 19.02.2018

Det vises til Deres innsynskrav av 25.11.2019 (utklippet er ikke komplett):

Bodø kommune har undersøkt saken, og den etterspurte e-posten er slettet.

Bodø kommunes ansatte er pliktige til å gjennomgå egne e-poster minimum 2 ganger årlig i henhold til kommunes retningslinjer. Disse retningslinjene er tidligere oversendt Dere gjennom innsynskrav. Der framgår det: «Den enkelte er ansvarlig for fortløpende å slette meldinger som ikke lenger er aktuelle – e-post løsningen er ikke en arkivløsning. I tillegg skal det foretas periodisk gjennomgang og sletting minst hvert halvår.»

Da den etterspurte e-posten ikke lenger finnes i original form kan det ikke gis innsyn i denne.

Med dette anses innsynskravet som fullt ut besvart.

Digitaliserings- og IKT-kontoret**Postadresse:**
Postboks 319, 8001 Bodø
Besøksadresse:
Moloveien 16, 8003 Bodø**Telefoner:**
Sentralbord: 75 55 50 00
Ekspedisjon: 75 55 50 00
Telefax:**Elektroniske adresser:**
postmottak@bodo.kommune.no
frode.nilsen@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no**Orgnr.:**
972 418 013
Bankkonto:
4500 55 00080

Med hilsen

Frode Nilsen
Digitaliserings- og IKT-sjef

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift

Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

VS: Kopi av klage over pålegg om dokumentfremleggelse

Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>
Til: Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

5. desember 2019 kl. 14:24

Vedlagt følger Bodø kommunes klage og pålegg om bevisfremleggelse i sak

Sak nr. KOFA	Kontrollutvalgservice
Dato	06.12.2019
Jnr.	19/210
Arkiv nr.	412 6.1
Hjemmel u off:	

Kontrollutvalget kan blant annet merke seg følgende uttalelse:

«Pålegget gjelder for det første innsyn i dokument som ikke eksisterer. I pålegget bes det om at KOFA skal gis innsyn i "Ateas påslagsprosent". Rammeavtalen med Bodø ba om enhetspriser. Det er ikke utarbeidet verken i forbindelse med tilbudet av 2015 eller senere endringsavtaler (avrop på denne rammeavtalen) noen dokumenter om Ateas påslagsprosent. Det er derfor ikke mulig å imøtekomme et slikt pålegg.»

Dette til orientering.

Med vennlig hilsen

Børge Breimo Helstrøm
advokat

angelladvokatfirma

Telefon: + 47 41 50 28 47

Telefaks: +47 75 54 45 01

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

Fra: Thomas Angell <tha@angelladvokatfirma.no>
Sendt: 2. desember 2019 14:50

Til: Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>

Emne: VS: Kopi av klage over pålegg om dokumentfremleggelse

Med vennlig hilsen

Thomas Angell

advokat

angelladvokatfirma

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

<http://www.angell-co.no>

E-post: thomas.angell@angell-co.no

Telefon: 75 54 45 00

Telefon dir. / Mobil: 48 89 00 80

Telefaks: 75 54 45 01

Denne e-postmeldingen og eventuelle vedlegg er bare beregnet for den personen/selskapet den er rettet til. E-postmeldingen kan inneholde konfidensiell informasjon og/eller taushetsbelagte opplysninger i advokat/klientforhold. Det er ikke tillatt for utenforstående å kopiere, gi videre eller på annen måte benytte seg av slik informasjon. Dersom du har mottatt denne e-postmeldingen ved en feil, vær vennlig å gi meg beskjed umiddelbart, og slett meldingen og eventuelle papirutskrifter av den.

Fra: Torstein Nordrum <Torstein.nordrum@mcadvokat.no>

Sendt: 2. desember 2019 14:25

Til: Thomas Angell <tha@angelladvokatfirma.no>

Kopi: Robert Myhre <Robert.myhre@mcadvokat.no>; Tora Holm <Tora.Holm@knse.no>; Line Rakner <Line.Rakner@knse.no>; Jonn Sannes Ramsvik <Jonn.Ramsvik@knse.no>

Emne: Kopi av klage over pålegg om dokumentfremleggelse

Vedlagt ligger kopi av klage over dokumentfremleggelse med vedlegg som ble sendt til KOFA 28.11.2019.

Med vennlig hilsen

Torstein Nordrum

Advokatfullmektig

Mobil +47 92634611

Postadresse: Haakon VII's gate 6

0161 Oslo, Norway

E-postadresse torstein.nordrum@mcadvokat.no

Internett www.mcadvokat.no

2 vedlegg

 Klage over pålegg om dokumentfremleggelse.pdf
75K

 Vedlegg1_E-post fra Ateas advokat 28.11.2019.pdf
74K

Klagenemda for offentlige anskaffelser
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Sendes elektronisk

Deres ref.: 2018/568
Dato: 28.11.2019

Ansvarlig advokat: Robert Myhre

Klage over pålegg om dokumentfremleggelse

Sak: 2018/568

Klager: iTet AS, Professor Schyttes gate 8, 8003 Bodø

Prosessfullmektig: Advokat Thomas Angell
tha@angelladvokatfirma.no

Innklagede: Bodø kommune, Postboks 319, 8001 Bodø

Prosessfullmektig: Advokat Robert Myhre
Robert.myhre@mcadvokat.no

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse – vesentlig endring av kontrakt

Det vises til pålegg om dokumentfremleggelse i e-post fra Tora Holm 25. november 2019. Herved påklages pålegget, jf. forvaltningsloven § 14. Klagefrist ble satt til tre dager slik at denne klagen sendt 28. november er rettidig, og klagen er sendt til Klagenemndssekretariatet ved jonn.ramsvik@knse.no som anmodet om.

Pålegget gjelder for det første innsyn i dokument som ikke eksisterer. I pålegget bes det om at KOFA skal gis innsyn i "Ateas påslagsprosent". Rammeavtalen med Bodø ba om

enhetspriser. Det er ikke utarbeidet verken i forbindelse med tilbudet av 2015 eller senere endringsavtaler (avrop på denne rammeavtalen) noen dokumenter om Ateas påslagsprosent. Det er derfor ikke mulig å imøtekomme et slikt pålegg.

Resten av pålegget gjelder innsyn i "Ateas utfylte prisskjema uten sladding". Et innsyn i Ateas prisskjema fra 2015 alene vil ikke si KOFA noe om Ateas påslagsnivå siden prisskjema benyttet i denne konkurransen ikke inneholdt noen kolonner eller rader om dette. Det vises til prosesskriv 11. november 2019 fra innklagede hvor pkt. 3.4 forklarer hvordan prismodellen er. I tillegg vises det til prosesskriv 24. april 2019 fra Innklagede hvor det fremgår at prismodell fra tilbud 2015 (som ga signert rammeavtale 3. januar 2017 etter lengre klageprosess fra klager som ikke førte frem) er fulgt av Innklagede på senere avrop, samt at KOFA selv har tilgang til dokumentasjon om dette fra Salten kontrollutvalgsservice på websiden <http://www.sekretariatet.no/bodo/>.

Uansett er innsyn i slike priser fra 2015 fortsatt forretningshemmeligheter for Atea AS slik Innklagede har forklart til KOFA tidligere. Atea AS og Innklagede har på nytt konkludert med at innsyn i slike delpriser vil være svært skadelig for Atea AS, se vedlagte e-post fra Ateas advokat 28. november 2019.

Vedlegg 1: E-post fra Atea AS/v. prosessfullmektig Magnus Ødegaard

OSLO 28.11.2019
AKTIV ADVOKAT AS

Robert Myhre
Advokat

Emne: Pålegg om dokumentfremleggelse - svar fra Atea om delpriser fortsatt er Ateas forretningshemmeligheter [BHA-LEGAL.FID61827]

Dato: torsdag 28. november 2019 14:11:55 sentraleuropeisk normaltid

Fra: Magnus Ødegaard

Til: Robert Myhre, Torstein Nordrum

Vedlegg: image005.png, image006.png

Undertegnede representerer Atea AS (Atea).

Undertegnede er blitt kontaktet av innklagede i KOFA-sak 2018/568 - Bodø kommune og blitt gjort kjent med e-post fra Tora Holm 25. november 2019 om "Pålegg om dokumentfremleggelse". Siden det er reist tvil i prosesskriv fra klager om Ateas delpriser fortsatt kan anses som forretningshemmeligheter, har undertegnede kontaktet Atea og fått bekreftet at samtlige delpriser fra 2015 fortsatt utgjør forretningshemmeligheter som ingen skal gis innsyn i med mindre opplysninger om samtlige delpriser er fjernet eller fullstendig sladdet. Det er i orden at innklagede bruker dette svaret som dokumentasjon i saken nevnt ovenfor.

Atea har på ny vurdert hvorvidt tilbudte priser som fremgår av Ateas tilbud til Bodø kommunes rammeavtalekonkurranse "Konkurransegrunnlag for kjøp av IKT-driftstjenester, tilhørende utstyrskjøp og konsulenttjenester for Bodø kommune og øvrige kommuner tilsluttet Samordna Innkjøp i Indre Salten" datert 12.07.2015 utgjør forretningshemmelighet for Atea. Etter en ny konkret vurdering av ledelsen i Atea er svaret at slike tilbudte priser fortsatt utgjør forretningshemmelighet for Atea, dvs. at slike delpriser skal sladdes ved krav om dokumentinnsyn.

Nærmere begrunnelse for at slike priser utgjør forretningshemmelighet for Atea:

- Atea gjennomførte prisingen i dette tilbudet basert på Ateas kunnskap om denne typen ytelser på denne typen rammeavtale for denne typen kunder som ble basert på Ateas erfaring og kompetanse med alle krav i oppdragsgivers konkurransegrunnlag.

Atea brukte sin knowhow og ekspertise om produktenes livssyklus, tilgjengelighet i markedet, kampanjer, lagerstatus og distribusjonskostnader for hver tilbudte delpris.

Atea tok også hensyn til Ateas forventninger basert på estimert uttak av potensielle kunder i rammeavtaleperioden, muligheten for kortsiktig tap og hva som var minste dekningsgrad for Atea dersom Atea ble tildelt denne rammeavtalen.

Ateas utfylte prisskjema inneholder bare delpriser, og hver tilbudt delpris er i seg selv en forretningshemmelighet for Atea siden innsyn i slik delpris for en konkurrent vil gi konkurrent et konkurransefortrinn på fremtidige konkurranser som er direkte skadelig for Atea.

- Atea gjennomfører fortsatt tilsvarende vurderinger om pris på ytelser omfattet av rammeavtalen signert 3. januar 2017 i lignende konkurranser. Atea leverer f.eks. fortsatt applikasjonsdrift for kommuner i samme geografiske område som klager og Atea konkurrerer om nye kunder på.
- Enhver oppgitt pris i Ateas tilbud fra 2015 er fortsatt en del av Ateas forretningshemmeligheter. Innsyn i delpriser selv på utgått produkt vil gi konkurrent av Atea verdifull informasjon som kan brukes av konkurrent mot Atea i nye konkurranser – både til offentlige og private kunder – siden en enkelt delpris vil avsløre Ateas avanse/fortjenestenivå.

Nærmere forklaring til at fravær av sladd på oppgitt delpris vil påføre Atea økonomisk tap i form av svekket konkurranseevne ved at konkurrenter som f.eks. iTet gis innsyn i Ateas prisstrategier eller fortjenestenivå:

- Atea AS er del av konsernet Atea ASA som er registrert på Oslo Børs med ca. 7 500 medarbeidere og en årsomsetning på ca. 35 milliarder NOK. I Norge har Atea ca. 1 750 personer som leverer varer og tjenester i et sterkt konkurransedrevet marked.

- Atea Region Nord er den interne delen av Atea som leverer på rammeavtalen med innklagede. Denne delen av Atea betjener offentlige og private kunder fra Trøndelag i sør til Finnmark i nord, og konkurrerer med en mengde firma og foretak om leveranser av varer og tjenester til det private næringsliv, kommuner og offentlig forvaltning.

Selv denne delen av Atea omsetter årlig for over 1.1 milliarder NOK, og har brukt mye tid og ressurser på å bygge opp denne delen av virksomheten i Atea til å bli en viktig aktør for Ateas kunder i regionen. De viktigste strategiske virkemidlene Atea bruker i konkurransene er f.eks. lokal tilstedeværelse, sterk fagkompetanse, godt partnerskap, pris, logistikk, løsningsdesign og markedstilpasset driftstjenester.

Dersom det gis innsyn i Ateas tilbudte priser (drift, tjenester og produkt) til konkurrenter av Atea, vil Atea måtte gi fra seg forretningskritiske opplysninger som vil skape stor økonomisk skade for Atea, herunder Ateas eiere og ansatte.

Dersom det gis innsyn for en av Ateas mindre konkurrenter (her: iTet), vil også medføre stor økonomisk skade for Atea. Slikt innsyn vil åpne opp for at Ateas store konkurrenter nasjonalt, og internasjonalt blir kjent med hvordan Atea bl.a. priser Ateas driftstjenester i et marked hvor prispresset allerede er stort. Atea kan derfor ikke gi innsyn i slike delpriser.

- Lokalt møter Atea fortsatt iTet som konkurrent i mange små og store konkurranser, det være seg på de aller fleste områder innen produktsalg, konsulent- og driftstjenester. I de aller fleste tilfellene vinner Atea disse konkurransene.
- iTet er nylig blitt kjøpt opp av Braathe gruppen, som har ambisjoner om å bli en markant driftsleverandør i det norske markedet. Det betyr at iTet kommer også i fremtiden til å konkurrere med Atea om noen typer driftstjenester. Det medfører at det å tillate innsyn i denne saken er det samme som å gi denne konkurrenten av Atea et sterkt konkurransefortrinn i forhold til Atea. For Atea vil det også bety mange års tapt arbeid og store endringer i Ateas driftskonsept, fordi Atea har "industrialisert" Ateas løsninger med priser, slik at Atea kan levere effektive og rasjonelle løsninger i et marked som stadig er i utvikling.
- I 2019 har Atea tapt konkurranse til iTet på bl.a. Microsoftlisenser til et kraftselskap (pris). iTet tapte nylig konkurranse om it-infrastruktur til Andøy kommune (tapte i Vesterålen Tingrett) og drift av IRIS Salten (iTet hadde driftsansvaret tidligere).
- Atea kommer også i fremtiden til å ha iTet som konkurrent. Det er svært viktig at denne type opplysninger ikke blir tilgjengelig for andre enn kommunene.

Med vennlig hilsen

Magnus Ødegaard
Partner | Advokat

Mobil +47 92 21 87 00

Telefon +47 23 31 59 90

Postboks 1903 Vika, 0124 Oslo
Fridtjof Nansens plass 4, 7. etasje, Oslo

BING
HODNELAND

www.binghodneland.no

Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

d

VS: Kopi av klage over pålegg om dokumentfremleggelse**Børge Helstrøm** <bhe@angelladvokatfirma.no>
Til: Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

5. desember 2019 kl. 14:27

Vedlegger også iTet A sine merknader til Bodø kommunes klage over pålegg om dokumentfremleggelse.

Dette til orientering.

Med vennlig hilsen

Saltens kontrollutvalgsservice	
Dato	06.12.2019
Jnr.	19/218
Arkiv nr.	412 61
Hjemmel u off:	

Børge Breimo Helstrøm
advokat

angelladvokatfirma

Telefon: + 47 41 50 28 47

Telefaks: +47 75 54 45 01

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

Fra: Thomas Angell <tha@angelladvokatfirma.no>**Dato:** 3. desember 2019 kl. 15:55:03 CET**Til:** Tora Holm <Tora.Holm@knse.no>, Torstein Nordrum <Torstein.nordrum@mcadvokat.no>**Kopi:** Robert Myhre <Robert.myhre@mcadvokat.no>, Line Rakner <Line.Rakner@knse.no>, Jonn Sannes Ramsvik <Jonn.Ramsvik@knse.no>, "Hans Albert Nilsen (Hans.Albert.Nilsen@itet.no)" <Hans.Albert.Nilsen@itet.no>**Emne: SV: Kopi av klage over pålegg om dokumentfremleggelse**

Vedlagt følger prosesskrift av i dag med bilag med våre merknader til klage fra innklagede, datert 28. november 2019.12.03

Vi ber om at prosesskriftet videresendes klagenemdas leder i anledning klagebehandlingen. Vi legger videre til grunn at prosesskriftet også inngå i sakens dokumenter.

Med vennlig hilsen

Thomas Angell

advokat

angelladvokatfirma

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

<http://www.angell-co.no>

E-post: thomas.angell@angell-co.no

Telefon: 75 54 45 00

Telefon dir. / Mobil: 48 89 00 80

Telefaks: 75 54 45 01

Denne e-postmeldingen og eventuelle vedlegg er bare beregnet for den personen/selskapet den er rettet til. E-postmeldingen kan inneholde konfidensiell informasjon og/eller taushetsbelagte opplysninger i advokat/klientforhold. Det er ikke tillatt for utenforstående å kopiere, gi videre eller på annen måte benytte seg av slik informasjon. Dersom du har mottatt denne e-postmeldingen ved en feil, vær vennlig å gi meg beskjed umiddelbart, og slett meldingen og eventuelle papirutskrifter av den.

Fra: Tora Holm <Tora.Holm@knse.no>

Sendt: 3. desember 2019 09:45

Til: Thomas Angell <tha@angelladvokatfirma.no>; Torstein Nordrum <Torstein.nordrum@mcadvokat.no>

Kopi: Robert Myhre <Robert.myhre@mcadvokat.no>; Line Rakner <Line.Rakner@knse.no>; Jonn Sannes Ramsvik <Jonn.Ramsvik@knse.no>; Hans Albert Nilsen (Hans.Albert.Nilsen@itet.no) <Hans.Albert.Nilsen@itet.no>

Emne: SV: Kopi av klage over pålegg om dokumentfremleggelse

Hei,

Det er notert. Til orientering er klagen allerede er videresendt til klagenemndas leder for behandling.

Med vennlig hilsen

Tora Holm | Rådgiver

Klagenemndssekretariatet

Zander Kaaesgt.7

5015 BERGEN

Sentralbord: 55 19 30 00 | Direkte: 45 42 57 11

E-post: tora.holm@knse.no

www.klagenemndssekretariatet.no

Fra: Thomas Angell <tha@angelladvokatfirma.no>

Sendt: mandag 2. desember 2019 15:49

Til: Torstein Nordrum <Torstein.nordrum@mcadvokat.no>

Kopi: Robert Myhre <Robert.myhre@mcadvokat.no>; Tora Holm <Tora.Holm@knse.no>;
Line Rakner <Line.Rakner@knse.no>; Jonn Sannes Ramsvik <Jonn.Ramsvik@knse.no>;

Hans Albert Nilsen (Hans.Albert.Nilsen@itet.no) <Hans.Albert.Nilsen@itet.no>

Emne: SV: Kopi av klage over pålegg om dokumentfremleggelse

Klager vil inngi merknader innen utløpet av den **5. desember 2019**.

[Sisert tekst skjult]

6 vedlegg

MYHRE image001.png
8K

 ATT00001.htm
2K

 Bilag 1 - E-post av 27. desember 2018.pdf
135K

 ATT00002.htm
1K

 Prosesskrift av 3. desember 2019.pdf
817K

 ATT00003.htm
1K

Fra: "Roger B. Fredriksen" <Roger.B.Fredriksen@bodo.kommune.no>
Til: "Tom Seljeås" <tom.seljeaas@fauske.kommune.no>, "Sverre.T.Olsen@hamaroy.kommune.no" <Sverre.T.Olsen@hamaroy.kommune.no>, Roy Johansen <Roy.Johansen@fauske.kommune.no>, "terje.furumo@saltedal.kommune.no" <terje.furumo@saltedal.kommune.no>, "Even.Bard.Lund@stelgen.kommune.no" <Even.Bard.Lund@stelgen.kommune.no>, Henrik Willumsen <Henrik.Willumsen@sortland.kommune.no>
cc: Frode Nilsen <Frode.Nilsen@bodo.kommune.no>, "Bjørn Inge Furunes" <Bjørn.Inge.Furunes@bodo.kommune.no>

Dato: Torsdag 27. desember 2018 13:42
Emne: SV: Atea Driftsavtale- evalueringsmøte

Hei

Jeg prøver å få til et møte snarest på nyåret og forslår at hver enkelt kommune noterer ned konkret hva en er misfornøyd med slik Steigen kommune har gjort.

Når det gjelder anbudskonkurransen som ledet til kontrakt med Atea så var det Bodø kommune sitt grunnleggende behov for IKT tjenester som var grunnlaget i konkurransen.

Som det står i konkurransegrunnlaget:

Anbudsdokumentene er utarbeidet spesifikt etter Bodø kommunes tjeneste og utstyrsbehov. Disse vil i ramme være dekkende for øvrige deltakende kommuner.

Budskapet i siste setning her ble sjekket ut med fagmiljø som bekreftet at Bodø kommune sin kompleksitet ville være dekkende for de øvrige kommuners behov.

Kvalitet og de enkelte gitte priser på Bodø kommune sitt behov skulle altså videreføres i kommunene basert på tilpasning.

Strategien var enkel og man hadde tro på at den ville lede til fordeler for kommunene i forhold til å stå alene.

Så da er spørsmålet, hvor har det sviktet når så mange er tilsynelatende misfornøyd? Har leverandøren «tatt seg til rette» eller er vi dårlige bestillere?

Er det gjort for dårlig implementeringsjobb fra Innkjøpskontoret sin side? Det er mulig, men det er etablert nettbutikk med tilpasset utstyr for den enkelte kommune. Har ikke fått tilbakemelding om annet en mindre avvik.

Eller er det umulig å samle slik tjeneste i en stordriftsavtale, spesielt på driftssiden?

Har kommunene som er med på avtalen virkelig så mange særegenheter utover det behovet som Bodø kommune har, at det ikke er mulig å nyttiggjøre seg de betingelser som ligger i avtalen på en fordelaktig måte?

På IKT kontorutrustning og infrastruktur er betingelsene 3 % påslag på til en hver tids gjeldende nettopriser (pluss 2% driftsbidrag som føres tilbake til kommunene) Utstyret er tilpasset den enkelte kommune i nettbutikken. Da snakker vi om Atea -nettbutikk som du kommer til via Ajour innkjøp.

Det blir spennende å høre hva KOFA sier om Steigen-saken. Forhåpentligvis blir det medhold.

Siden det tas opp dette med bruk av opsjonen så informer jeg om at lengden på kontrakten med Atea er 4 år pluss 1+1 år opsjon. Det betyr at første opsjons år er fra 3.01.2021.

Jeg sørger for å få lagt ut hele kontraktdokumentet i KAV i Ajour snarest på nyåret. (Ny tjeneste)

Etter det gjennomfører vi en skikkelig evaluering internt og går i møte med Atea for å avklare avvikene.

Godt Nytt År!

Mvh

Roger B. Fredriksen
Konstituert innkjøpsjef
Innkjøpskontoret

Telefon +47 75 59 36 07 / Mobil 99249820

Klagenemnda for offentlige anskaffelser
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Sendes elektronisk

John Steen Holm (H)
Roald Angell (H)
Cato Helstrøm
Hilde G. Guldbakke
Thomas Benson
Ingrid Holm Ellingsen
Bjørn Storli
Thomas Angell
Tarjei Ræder Breivoll
Snorre Ottemo Nordby

(H) Møterett for Høyesterett

Dato: 03.12.2019
Vår ref: 14933
Deres ref:
Ans.Advokat: Thomas Angell

www.angell-co.no
bhe@angelladvokatfirma.no
Telefon: 41502847
Telefon dir.: 41502847
Telefaks: 75544501

PROSESSKRIV

TIL

KLAGENEMNDA FOR OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Klager: iTet AS, Professor Schyttes gate 8, 8003 Bodø

Prosessfullmektig: Advokat Thomas Angell, postboks 163, 8001 Bodø

Innklagede: Bodø kommune, Postboks 319, 8001 Bodø

Prosessfullmektig: Advokat Robert Myhre, Postboks 1364 Vika, N-0114 Oslo

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse – vesentlig endring av kontrakt

---oOo---

1. Innledning

Det vises til Innklagedes klage over pålegg om dokumentfremleggelse datert 28. november 2019.

På vegne av Klager er det ønskelig å kommentere det som her fremkommer.

2. Rettslig utgangspunkt

De rettslige utgangspunkt ved innsyn i kontrakter med det offentlige er grundig oppsummert i Sivilombudsmannens nylige uttalelse i 2018/4937. Av uttalelsen følger det:

«Utgangspunktet etter offentleglova § 3 er at alle kan kreve innsyn i saksdokumenter og journaler i forvaltningen. Unntak fra innsynsretten krever en konkret hjemmel i lov. Etter offentleglova § 13 første ledd er opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt unntatt fra innsyn.

De alminnelige reglene om taushetsplikt følger av forvaltningsloven § 13. I bestemmelsens første ledd nr. 2 heter det:

«Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om [...] tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår».

Den sentrale avgrensningen i forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 er at det må være av «konkurransemessig betydning» at opplysningene hemmeligholdes «av hensyn til den opplysningene angår». I dette ligger det at det må utgjøre en risiko for tap eller redusert gevinst for virksomheten opplysningene knytter seg til dersom opplysningene blir kjent, se Justisdepartementets lovavdelings uttalelse 20. januar 2011 (JDLOV-2010-5859). Hvorvidt det er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde opplysningene, beror på en vurdering av flere konkrete forhold, jf. ombudsmannens uttalelse 29. juni 2010 (SOM-2010-65).»

Deretter bemerkes det at avtaler med det offentlige står i en særstilling ved den konkrete vurderingen:

«Ombudsmannen har i flere uttalelser fremhevet betydningen av åpenhet rundt offentlige anbudskonkurranser og avtaler forvaltningen inngår med private. Det er strenge krav for å påberope taushetsplikt for innholdet av slike avtaler. I en uttalelse inntatt i årsmeldingen for 2007 på side 36 (SOMB-2007-3) utales det at:

«En forutsetning for taushetsplikt etter loven og forskriften er derfor at det påvises tungtveiende, nærliggende, konkrete og kontrollerbare forhold, som tilsier at åpenhet i ettertid vil være skadelig for konkurranseforholdene.»

.»

Oppsummert gjelder det «strenge krav for å påberope taushetsplikt for innholdet av [avtaler forvaltningen inngår med private]» og det er kun der det «påvises tungtveiende, nærliggende, konkrete og kontrollerbare forhold, som tilsier at åpenhet i ettertid vil være skadelig for konkurranseforholdene» at taushetsplikt vil være aktuelt.»

Bakgrunnen for det er naturligvis at avtaler som det offentlige inngår med private virksomheter om kjøp av varer og tjenester innebærer bruk av offentlige midler, og det er generelt en offentlig interesse knyttet til opplysninger om slike avtaler. Der avtalene gjelder spørsmål av allmenn interesse, må private næringsvirksomheter derfor i 'vid utstrekning tale å havne i offentlighetens søkelys', se JDLOV-1997-12176. Se også SOM-2009-1960.

Tilsvarende synspunkt er også lagt til grunn i Sivilombudsmannens uttalelse i SOMB-2007-3:

«Innsyn og åpenhet er spesielt viktig i saker som gjelder bruk av offentlige midler. Når det gjelder innsyn i opplysninger om timesatser, mener jeg at det er 'særs viktig at det her er tale om bruk av offentlige midlar', se saken inntatt i ombudsmannens årsmelding for 2005 side 79 på side 82 (Somb-2005-7). Prinsipielt mener jeg at offentligheten bør ha innsyn i avtaler som forvaltningen inngår med private om utføring av tjenester for det offentlige. Enhver som utfører tjenester for det offentlige må derfor være forberedt på spørsmål om grunnlaget

for de økonomiske kravene de setter frem. Åpenhet om grunnlaget er viktig for å motvirke overfakturering, men også for muligheten til å kontrollere korrekt utbetaling av offentlige midler. Dette bidrar til å styrke tilliten forvaltningen og de aktørene som utfører tjenester for det offentlige.»

Tidsaspektet er også sentralt for om en opplysning er å anse som forretningssensitiv. Som Sivilombudsmannen viser til i SOM-2009-1960 «Jo lengre tid som er gått, jo mindre grunn er det likevel til å holde opplysningen hemmelig».

3. Fremleggelse av enhetspriser i prisskjema kontorutstyr i Atea AS sitt tilbud

i.

Innledningsvis bemerkes det at verken Innklagede, eller advokaten til Atea AS, klarer å peke på tungtveiende, nærliggende, konkrete og kontrollerbare forhold, som tilsier at åpenhet om enhetsprisene vil være skadelig for konkurranseforholdene.

Klager ønsker imidlertid at KOFA merker seg flere av uttalelsene i både klagen og redegjørelsen fra Atea AS sin advokat.

Innklagede hevder under dette punkt i sin klage at:

«Et innsyn i Ateas prisskjema fra 2015 alene vil ikke si KOFA noe om Ateas påslagsnivå siden prisskjema benyttet i denne konkurransen ikke inneholdt noen kolonner eller rader om dette.»

Isolert sett er uttalelsen riktig da Innklagede ikke har sørget for å innhente nettopprisliste fra tilbudstidspunktet. Dette må imidlertid nyanseres, noe også Atea AS sin advokat har gjort i sin redegjørelse. Her uttales det at under tredje kulepunkt som begrunnelse for at innsyn vil være skadelig for Atea AS sine interesser at:

- Enhver oppgitt pris i Ateas tilbud fra 2015 er fortsatt en del av Ateas forretningshemmeligheter. Innsyn i delpriser selv på utgått produkt vil gi konkurrent av Atea verdifull informasjon som kan brukes av konkurrent mot Atea i nye konkurranser – både til offentlige og private kunder – siden en enkelt delpris vil avsløre Ateas avanse/fortjenestenivå.

Atea AS sin uttalelse om at «en enkelt delpris vil avsløre Ateas avanse/fortjenestenivå», kan ikke forstås på annen måte enn at også Atea AS oppfatter det slik at leverandørene i denne konkurransen hadde de samme innkjøpsprisene (nettopris). Når konkurrentene sitter med samme innkjøpspris vil naturligvis en opplysning om Atea AS sin enhetspris gjøre det mulig for konkurrenten å utlede hvilken avanse Atea AS har benyttet i sitt tilbud. Dette er bakgrunnen for at Atea AS hevder at opplysninger om enhver delpris vil være omfattet av taushetsplikt som forretningshemmelighet. Atea AS sin advokat bekrefter således det Klager allerede har dokumentert overfor KOFA hva gjelder innkjøpsprisene Lenovo-produkter i denne konkurransen, se **Bilag 17** til klagen.

Uttalelsen viser også at det Atea AS her er opptatt av å bevare som forretningshemmelighet er hvilket avansепåslag som er benyttet på hvert enkelt produkt i tilbudet, og ikke, og ikke enhetsprisene som sådan.

Som KOFA er kjent med så er det inngått ny muntlig avtale om hvilket påslag som skal benyttes ved kjøpt av IKT-utstyr. I forhold til **denne** muntlig avtalte påslagsprosenten så har Innklagede i e-post til de øvrige kommunene av 27. desember 2018 uttalt at «På Ikt kontorutrustning og infrastruktur er betingelsene 3 % påslag på til en hver tids gjeldende nettopriser».

Bilag 1: E-post av 27. desember 2018

Når det nå er kjent hvilken muntlig avtalt påslagsprosent som i dag brukes, kan ikke Atea AS og Innklagedes frykt for at enhetsprisene offentliggjøres tolkes på annen måte enn at Atea AS fortsatt anser påslagsprosenten i tilbudet som forretningshemmelighet, og da fordi den **ikke** samsvarer med den påslagsprosent som i dag benyttes.

ii.

Videre har Atea AS redegjort for hvordan de beregnet pris i tilbudet og har i den sammenheng uttalt følgende i første kulepunkt:

«Atea tok også hensyn til Ateas forventninger basert på estimert uttak av potensielle kunder i rammavtaleperioden, muligheten for kortsiktig tap og hva

som var minste dekningsgrad for Atea dersom Atea ble tildelt denne rammeavtalen».

Slik Klager ser det viser uttalelsen at Atea AS ved utarbeidelse av tilbud har beregnet forskjellig avansepåslag på de ulike syv varegruppene i tilbudet, jf. «*muligheten for kortsiktig tap*». Uttalelsen kan vanskelig forstås på annen måte enn at Atea AS trolig har priset enkelte produkter slik at de vil gå med tap for dette produktet/disse produktene, altså negativt avansepåslag.

iii.

Når det gjelder den nærmere vurderingen av om enhetsprisene i tilbudet i dag er omfattet av taushetsplikt vises det til følgende:

Atea AS og Innklagede selv skapt en situasjon hvor det er oppstått tvil rundt hvilken pris som gjelder for kjøp av IKT-hardware ved å ikke innta nettopprisliste fra anbudstidspunktet som del av kontraktsdokumentet og heller ikke innta denne i kontrakten senere. Isteden er det inngått muntlig avtale om kjøp av IKT-utstyr og det i en avtale med en estimert kontraktsverdi på opp mot 288 000 000 kroner.

Enhetsprisene det er her snakk om fra 2015, og gjelder kun syv kontorprodukter og fire infrastrukturprodukter i Atea AS sitt daværende sortiment. Produktene som er priset er utdaterte modeller, og ikke lenger i sortimentet på rammeavtalen. Det har ingen konkurransemessig betydning om disse offentliggjøres. En offentliggjøring vil imidlertid kunne avsløre lovbrudd som også kan være straffbare. Som Bodø kommune skriver i sitt prosesskriv til KOFA av 13. november 2019:

Avansenivået på tilbudstidspunktet ble ikke beregnet, men det ble i etterkant opplyst om hva avansenivået på tilbudte produkter var. Dersom denne lovnaden skulle vise seg å være feilaktig oppgitt vil dette være straffbart og det hører innunder Innklagedes innkjøpsfaglige skjønn å godta en slik løsning.

Avtalen det her er snakk om gjelder kjøp av varer og tjenester for store beløp og gjelder en avtale som reiser spørsmål av allmenn interesse. Atea AS, som etter alt å bedømme har nektet å levere nettopprisliste fra tilbudstidspunktet må her tåle at offentlighetens

søkelys rettes mot denne avtalen og bruken av offentlige midler i kommunene Bodø, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy, Steigen, Saltdal, Sortland, Øksnes og Værøy.

Som Sivilombudsmannen viser til i SOMB-2007-3 så må enhver som utfører tjenester for det offentlige være forberedt på spørsmål om grunnlaget for de økonomiske kravene de setter frem. Åpenhet om grunnlaget er viktig for å motvirke overfakturering, men også for muligheten til å kontrollere korrekt utbetaling av offentlige midler. Dette bidrar til å styrke tilliten forvaltningen og de aktørene som utfører tjenester for det offentlige. I dette tilfellet er det stor risiko for overfakturering.

---oOo---

Bodø, den 3. desember
2019

Thomas Angell
advokat

Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

VS: Klage over pålegg

Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>
Til: Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

9. desember 2019 kl. 09:05

Vedlagt følger enda en klage over pålegg fra Bodø kommune.

Til orientering.

Med vennlig hilsen

Børge Breimo Helstrøm
advokat

angelladvokatfirma

Telefon: + 47 41 50 28 47

Telefaks: +47 75 54 45 01

Sjøgata 5, 4. etasje

Postboks 163, 8001 Bodø

Fra: Thomas Angell <tha@angelladvokatfirma.no>
Sendt: 6. desember 2019 14:01
Til: Børge Helstrøm <bhe@angelladvokatfirma.no>
Emne: Fwd: Klage over pålegg

Sendt fra min iPhone

Videresendt melding:

Fra: Torstein Nordrum <Torstein.nordrum@mcadvokat.no>
Dato: 6. desember 2019 kl. 11:27:25 CET
Til: Jonn Sannes Ramsvik <Jonn.Ramsvik@knse.no>
Kopi: Robert Myhre <Robert.myhre@mcadvokat.no>, Thomas Angell <tha@angelladvokatfirma.no>
Emne: Klage over pålegg

Det vises til pålegg om dokumentfremleggelse i e-post fra Tora Holm datert 3. desember.
Vedlagt ligger innklagedes klage over pålegg.

Med vennlig hilsen

Torstein Nordrum

Advokatfullmektig

Aktiv Advokat AS

Telefon +47 92634611

Haakon VII's gate 6

0161 Oslo

E-post : torstein.nordrum@mcadvokat.no

WEB : www.mcadvokat.no

2 vedlegg

20191206_Klage over pålegg.pdf

82K

ATT00001.htm

1K

Klagenemda for offentlige anskaffelser
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Deres ref.: 2018/568

Dato: 06.12.2019

Ansvarlig advokat: Robert Myhre

KLAGE OVER PÅLEGG

Sak: 2018/568

Klager: iTet AS, Professor Schyttes gate 8, 8003 Bodø

Prosessfullmektig: Advokat Thomas Angell
tha@angelladvokatfirma.no

Innklagede: Bodø kommune, Postboks 319, 8001 Bodø

Prosessfullmektig: Advokat Robert Myhre
Robert.myhre@mcadvokat.no

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse – vesentlig endring av kontrakt

Det vises til pålegg i e-post av 3. desember 2019 om å fremlegge Ateas påslagsprosent. Herved påklages pålegget, jf. forvaltningsloven § 14. Klagefrist ble satt til tre dager slik at denne klagen sendt 6. desember er rettidig, og klagen er sendt til Klagenemdsekretariatet ved jonn.ramsvik@knse.no som anmodet om.

Pålegget gjelder å nedtegne avansepåslaget og sende dette til KOFA. Idet påslagsprosentene er en klar forretningshemmelighet, anser innklagede seg avskåret fra å kommentere om den

prosenten som fremgår av e-posten er riktig eller ikke. Innklagede kjenner ikke til hvordan klager har fått tak i den aktuelle e-posten, og dette bes opplyst.

Pålegget er gitt i medhold av KOFA-forskriften § 11 og tvisteloven § 21-5. Innklagede vil anføre at KOFA ikke har tilstrekkelig hjemmel til å kreve påslagsprosenten fremlagt og at det ikke foreligger plikt til å fremlegge forretningshemmeligheter.

Tvisteloven § 21-5

Innklagede vil for det første anføre at tvisteloven § 21-5 ikke gir tilstrekkelig hjemmel til å kreve påslagsprosenten fremlagt.

Et vilkår etter tvisteloven § 21-5 for at KOFA skal kunne pålegge påslagsprosenten fremlagt er at påslagsprosenten «kan utgjøre et bevis».

Innklagede vil gjøre gjeldende at påslagsprosenten ikke kan utgjøre bevis. Den tallmessige størrelsen på avansepåslaget gitt av Atea AS sier alene ingenting om hvorvidt dette tallet er i samsvar med Ateas tilbud. Om dette tallet er X eller Y beviser ingenting. Spørsmålet i saken er om avansepåslaget er endret. Da denne opplysningen ikke kaster lys over problematikken utgjør ikke opplysningen bevis i relasjon tvistes spørsmålet KOFA kan derfor ikke kreve påslagsprosenten fremlagt etter tvisteloven § 21-5.

Taushetsbelagt informasjon

KOFA har i pålegget uttalt at de vil få tilsendt påslagsprosenten for å kunne vurdere om dette utgjør taushetsbelagt informasjon. Innklagede fastholder at påslagsprosenten er forretningshemmeligheter og at det ikke foreligger en plikt til å sende over dette jf. tvisteloven § 22-3. Det vises her i hovedsak til uttalelse fra Ateas advokat tidligere oversendt i forbindelse med klage over pålegg om dokumentfremleggelse av 28.11.2019, samt tidligere prosesskriv tilknyttet dette.

Det vil uansett ikke være nødvendig for KOFA å få kjennskap til påslagsprosenten for å vurdere om dette er taushetsbelagt informasjon.

Forskrift om klagenemd for offentlige anskaffelser § 11 (KOFA-forskriften)

Videre mener Innklagede at KOFA-forskriften § 11 ikke gir KOFA tilstrekkelig hjemmel til å innhente forretningshemmeligheter.

Det følger av KOFA-forskriften § 11 at tvistelovens «§ 21-3 annet ledd annet punktum, § 21-5 og § 26-5, jf. kapittel 22, og § 26-6 tilsvarende så langt de passer» gjelder for KOFA.

I denne sak har Innklagede påberopt seg tvisteloven § 22-3 første ledd. Domstolens adgang til å kreve påslagsprosenten fremlagt for å vurdere hvorvidt dette er taushetsbelagt

reguleres i slike tilfeller av tvisteloven § 26-7 andre ledd. KOFA-forskriften § 11 sier eksplisitt at det er bestemmelsene § 26-5 og § 26-6 i tvisteloven som skal gjelde tilsvarende. KOFA-forskriftens tydelige henvisninger til hvilke bestemmelser i tvisteloven som skal gjelde for KOFA kan ikke forstås på en annen måte enn at tvisteloven § 26-7 ikke skal gjelde for KOFA. Det foreligger dermed ikke hjemmel i lov til å kreve opplysningene fremlagt for vurdering jf. forvaltningsloven § 14.

Videre mener Innklagede at det er problematisk at KOFA kan få fremlagt påslagsprosenten da dette reiser uavklarte habilitetsspørsmål. Det fremgår av pålegget at KOFAs sekretariat skal vurdere om informasjonen anses som en forretningshemmelighet. Sekretariatet vil derfor være kjent med påslagsprosenten, selv om det skulle bli avgjort at påslagsprosenten ikke skal fremlegges. Dette vil kunne svekke tilliten til en upartisk behandling av saken. Sekretariatet forbereder saken for nemda, og sitter i et slikt tilfelle på informasjon som ikke skal være en del av saken, se forvaltningsloven. § 6. Dette fremgår også av Justisdepartementets lovavdelings uttalelse¹ fra 25. oktober 2010:

«Blir resultatet at materialet ikke gjøres tilgjengelig som bevis, vil opplysningene være kjent for dommeren, men ikke for den ene av partene, eventuelt begge. Dommeren må da vurdere om han skal fratrukke på grunn av inhabilitet, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) om lov om mekling og rettergang i sivile saker (tvisteloven) side 468 annen spalte, jf. NOU 2001: 32 Bind B, side 981 annen spalte, og Schei m.fl.: Tvisteloven, Bind II, 2007, side 1223-24 (note 3).»

Innklagede mener det her er uklart om det samme sekretariatet skal tilrettelegge saken om påslagsprosenten fremlegges, og det konkluderes med at opplysningen er omfattet av taushetsplikt.

OSLO 06.12.2019
AKTIV ADVOKAT AS

Robert Myhre
Advokat

¹ saksnummer 201008882 ES BI – Lovavdelingens uttalelse 25. oktober 2010

Saksbehandler: Per Gunnar Pedersen
per.gunnar.pedersen@saltenbrann.no

Bodø 2. desember 2019

Til

Medlemmene i Representantskapet i Salten Brann IKS
Eierkommunene til Salten Brann IKS

Salten kontrollutvalgservice
Dato 6.12.2019
Jnr. 19/219
Arkiv nr. 4110-41910.5
Hjemmel u off:

INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE I SALTEN BRANN IKS TIRSDAG DEN 10. DESEMBER 2019

SAKSLISTE

- Sak 27/19 Fortegnelse over representantskapets medlemmer
- Sak 28/19 Godkjenning av innkalling og saksliste
- Sak 29/19 Valg av to deltagere til å underskrive protokoll fra møte
- Sak 30/19 Årsbudsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023
 - Årsbudsjett med handlingsdel 2020
 - Økonomiplan 2020-2023

Saksdokumenter følger vedlagt. Vennligst gi beskjed snarest mulig på e-post:
per.gunnar.pedersen@saltenbrann.no dersom du **ikke** kan møte. Møtet finner sted i rådhuset
til Bodø kommune, tirsdag 10. desember 2019, kl. 1000 – kl. 1200.

Med vennlig hilsen

Sigurd Stormo
Leder representantskapet
(sign)

Adelheid B. Kristiansen
Styrets leder
(sign)

Kopi til:

- Varamedlemmer i representantskapet i Salten Brann IKS
- Styremedlemmer i Salten Brann IKS
- Salten kommunerevisjon
- Salten Regionråd
- Kontrollkomiteen
- Ledergruppen til Salten Brann IKS

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

klagesak 2015

1 e-post

Eirin Bjune <e.bjune@online.no>
Til: post@sekretariatet.no

Til Bodø kontrollutvalg, ved Salten Kontrollutvalgsservice

Vedrørende klage med overskrift: Sak; Kvalnes hyttefelt, arelapan på sviktende grunnlag.

Klagen har dokumentdato: 26.05.15

Avsender: Kvikstad skole grendelag ved Otto Ljønes

Klagen ble sendt til daværende leder av Kontrollutvalget.

Jeg ber om følgende informasjon:

1. Når mottok og arkiverte dere denne klagen?
2. Har Kontrollutvalget behandlet og svart på klagen? Jeg ber i så fall om å få kopi av svaret.

Mvh Eirin Bjune

6. januar 2020 kl. 11:56 Saltens kontrollutvalgsservice
Dato 06.01.2020
Jnr. 20/015
Arkiv nr. 412 6.1
Hjemmel u off:

Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>

Salten kontrollutvalgsservice	
Dato	06-01-2020
Jnr.	20/016
Arkiv nr.	412 61
Hjemmel u off:	6. januar 2020 kl. 14:19

klagesak 2015

Lars Hansen <kontrollutvalgsalten@gmail.com>
Til: Eirin Bjune <e.bjune@online.no>

Hei!

Kontrollutvalget har mottatt brev fra Kvikstad skole grendelag ved Otto Ljønes datert 26.05.2015. Brevet fra grendelaget har tittelen "Sak; Kvalnes hyttefelt, historikken", og altså ikke "Sak; Kvalnes hyttefelt, arelapan på sviktende grunnlag" som er overskriften du nevner. Brevet med tittelen "Sak; Kvalnes hyttefelt, historikken", ble sendt som epost fra Otto Ljønes sin epostkonto 26.5.2015. Eposten jeg fikk dengang ble kun sendt til meg. Navnet på daværende leder av utvalget fremkommer verken i adresse- eller kopifeltet i denne eposten, Brevet ble mottatt og registrert inn i postjournal samme dato.

Det kan nesten høres ut som det er snakk om to forskjellige brev, men jeg har bare mottatt dette ene brevet som jeg nevner i avsnittet over. Har du kopi av det brevet du nevner i din epost, og har du eventuelt mulighet for å sende en kopi til meg?

Samme dato som jeg mottok brevet fra grendelaget sendte jeg en epost til Otto Ljønes med følgende tekst: "Takk for dokumentene du sendte over til kontrollutvalget. Jeg tar disse med meg til kontrollutvalgets møte 1. juni, i første omgang for å få avklart om kontrollutvalget ønsker å se nærmere på saken". Dokumentene jeg mottok ble lagt frem for kontrollutvalget i dets møte 1. juni 2015, og utvalget besluttet følgende: "Når det gjelder brev vedrørende Kvalnes hyttefelt, avventer utvalget behandling i Komite for plan, næring og miljø, samt bystyret". Daværende utvalg avholdt ytterligere 3 møter etter 1. juni 2015, men før det gikk av i oktober 2015. Henvendelsen fra grendelaget og spørsmålet om eventuell videre behandling i utvalget ble ikke tatt opp igjen i de nevnte 3 møtene.

Brevet jeg mottok 26.05.2015 er ikke formulert som en klage, men i brevet ber grendelaget kontrollutvalget om å se nærmere på saken. Kontrollutvalget behandler ikke klager - dette gjøres av det / de klageorgan som er rette vedkommende for denne type saker. Dersom det er en klage du/dere ønsker å fremme, så bør du / dere følge informasjonen om klage i det mottatte vedtaket. Kontrollutvalgets oppgave er å føre tilsyn og kontroll med forvaltningen, og utvalget kan i denne sammenheng vurdere å foreta egne undersøkelser rettet mot kommunens forvaltning. Dette er altså ikke blitt gjort i den aktuelle saken.

Jeg legger frem for kontrollutvalget (det nåværende) kopi av din epost, samt kopi av dette svaret.

Med vennlig hilsen

Lars Hansen
Sekretariatsleder
Salten kontrollutvalgsservice
Tlf 470 37 452

[Siteret tekst skjult]

SAK 06/20

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
15.01.2020

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Inndyr, 6. januar 2020

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget